ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་
བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ཀླུ་དབང་གི་
རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་
བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་
བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0076

དེབ་གསལ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་རྩ་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༦ ཟླ་བཞི་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འཕྲུལ་དེབ་འདི་ནི་ངོ་སྤྲོད་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྒྲིག་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་རྩ་གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འཕྲུལ་
དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་མཆན་སོགས་དུས་བསྟུན་སྒྲིག་བཀོད། རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་སྤྱི་སྲོལ་ལྟར་གྱི་དཀར་ཆག་མདོར་བསྡུས་ཤིག་རྩོམ་སྒྲིག་དང་། སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱབ་ཤ་སྤྱད་པ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་སོགས་བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སོར་བཞག་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་ན་དོགས་གནད་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྒྲིག་པར་འབྲེལ་པ་གནང་རྒྱུ་དང་། ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསར་སྒྲིག་གི་པར་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉེན་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་རྟགས་སོགས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་འཕྲིན་སོགས་མ་ཕྱི་དངོས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་སོགས་ལ། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་པ་མཆོག་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ལ་ཡོད།

i

དཀར་ཆག
༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ། ....iv རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། ....vi བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ཀླུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའིསྤྱི་དོན།..1 དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 1
དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ....1 འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཚམས་སྦྱར། 2
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 7
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ། 7
སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ། 7
རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན། 18
རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 20

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 20

དཀར་ཆག

ii

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ།..33 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་པ། ....39 འདི་ལ་བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་སྤྱིར་བསྟན་པ། ....44 ཆོས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ།..47 སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་རྣམ་པ།...........52
དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་རྣམ་པ།..55 བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ....59 བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དད་སོགས་སྟོབས་ལྔ། ....61 བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ།............63 ཏིང་འཛིན་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ། ....67 དགུ་པ་ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་ལ། ....70 འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ།.......................................78 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ། ....104 རྒྱས་པར་བཤད་པ། 106

དཀར་ཆག

iii

སྟོབས་བཅུ། ....106 བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་རྒོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི། 109
སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི། 111
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ། 113
དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 116
ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྟོན་པ། 121
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། 122
སྦྱོར་བ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་པ། ....123 སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་འཆད་པ། ....128 སྦྱོར་བའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས། ....143 ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་འཆད་པ། ....143 དོར་བྱའི་སྐྱོན་འཆད་པ། ....154 ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ....175 ལྟ་ངན་གྱི་དབྱེ་བ། ....196 ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཤད་པ། 208

དཀར་ཆག

iv

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན། ....213 ཁྱད་མཚན་བཤད་པ། ....220 བྱེད་མཚན་བཤད་པ། ....230 ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཤད་པ། ....236 སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་རིམས་བཤད་པ། ....256 ཟློས་པ་སྤོང་བ། ....265 གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས་ཞེས་པའི་དོན།...................269 སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ། ....273 སྤྱི་དོན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ། ....275 སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། ....282 མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། ....294 དགག་བྱ་དབང་པོའི་ངོ་བོ། ....310 ཐོབ་གཏོང་བཤད་པ། ....319 སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། ....332 སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..............................370 སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང༌ཞེས་སོགས་སོགས་དོན།............................380

དཀར་ཆག

v

ཞིང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།..382 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..398

vi

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།

༄༅། །ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོས་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཙོས་དཔལ་ནཱ་ལེཎྡྲའི་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་མྱོང་བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་པུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྔ་ཕྱིར་དར་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་སོགས་སུའང་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་བླ་མེད་བསྒྲུབས་ཡོད།
སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཇོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་ཕར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཤད་པ་ཚང་ལ། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་མཐའ་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྡུས་རར་

vii

༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆགྲགས་པའང་རྒྱས་བསྡུས་འཚམ་ཞིང་བློ་གསར་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་པས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།
ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྡུར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདྲོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་པར་སྐྲུན་བགྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀུན་ལ་ཡི་རང་བསྔགས་བརྗོད་དང་། འབད་པས་བསགས་པའི་ལེགས་བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་ཡོང་བའི་སྨོན་ལམ་དང་བཅས། ཏཱ་ལའི་བླ་མར་འབོད་པ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་ཟླ་༩ཚེས་༤དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ཟླ་༡༡ཚེས་༧ལ།

viii

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

༄༅། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འཕྲུལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་༧རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཐུང་ཙམ་ཞུ་ན།
༡༽བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༨༩)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེབ་གཟུགས་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། དེའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་སྐུ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ། སྔ་སོར་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚིག་ནོར་ཙམ་མིན་པར་དོན་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ཙམ་ཞིག་འགོད་ན༑ སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐུ་འབུམ་དང་མཚོ་སྔོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་

ix

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག །ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲྭ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།
སྐུ་འབུམ་པར་མ་འདི་དབུས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱུན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྙམ་ཏེ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་བལྟས་ན། སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ནང་བཅོས་ལྷད་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ནུས་པའི་བཅོས་ལྷད་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཀྲིས་ལྷུན་པོའི་པར་མ་ལ་བཀྲར་དང་སྐུ་འབུམ་པར་མ་ལ་སྐུར་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཀྲར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐུར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྣང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ཐད་རྩིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཚིག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཀྲར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐུར། ཡང་ཀླུ་

x

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚིག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཀྲར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐུར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཚིག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།
༢༽བསྡུར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སྔར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གྲས་སུ། དྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་སྤྱི་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ཕུད་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཤཱཀ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།
གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་གྲས་སུ། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཚང་དང་། དབུ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཚན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཚོ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གྲས་སུ། ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཚང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཚང་བཞུགས། བཞི་པ་སྐུ་འབུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གྲས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྡུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གྲས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སྔར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས་དང་། དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྔར་དཔེར་མཚོན་ཙམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

xi

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོལྔ་པ་ལྡི་ལིའི་པར་མའི་གྲས་ནས་གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཤཱཀ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྡུར་གཞིའི་གྲས་སུ་བཞུགས། དྲུག་པ་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཚོ་སྔོན་པར་མ་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཚང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཚང་དང་། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་དགའ་བྱང་གྲྭ་ཚང་བཅས་ནས་སྔ་ཕྱིར་པར་སྐྲུན་གནང་པའི་གྲས་ནས་པོད་ལྔ་ཆ་ཚང་དང་། ཐེན་ཝན་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྐོར་དང་གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྔ་ཆ་ཚང་བཅས་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བཞུགས་ཡོད།
བདུན་པ་འདིར་བསྡུར་གཞི་དང་ཟུར་ལྟའི་གྲས་སུ་མ་འཁོད་པར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཉིན་ཧོང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྙིང་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྡུར་གཞི་དང་ཟུར་མཆན་གང་གི་གྲས་སུའང་མེད།
༣༽ལུང་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གྲངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་། ལྔ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཚན་དང་། དྲུག་པ་ཤོག་གྲངས་ཡིག་ཕྲེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༤༨༧’༦ལྟ་བུ་ཡིན། འདིས་བསྟན་འགྱུར་ལའང་མཚོན་ནས་ཤེས་ནུས། གཉིས་པ་བོད་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་། བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་། ལྔ་པ་ཤོག་གྲངས་ཐིག་ཕྲེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༨༦༧་༦། ལྟ་བུ་ཡིན།
༤༽བསྡུར་མཆན་འགོད་སྟངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྔར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་དགོས་རིགས་ལ་མདུན་རྟགས་(ན)དང་རྒྱབ་རྟགས་ལ་(བ)བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྩལ་ཀྱང་མ་

xii

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

རྙེད་པ་དང་། རྙེད་ཀྱང་ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་དྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ཡོད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་མར་དྲངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་བར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་བཀོད་ཡོད་པས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཚིག་མི་འདྲ་བ་ཕྲན་བུར་སྣང་།
༥༽དཔེ་བསྡུར་མའི་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། སྔར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ་༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྡི་ལིའི་པར་མ་ལ་༼ད༽དང་། སྐུ་འབུམ་པར་མ་ལ་༼ཀ༽དང་། སྦག་སའི་པར་མ་ལ་༼བ༽རྟགས་བཏབ་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཚམས་སུ་གྲྭ་ཚང་དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་ཇི་ཡོད་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། པར་མ་ཕན་ཚུན་བསྡུར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཚིག་རིས་དང་སྦྱར་ནས་ཚིག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད། ནོར་མཆན་དང་ལུང་མཆན་དང་དཔེ་བསྡུར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་རྟགས་སྒོར་ཁྱིམ་མ་འདི་( )བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།
༦༽ནོར་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། གཞི་མཐུན་ལ་འ་འཐུན་དང་། ས་མཚམས་ལ་འ་འཚམས་བྲིས་པ་སོགས་ནོར་བ་རྒྱུན་འབྱམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྐྱོན་བྱུང་བ་ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འཁྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་ནོར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་

xiii

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོལས། ཚིག་དོན་ངོས་མ་ཟིན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འགྱུར་བ་བཏང་མེད། ནོར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྦྱར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་ཕལ་ཆེར་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཧ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཚམས་ལ་ས་འཚམས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་ཟུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་བཀོད་མེད། བྱ་ཚིག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྡུར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཚབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་དྲངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ནོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་དྲངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྡུར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གྲངས་ཐིག་ཕྲེང་བཅས་ཟུར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་ནོར་བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཙམ་རེས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།
༧༽དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྐོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔའི་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། རྟགས་བསལ་རྟགས་གསལ། ངོས་སྐལ་ངོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་དཔྱད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། ཊཱིཀ་ཏཱིཀྐ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྣང་། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་ཁྱབ་རྡོ་ཁྱབ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཇོག་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་པ་བཞིན་སྔར་བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་པ་ཕུད་གཞན་པར་རྙིང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད། ༣༽པོད་གྲངས་སྒྲིག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་སྐབས་སུ་པོད་གྲངས་གོ་རིམ་འགོད་སྟངས་ཐད་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལས་སྔགས་དང་པོ། པོད་ལྔ་ལས་དབུ་མ་དང་པོར་

xiv

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྣང་ཡང་། འདིར་པོད་ལྔའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་རྩོད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། བསྡུས་གྲྭ་གསུམ་བློ་རྟགས་གཉིས་བཅས་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་པོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྒྲིགས་འཇུག་བྱས་ཡོད། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་པོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་པོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་ཟུར་བཀོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟགས་མ་མཛད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མ་པོད་གསར་བསྒྲིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་པོད་བཅུ་དྲུག་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།
དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྗེ་བཙུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབུ་ནས་སྤྱན་ལྔ་མངོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྫོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྔ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྐུའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཚང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། པོད་དགུ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགོག་སྙོམས་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉན་བྱ་ཟུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་གསུང་ལན་ཀླུ་

xv

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་རིམ་ངོ་སྤྲོད་མདོསྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན། ཤཱཀ་ལན་ལྟ་ངན་མུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་བསྡུས་གྲྭ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། བློ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་པོད་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ཐོག་བསྒྲིགས་བཀོད་བྱས་ཡོད།
༩༽དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྟངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་རྩོད་པའི་གཞུང་ཚན་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྲོལ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་སྲས་ཆུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྲས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་པ་དང་། མུན་ཁུང་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བརྗོད་བྱའི་སྡེ་ཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུའང་རང་སོར་འཇོག་པ་ལས་ཚིག་བདེ་མིན་དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་པ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀྲམ་ཡོད།
༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཚན་ལྔར་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཚོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྡུར་མཁན། གསུམ་པ་གློག་ཀླད་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། ལྔ་པ་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་མཁན་དང་ལྔར་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཚོལ་བ་དང་དཔེ་བསྡུར་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་དང་དབུ་མ་གསར་རྙིང་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་འཛིན་གྲྭ་ལྔའི་ནང་ནས་ལོ་སྔ་མའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན་ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་ཞིབ་

xvi

ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

བསྡུར་ལེགས་པར་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་ནོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་གློག་ཀླད་དུ་འཇུག་བསྒྲིགས་ལེགས་པར་ཟིན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྡུར་ནས་བསྐྱར་ཀློག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། ༡༡༽ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་༧སྐྱབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཛོད་དང་། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྡུར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྡུར་ལྷུག་པོར་གནང་སྟེ་(༢༠༡༣)ལོར་གྲྭ་ཚང་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་༧སྐྱབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་པོད་གྲངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྲུན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད་འགོད་སྟངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྡུ་ལྷུག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །
བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥.༨.༡༦ཉིན་
སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

༄༅། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་
ཀླུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་
བཞུགས་སོ། །
གཉིས་པ་འཇུག་པ་སྦྱོར་བཞིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
བརྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
གཉིས།
དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ།

2

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཚམས་སྦྱར།
རྣམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང༌། །ཞེས་བཤད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བཞི་
འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་
ཉིད་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་ཤེས་དགོས་
པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བཞི་འཆད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱོར་བ་བཞིའི་ནང་ནས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་བདུན་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ། སྐབས་དྲུག་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་སྒོམ་པའི་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རྩེ་
མོའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་དོན་དུ་སྒོམ་པའི་རྒྱུ་རྣམ་
རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 1

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨་༩།

3

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་གསུངས།
ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཟིན་པས་ཟློས་སྐྱོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་
སོར་བཤད། སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པས་སྟོན་
ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན། སྐབས་འདིར་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་དགོས་པ་མི་
འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར། རྒྱན་སྣང་ལས།1

ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་གསུམ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།
ཁོ་ན་རེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །
གཞན་དག་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། ༡༥༦༥་༡༣།

4

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ལ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བཞག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དོན་བསྡུ་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་

དང༌། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟན། སྐབས་འདིར་དེ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་
སྒོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ1

་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་
མཐའི་བར་དུ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བའི་
ཉམས་ལེན་དུ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་དོན་
ཡིན་ནོ། །
ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་

1 ག་༣་ན་༣་གསུམ་དུ་ཡོད། པ་༣་ན་༣་གསུམ་ཡོད།

5

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་
ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་
རིམ་ལས། 1 མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

སྦྱངས་བ་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་རགས་ལས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅེས་གསུངས། ཁ་ཅིག །རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ན། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་ན། དེ་
ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༦༢༦་༣།

6

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་མཁྱེན་
གསུམ་བསྡུས་སྒོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་

རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སུ་སྒོམ་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། 1

རྟག་པ་

ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་དང་པོ་
ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དབང་རྟུལ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྗེས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།2

ཡང་

དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་འཚོལ་བརྩོན། །ཞེས་གསུངས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨་༡༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༢། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ། ༩༧༣་༡༠།

7

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་སྐབས་བཞི་པ་འདིར་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་དང༌།
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ།
སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག །སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ། སྦྱོར་བའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་

འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ། སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་རྫོགས་པ་དང༌།1

དེ་
ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་
མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་
འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་དང༌། 2

རབ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༤༩༦་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ང། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་མ། ༡༢༣༨་༣།

8

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདོད་
ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང༌།
1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་

པ། རབ་འབྱོར་ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་
སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། ལྟ་བས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། མི་ཤེས་པ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༠༥་༧། 2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༠༦་༦།

9

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་སྟོབས་བཅུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་རྣམས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང༌། འགྲེལ་པས་2

བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མདོའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་པ་ལ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 3

རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་
འཛིན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པས་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 4

རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ང་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་མ། ༡༢༤༧་༣།
2 ག་༤་བ་༦་བས། པ་༤་ན་༦་པས།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨་༡༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨་༡༤།

10

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པས་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།1

དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་ནུས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས།2 མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོའི་
མཚན་ཉིད། གཉེན་པོར་འཇོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་རིགས་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་མཚོན་བྱ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨་༡༧།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༦་༥

11

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།1
བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས།2 ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང༌། འདིར་ཡང་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས།3

མཚན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་
བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་པས་གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱར་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞིའམ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་བྱར་གྱུར་པ་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། གཞིའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་དང༌། ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་སྦྱར་ནས། དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །བླང་བྱ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ། གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༢༧༨་༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། ༡༣༡༥་༡༧།
3 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༧་༡།

12

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞི་ཆོས་ཅན། གཞིའི་
ཁྱད་པར་དུ་ཐལ། དོན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་ཐལ། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མཁྱབ།

ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་
ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་
སུ་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བུམ་

13

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
དུ་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་མ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན།
རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཁྱེན་གསུམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པ་དང༌། སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། སྡུག་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་
བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

14

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར༌། འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རྣམ་དུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ལན་འོག་ཏུ་འཆད།
ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
འདོགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། འདིར་བསྟན་གཉེན་ཕྱོགས་
ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་
པ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། འདིར་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ།
འདིར་བསྟན་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་
ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་རྣམ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གྲངས་

15

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་

མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ1

་ཆོས་ཅན༌། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་

སོགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས2

་ཚོགས་ལམ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་

1 ག་༧་ན་༧་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ། པ་༧་ན་༣་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ། ཀ་༨་བ་༣་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ།
2 ག་༧་བ་༢་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ། པ་༧་ན་༥་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ། ཀ་༨་བ་༤་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ།

16

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན། ཤེས་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་མིན་ཞེས་ཟེར།
ཁ་ཅིག །ཤེས་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་ཡིན། དོན་རྣམ་བསྒོམ་བྱ་མིན། ཞེས་ཟེར།
འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།1

ཁ་ཅིག །དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་
སུ་ཕྱེ་ནས་བསྒོམ་བྱ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་ཡང་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་2

ཡང་མི་འཐད་དེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་
པར་རྟོགས་པའི་བློ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྟོང་ཉིད་ཡང་བསྒོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༧་༥།
2 ག་༧་བ་༧་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། པ་༧་བ་༣་གཉིས་པ་ལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཀ་༩་ན་༤། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

17

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ཡིན་ན་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང༌། དོན་རྣམ་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་
པར། །བློ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་པས་དོན་རྣམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་
ལས།1

རྣམ་པ་གང་དག་དང་རྟགས་གང་དག་དང༌། ཞེས་རྣམ་པའི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་གྱི་

དོན་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་དང་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་ལས།2

མ་མཆིས་པའི་

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཞེས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའི་སྒྲས་གསུངས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་མདོར་བསྟན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལུགས་སྔ་མ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་
ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་སྦྱོར་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དེས་ན།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༤༧༥་༡༨།
2 ག་༨་ན་༤་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། མ་མཆིས་པའི། པ་༧་བ་༧་ཕྱིར་དང། མ་མཆིས་པའི། ཀ་༩་བ་༡་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། མ་མཆིས་པའི།

18

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན།
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་སུ་བསྡུས་ཚུལ། ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་བསྟན་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྟོགས་བྱ་བདེན་བཞི་དང་རྟོགས་པ་པོ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་དོན་
རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས།1

ཚིག་གསལ་ལས།
རྣམ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཇི་སྙེད2

་ཅིག་
ཡོད་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་རམ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས།3

ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་
འདི་དང་འདིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་རྣམས་བཞག་ཅིང་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེའི་འཐད་པ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དང་སོ་དྲུག་ལ་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་མདོ་དེ་དག་དང་གྲངས་མཉམ་པ་ཡོད་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

རྣམ་པ་སོ་བདུན་ལ་སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་ཚན་བདུན་དང༌། སོ་བཞི་ལ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་གཅིག །སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་གཅིག །སྤོང་ལམ་ལ་གཅིག །གཞན་བཅུ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་དང༌། སོ་དགུ་ལ་ཐ་མ་གསུམ་ལ་རེ་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༨་༣།
2 ག་༨་བ་༡་ཇི་སྙེད་གཅིག། པ་༨་ན་༤་ཇི་སྙེད་གཅིག། ཀ་༩་བ་༦་ཇི་སྙེད་གཅིག།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༤༩༦་༨།

19

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རེ། གཞན་སྡེ་ཚན་བཞི་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་ཚན་བདུན་ཡོད་དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་

ཤེས་རྣམ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་རྣམ་བསྟན་པར་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་ཀས་དོན་རྣམ་དང༌། ཤེས་རྣམ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མ་མཆིས་པས་དོན་རྣམ་དང་དེའི་ཕར་ཕྱིན་གྱིས་ཤེས་རྣམ་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་ལ།
ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་དངོས་སུ་རྟག་པ་མེད་པའི་དོན་རྣམ་དང༌། ཤུགས་ལ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་རྗེ་བཙུན་གྱིས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་ནས་འདིའི་བར་གྱིས་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ནོ་ཞེས་ས་གཅོད་མཛད་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ས་གཅོད་
དངོས་སུ་མ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཐོག་མཐའ་བཟུང་བས་དེའི་བར་གྱི་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ས་གཅོད་དོན1

་གྱིས་

ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར། །ཞེས་པ་དོན་འཐོབ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། འོ་ན་ཤེས་རྣམ་དང་དོན་རྣམ་འདི་དག་ལས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱིས་དོན་རྣམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་བཅད་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྒོམ་པ་ན་དེ་རྟོགས་པའི་

1 ག་༩་ན་༢་དོན་གྱི་ཐོབ་པ། པ་༨་བ་༥་དོན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀ་༡༠་བ་༡་དོན་གྱི་ཐོབ་པ།

20

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བློ་སྒོམ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་རྣམ་ལ་
བཞེད་པ་གསེར་ཕྲེང་ལས་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།1

འོན་ཀྱང་གཞུང་ནས་སྦྱོར་བས་
རྣམ་པ་སྒོམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་སྒོམ་པར་སྣང་སྟེ། ཞེས་དང༌།2

དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་ཞེས་པ་ལྟར་
ཡུལ་སྒོམ་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བློ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་སྤྱིར་བསྟན་ནས་ད་ནི་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ།3

རྣམ་པ་རྣམས་སྤྱིར་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཁྱད་
པར་དུ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་

པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རེ་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༡༠་༥།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༡༡་༥།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༨་༡༨།

21

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞིག་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད། ཅེས་སྟོན་པ་ལ།1

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས། འདི་ཕྱི་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཀྱང་མཚམས་
སྦྱར་ལ་བླང་སྟེ། ཉི་སྣང་དུ་འདི་འདིའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་མཛད་ཅིང༌། དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསེར་ཕྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྔར་བཤད་པའི་མདོ་ཚན་དང་པོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་འཆད་པ་ལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང༌། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་
པོ་ལ། མདོ་ལས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།2

མེད་པ་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་དང༌། དབེན་པ་དང༌། མི་རྫི་བ་དང༌།

གནས་མེད་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང༌། མིང་མེད་པ་དང༌། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང༌། མི་འཕྲོགས་པ་དང༌། མི་ཟད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། རྟེན་ལམ་གྱི་རབ་དབྱེ་དང༌། བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།
གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།3

ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་

པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གཅིག་དང༌། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༦།

22

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྡུས་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་

པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། བཞིར་དབྱེ་བ། ལྔར་དབྱེ་བ། དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།1

དེ་ལ་དང་པོ་ལ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང༌། ཤེས་པ་པོ་མེད་པ་དང༌། འཕོ་
བ་མེད་པ་དང༌། འདུལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལམ་གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་

2

སྟོན་པ་ལ།

3

གཉིས་པ་ལ་རྨི་ལམ་དང༌། སྒྲ་བརྙན་དང༌། མིག་ཡོར་དང༌། སྨིག་རྒྱུ་དང༌། སྒྱུ་མའི་རྣམ་
པ་སྟེ་ལྔ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མ་འགགས་པ་དང༌། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ལམ་གསུམ་པ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་འཆད་པ་ལ།4

གསུམ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང༌། གོས་པ་མེད་པ་དང༌། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང༌། རློམ་པ་མེད་པ་དང༌། མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དྲུག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༡༠།
2 ག་༡༠་ན་༤་ལྔ་པོ། པ་༩་བ་༥་ལྔ་བོ། ཀ་༡༡་བ་༤་ལྔ་པོ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༡༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༡༧།

23

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་དང༌། རང་གི་རྟོགས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ལ།1

དེ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་
པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ།2

སྤྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་
བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་

གཉིས། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག3

་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །ཐེག་
དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བདེན་པ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་བཞི་བཞི། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཉེར་བདུན་དུ་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུ་ཀུན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༢།
3 ག་༡༠་༡་བ་༣་ལོགས་ཕྱོགས། པ་༡༠་ན་༥་ལོགས་ཕྱོགས། ཀ་༡༢་ན་༤་ལོག་ཕྱོགས།

24

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ། འགོག་
པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བཅོ་ལྔ་འོག་ཏུ་འཆད།
ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པ། དེའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་
ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དམན་པའི་རིགས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་བར་
འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

25

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང༌། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།1

དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་པའི་དོན་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་
པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་གཅིག །གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག །དེའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་སྟེ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལ་བཞི2

་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་
ལམ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་དང༌། སྒྲ་བརྙན་ལྟ་བུ་དང༌། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང༌། སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང༌། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར། རིམས་པ་བཞིན་བདེན་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མ་འགགས་པ་དང༌། གཟོད་མ་ནས་སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་སྟེ་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལ་དྲུག་ཏུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༡༡།
2 ག་༡༠་༢་ན་༧་བཞིར་ཡོད་དེ། པ་༡༡་ན་༢་བཞིར་ཡོད་དེ། ཀ་༡༣་ན་༣་བཞི་ཡོད་དེ།

26

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡོད་དེ། ཕྱིའི་གཟུང་བ་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང༌། དེ་བླང་བྱ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང༌། དེའི་རང་བཞིན་གོས་པ་མེད་པ་འོད་གསལ་བ་དང༌། དེ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང༌། དེ་དོན་དམ་པར་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ལ་རློམ་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དང༌། དེ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་གཡོ་བ་སྟེ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་

རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གང་རུང་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། རྩ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཕྲ་རགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་དང༌། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་

ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་

27

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྟེ། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཆགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཉོན་
སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་གཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་

རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག །དེར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་ཡིན་ན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་
དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། སྒོམ་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་
དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་གང་ཞིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། 1

གཞན་ཡང༌། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་

1 ག་༡༡་ན་༦་ཁྱབ་པ་ཁས། པ་༡༢་ན་༢་ཁྱབ་པ་ཁས། ཀ་༡༤་ན་༥་རྟགས་ཁས།

28

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་
བའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཟག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་མི་རྟག་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། ལྡན་མིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོ་དེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོང་ཁྲོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཉོན་དྲུག་གི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

29

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞན་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས།1

འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་2
རྣམ་

པ་བཅུ་དྲུག་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང༌། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་

3

ས་བོན་ཟད་པར་བཅོམ་ནས་
ཞེས་དང༌། 4

སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་
སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དེའི་དམིགས་5

རྣམ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མི་བྱེད། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་དངོས་
གཉེན་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དམན་ལམ་
སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༦༣་༤།
2 ག་༡༡་བ་༥་ཀྱི། པ་༡༢་བ་༡་ཀྱི།
3 ག་༡༡་བ་༦་ཀྱིས། པ་༡༢་བ་༢་ཀྱི།
4 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༣༧་༤།
5 ག་༡༡་བ་༧་དམིགས་རྣམ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས། པ་༡༢་བ་༣་དམིགས་ནས་ཕྱི་ལོག། ཀ་༡༥་ན་༡་དམིགས་རྣམ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས།

30

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། 1

ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང༌། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་
ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་
འཛིན་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་ཡང་
ཁེགས་སོ། །
ཁ་ཅིག །ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་
ལམ་ཟག་མེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་སྟོང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་དེ་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། 2

དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
1 ག་༡༢་ན་༤་ཁྱབ་པ་ཁས། པ་༡༢་བ་༧་ཁྱབ་པ་ཁས། ཀ་༡༥་ན་༥་རྟགས་ཁས།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༣༦་༡༦།

31

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཁ་ཅིག །སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད།
ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་
བར་དུ་གཅོད་བྱེད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །སྒྲིབ་པ་ལ་

ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐར།1

ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང༌། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་

གཉིས་སུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཟད་ན་ནི་གྲོལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོར་རང་རྒྱལ་གྱི་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་

བོ། །ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་མིན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཤེས་རབ་རྐྱང་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་
ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཁྱོད་མ་2

སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༦་༧།
2 ག་༡༣་ན་༢་མ་སྤངས་པར། པ་༡༣་བ་༣་མ་སྤངས་པར། ཀ་༡༦་ན་༤་སྤངས་པར།

32

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་བར་

ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་
རེ། ཐར་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་
པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་

བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐར་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟགས་རིགས་འགྲེའོ། །ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་སློབ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་

དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་
ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྒོམ་ལམ་དང༌། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་

རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།

1

དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་
ཉིད་དུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༦༩་༨།

33

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། མཚམས་སྦྱར། བསྟན། བཤད། དོན་བསྡུ་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་འཆད་དོ། །
ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་མདོ་ཚན་གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། དོན་ཐོབ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་བར། །རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ། གོ་རིམས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པ་དང༌། གོ་རིམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། 2

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ལ། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ངོ་བོའི་སྒོ་
ནས་ཡོད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། 3

དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བ་
དང༌། ལམ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༦།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༩།

34

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་པ་དང༌། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང༌། སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྔ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་
དང༌། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི།1

དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། མི་གནས་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང༌། གཏི་མུག་མེད་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདུན་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་དང༌། དགའ་བ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་དང༌། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང༌། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

ཚད་མེད་པ་དང༌། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང༌།
ཐ་མི་དད་པ་དང༌། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང༌། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་དང༌། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དང༌། རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱིན་པ་གང་ཡིན་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༠་༢༠།

35

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།1

མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། སྟོང་པ་དང༌།
བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། ལྔ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

འགོག་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ནང་དང༌། ཕྱི་དང༌།

གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམས་འགགས་པས། ནང་དང༌། ཕྱི་དང༌། གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་དང༌། ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཏགས་པའི་བདག་སྟོང་པ་དང༌། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང༌། དོན་དམ་པ་དང༌། འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་
བྱས་དང༌། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང༌། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང༌། རྟོགས་པའི་ཆོས་དོར་བ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགགས་པས། སྟོང་པ་དང༌། ཆེན་པོ་དང༌། དོན་དམ་པ་དང༌། འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་དང༌། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང༌། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང༌། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་

སྟེ་བརྒྱད་དང༌། གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་འགགས་པས། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་བདག་ཉིད་བཏགས་པ། མཚན་ཉིད་དང༌། དུས་སུ་འཁྲུལ་པ་
3

རྣམས་འགགས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། མི་དམིགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༡་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༡་༡༠།
3 ག་༡༤་བ་༤་འཁྲུལ་པ། པ་༡༥་ན་༥་འཁྲུལ་པ། ཀ་༡༨་ན་༢་འཁྲུལ་བ།

36

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་
འགགས་པས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།1

སྤྱིར་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་

པ་དེ་ལ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་

པ་བརྒྱད། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་བདུན། སྡུག་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལྔ། འགོག་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་

ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །རང་སྲས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ནས། སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱད་དང༌། ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བདུན་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢་༤།

37

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ནས། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལྔ་དང༌། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ། མི་གནས་པའི་རྣམ་པ། ཞི་བའི་རྣམ་པ་གསུམ། ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་རྣམ་པ། ཞེ་སྡང་མེད་པའི་རྣམ་པ། གཏི་མུག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་རྣམ་པ། རྐྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། མཐའ་
གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས། རིགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་པ། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དང༌། གཞལ་དུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས། ངེས་
འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི། དེ་བཞི་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་

38

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་རྣམ་གསུམ། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད1

། གྱ་ནོམ་
པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དང༌། ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དང༌། འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་

བོའི་རྣམ་པ་གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། ལམ་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལམ་དེའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༡༥་བ་༥་བརྒྱད། པ་༡༦་ན་༥་བརྒྱད། ཀ་༡༩་ན་༤་བརྒྱད་དང།

39

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཁ་ཅིག །དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །བྱང་
འཕགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་པའི་
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འཆད།
ཅེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་མདོ་ཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢་༦།

40

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ1

་དོན་བསྡུ་བ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། 2

དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་སུམ་
ཅུ་རྩ་བདུན་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་དང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ལ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་དེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྔར་བཤད་པའི་མདོ་ཚན་དང་པོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།3

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་ཚན་གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།4

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ་ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་

1 ག་༡༦་བ་༣་གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། པ་༡༧་ན་༢་གསུམ་པ་ལ། མདོར་
བསྟན་པ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས། ཀ་༢༠་ན་༣་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢་༡༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༢།

41

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་དེ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་ཚན་གསུམ་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 1

རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ། ངོ་བོའི་དོན་བསྡུ་བ་དང༌། གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་
དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།2

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་
ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་

བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་
ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། 3

རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་ནང་ནས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་
བདུན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༡༨།

42

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་རྣམ་སོ་བཞི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང༌རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དེ་སོ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་སྲས་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་
རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་
བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད།
ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུར་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་
འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དེ་སོ་བདུན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་དེ་སོ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན།

43

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་
བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླ།
ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ་སྔར་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་དང་པོར་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་
སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག1

་ཅེས་སོགས་ཀྱི

2

་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
བདུན་པོ་དེ་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༡༨་ན་༣་བཞག། པ་༡༨་བ་༡་བཞག། ཀ་༢༡་བ་༥་གཞག། །

2 ག་༡༨་ན་༣་སོགས་ཀྱིས། པ་༡༨་བ་༢་སོགས་ཀྱིས། ཀ་༢༡་བ་༥་སོགས་ཀྱི།

44

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འོ་ན་སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁམས་དང་སའི་གོ་རིམས། ལམ་གང་དུ་སྒོམ་པ། དབྱེ་བ། བསྡུ་བའམ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། གྲངས་ངེས་
པ། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོར་བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིང་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་སོ་དྲུག་དང༌། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་དྲུག་དང༌། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ན་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་ལྔ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པའི་ངག །ལས་ཀྱི་མཐའ། དགའ་བ། རྟོག་པ་མ་
གཏོགས་སོ་གསུམ་དང༌། འདོད་ཁམས་དང་ནི་སྲིད་རྩེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་

བདུན་དང༌། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་ཉེར་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།1

བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །མི་ལྕོགས་མེད་ན་དགའ་མ་
གཏོགས། །གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། །གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའང༌། །བསམ་གཏན་བར་ནའང་གཟུགས་མེད་པ། །གསུམ་ནའང་དེ་དང་ཚུལ་ཡན་ལག །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྲིད་རྩེ་ན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཛོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། འདོད་སེམས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༩་༣།

45

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་ནི། གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྡེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཚོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་སྒོམ། དབང་སྟོབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དྲོད་རྩེ་དང༌། བཟོད་མཆོག་གཉིས་སུ་སྒོམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་དང༌། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྒོམ་ལམ་དུ་སྒོམ་པ་ཡོད་དེ། དབུས་མཐར1

། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།2

རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་
མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། མཛོད་ལས།3

སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང༌། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྒོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས་སྒོམ་ལམ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒོམ་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ནི་སྒོམ་ལམ་ལས་ཆེས་མྱུར་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་སོ་བདུན་ཡོད་
དེ། དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ། སྟོབས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་

བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཆོས་སོ་བདུན་པོ་དེ་རྫས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༩་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༤༧་༡༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༢༡།

46

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་བཅུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དད་པ། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཤེས་རབ། ཏིང་ངེ་འཛིན། བཏང་སྙོམས། དགའ་བ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།1

མིང་གི་སྒོ་ནས་རྫས་སུ་བཅུ། །དད་དང་
བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང༌། །ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྙོམས་དགའ། །རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །ཞེས་དང༌།2

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །བརྩོན་
འགྲུས་ཡང་དག་འཇོག་ཅེས་བྱ། །རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཏིང་འཛིན་ཏོ། །གཙོ་བོར་སྨོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྦྱོར་བྱུང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། བྱང་ཆོས་དེ་ལ་སོ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྫས་རིགས་ལ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། སོ་
བདུན་པོ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།3

ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་
པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། དངོས་པོ་ལ་རྟོགས་པའི་ལམ་དང༌།
རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བའི་ལམ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༡༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༡༥།

47

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང༌། རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།1

དང་པོར་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ།
བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

ལུས་དང༌། ཚོར་བ་དང༌། སེམས་དང༌།

ཆོས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་
དེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ། སྒོམ་ཚུལ། བསྒོམས་པའི་དགོས་པ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་2

མཆོག་ཏུ་བསྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དབང་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྔ་ལྟ་བུ་ཕྱིའི་ལུས་དང༌། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ་ནང་གི་
ལུས་དང༌། དབང་རྟེན་བྱེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ལྔ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་ལུས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དུ་ཡོད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢་༡༧།
2 ག་༡༩་བ་༣་ཉེར་བཞག། པ་༢༠་ན་༡་ཉེར་བཞག། ཀ་༢༣་བ་༢་ཉེར་གཞག།

48

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་ཕྱིར། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ལ། ཆོས་ནི་ཚོར་བ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དང༌། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ལ་བྱེད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1

དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་
ཞེ་ན། ལུས་དང༌། ཚོར་བ་དང༌། སེམས་དང༌། ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་དམིགས་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལུས་ལ་

བདག་གི་རྟེན་དང༌། ཚོར་བ་ལ་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང༌། སེམས་ལ་བདག་
གི་དངོས་པོ་དང༌། ཆོས་ལ་བདག་ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། དད་སོགས་རྣམ་བྱང་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2

དེ་ལ་ཡང་བདག་གི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང༌། བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་
དང༌། བདག་གི་དངོས་པོ་དང༌། བདག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕོྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་བ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།3
ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་4

བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང༌། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། འདུས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༢་༡༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༢་༡༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༣་༢༡།
4 ག་༢༠་ན་༢་ཉེར་བཞག། །པ་༢༠་ན་༧་ཉེར་བཞག། ཀ་༢༤་ན་༣་ཉེར་གཞག།

49

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་རྣམས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
དུ་བཤད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།1

དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་ངོ་
བོའ། །སྤོྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། ཟག་བཅས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་མཚན་ཡང་ལུས་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་
གྱི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། ཚོར་བ་ལ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་དང༌། སེམས་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་

ངོ་བོ་དང༌། ཆོས་ལ་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེར་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་ཙམ་མོ། །
གཉིས་པ་ལ། དམིགས་པ་དང༌། ཡིད་བྱེད་དང༌། འཐོབ་པ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་སོགས་ཁོ་ན་དང༌། བྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
ཀྱི་མཚན་མ་དེར་མི་དམིགས་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་
རང་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལ། བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་འབྲལ་མི་འབྲལ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་གྱི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་བླང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། ༧༠༦་༡༤།

50

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོར་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
1

བསྒོམས་པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོར་ཤེས་
པ་དང༌། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམས་པས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ནི་འབྲལ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རྟོག་ལ་
སྲེད་པ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དཔྱད་པས་དེར་ཞེན་པ་ལྡོག་ལ། དེས་ན་བདག་ཆད་པར་དོགས་པ་མེད་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྲག་པ་དང༌། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམས་པས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་མི་མཐུན་པ་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་གཉེན་པོར་ཤེས་པ་ན་དེ་ཉིད་ཉེར་འཚེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེས་བདེན་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས།2

གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་

སྲེད་རྒྱུའི་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་རྨོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་
བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་
བསྡུས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་བཏུས་ལས།3

ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན་ཤེས་རབ་དང་དྲན་པའོ། །ཞེས་དང༌། མཛོད་

1 ག་༢༠་བ་༡་ཉེར་བཞག་སྒོམ། པ་༢༠་བ་༦་ཉེར་བཞག་སྒོམ། ཀ་༢༤་བ་༤་ཉེར་གཞག། །
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༨་༡༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༢་༡༦།

51

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ལས། 1དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་བཞིར་ཡོད། དྲུག་པ་
ནི། ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །བདུན་པ་ནི། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་དྲན་པས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པས་ན་དྲན་པ་ཉེར་2

གཞག་ཅེས་བྱའོ། །
བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་དྲན་

ཉེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སྒོམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་པ། ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ། བདེན་བཞི་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ལུས་སོགས་ལ་དམིགས་པ། ལུས་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་བྲལ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་འཐོབ་པ། ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་དང་མཐུན་པ། ཉན་རང་སོགས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་མཐུན་པ། ལུས་སྒྱུ་མ། ཚོར་བ་རྨི་ལམ། སེམས་ནམ་མཁའ། ཆོས་སྤྲིན་ལྟར་ཤེས་པ། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་བས་དྲན་ཉེ་སྒོམ་པ་
ན་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་སོགས་དང་མ་འདྲེས་པར་སྒོམ་པ། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་

འགྲུབ་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།3བློ་ལྡན་དྲན་པ་ཉེར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༡༨།
2 ག་༢༡་ན་༡་ཉེར་བཞག་ཞེས་བྱའོ། །པ་༢༡་ན་༦་ཉེ་བར་བཞག་ཅེས། ཀ་༢༥་ན་༥་ཉེར་བཞག་ཅེས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༠་༡།

52

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞག་1

པ། །སྒོམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཡིས། །མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ། །དེ་ལས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།2

བརྟེན་དང་
གཉེན་པོ་དག་དང་ནི། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇུག་པ་དང༌། །དམིགས་པ་དང་ནི་ཡིད་བྱེད་དང༌། །ཐོབ་པ་སྒོམ་པ་ཁྱད་པར་འཕགས། །མཐུན་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་དང༌། །ཆེན་པོ་དང་ནི་མཆོག་ཉིད་དང༌། །སྒོམ་དང་ཡང་དག་འགྲུབ་པས་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚོན་ཙམ་མོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་སོགས་ཀྱི་

དངོས་པོ་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ཏེ་ཞུགས་པ་ལ་སྤང་གཉེན་ལ་
འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།3
དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང༌། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་མི་བསྐྱེད་པ་དང༌། སྤེལ་བ་དང༌།

སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
ཞེས་གསུངས།

1 ག་༢༡་ན་༥་ཉེར་བཞག་ལ། པ་༢༡་བ་༣་ཉེར་བཞག་ལ། ཀ་༢༥་བ་༣་ཉེར་གཞག་པ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༠་༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༢་༢༠།

53

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞུང་དོན་ནི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི། སྐྱེས་པ་སྤེལ་བའི། མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི། སྐྱེས་པ་སྤོང་པའི་ཡང་དག་སྤོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ། ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ། དགོས་པ། ངོ་བོ།
དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་མཆོག་ཏུ་
བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་རྣམ་བྱང་དང་མི་དགེ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་བཞི་པོ་དེ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤོང་བ་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་སྐྱེད། འབད།
བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ལས།1

འདུན་པ་སྐྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་
འཛིན་ཏོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་བཏུས་

ལས། 2 སྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་ཉམས་3

པར་བྱེད་པ་དང༌།
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དྲི་མ་སྦྱོང་བ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་མྱུར་དུ་འདྲེན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༤་༢༡། ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་སྣང་བས་འགྱུར་གྱི་
དབང་གིས་ཡིན་ནམ་བརྟག།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༤་༨།
3 ག་༢༡་བ་༧་ཉམ། པ་༢༢་ན་༥་ཉམས། ཀ་༢༦་བ་༢་ཉམས།

54

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དབུས་མཐར།1མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་རྣམས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཤེས་ན། །དེ་དག་སྤོང་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ནི། །རྣམ་པ་བཞི་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང༌། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། ཡང་དག་སྤོང་བའི་2

མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
བཏུས་ལས།3 ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བརྩོན་འགྲུས་སོ། །ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས།4 བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཇོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
ལྔ་པ་ནི། དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དོ། །དྲུག་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །བདུན་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བས་5

ན་ཡང་དག་སྤོང་
པ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡང་དག་སྤོང་བ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཡང་དག་

སྤོང་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།6བརྟན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་དག་སྤོང༌། །ལུས་ཅན་ཀུན་དང་མཚུངས་པ་མེད། །དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཡིས། །ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༨་༡༥།
2 ག་༢༢་ན་༢་པའི། པ་༢༢་ན་༧་པའི། ཀ་༢༦་བ་༤་བའི།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༤་༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༡༩།
5 ག་༢༢་ན་༣་པས། པ་༢༢་བ་༡་པས། ཀ་༢༦་བ་༥་བས།

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༠་༧།

55

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།1
བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ལ། འདུན་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སེམས་པ་དང༌།

དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་

པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། སེམས་པའི་རྫུ་
འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། དཔྱོད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ། སྒོམ་ཚུལ། དགོས་པ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་མཆོག་ཏུ་བསྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུས་གཅིག་དུ་མར་སྒྱུར་བ་དང་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བྱ་བ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2 རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་
རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བརྟེན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣་༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༤་༡༦།

56

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐར།1ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བརྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས།2 སྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉེས་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་གེགས་ལེ་ལོ། སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་ཉེས་པ། དངོས་སུ་སྒོམ་པའི་དུས་
སུ་བྱིང་རྒོད། བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པ། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་
ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།3 ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྒོད་པ་དང༌། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་
ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདུན་པ། རྩོལ་བ། དད་པ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན། སེམས་པ། བཏང་སྙོམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བཞི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དང༌། ཕྱི་མ་བཞི་ཉེས་པ་ཕྱི་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
དབུས་མཐར།4 གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང༌། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུའོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང༌། །བྱིང་དང5

་རྒོད་པ་རྟོགས་པ་དང༌། །དེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༨་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༥་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༨་༡༩།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༩་༡།
5 ག་༢༢་བ་༧་བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོག་པ། པ་༢༣་ན་༦་བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོག་པ། ཀ་༢༧་བ་༥་བྱིང་དང་རྒོད་དང་རྟོག་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་
བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༩་༣། བྱིང་དང་རྒོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །

57

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྤོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང༌། །ཞི་ཚེ་རྣལ་དུ་འཇོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང༌། དང་པོ་བཞི་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞི་ཡང་རིམས་པ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཞག་སྟེ། མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་རྩོལ་བའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་དེའི་རྟེན་དང༌། དེའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ནི་བརྟེན་པ་དང༌། རྟེན་འདུན་པའི་རྒྱུ་དད་པ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡོད་ན་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་པ་རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཏེ།
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྲུལ་སྒྱུར་སྣ་ཚོགས་པ་བྱེད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུར།1

བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་
འབྲས་བུ་གང་ལགས་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་
བུའོ། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བརྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2 ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས།3རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཏིང་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ། དགོངས་འགྲེལ། ༨༡་༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༤་༡༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༨་༡༩།

58

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྔ་པ་ནི། དེ་ལ། འདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས། སེམས་པ། དཔྱོད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་
གྱི་རྐང་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། སྔོན་གོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང༌། བཞི་པ་ནི། ཚེ་འདིར་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1གྲོགས་གང་ཞེ་ན། འདུན་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སེམས་པ་དང༌། དཔྱོད་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་

པ་ནི། སྔར་བཞིན་ནོ། །
བདུན་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་སུ་འགྲོ་
བར་ནུས་པའི་རྐང་པ་དང་ལྡན་པས་ན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།2བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི། །རྐང་པ་མཚན་ཉིད་མཆོག་
ལྡན་བཞི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་གིས། །དོན་ཀུན་འགྲུབ་པར་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདུན་པ་སོགས་ཀྱིས་

སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་བྱེད་དྲོ་བ་དང་རྩེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༤་༡༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༠་༡༦།

59

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མོ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།1
སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ལ་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད། དད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པའོ། །
གཞུང་དོན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།
འདི་ལ་ཡང་སྔར་བཞིན་བརྒྱད་ལས།2 དང་པོ། དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དེ།
བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་འཕགས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བས་
བསྡུས་པས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།3དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྒོམས་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པས་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་དྲན་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།4སྒོམ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣་༦།
2 དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ས་བཅད་བརྒྱད་པ་མི་གསལ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༦་༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༦་༦།

60

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་གང་ཞེ་ན་དད་པའི་དབང་པོ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དྲོད་རྩེ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པ་དང༌། བཟོད་མཆོག་མྱུར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།1འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་བདེན་པ་མྱུར་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང༌། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དང༌། བཟོད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོའི་མཚན་
ཉིད། ལྔ་པ་དབྱེ་བ་ལ། དད་པའི་དབང་པོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། དྲན་པའི་དབང་
པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་2

ལྔ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།3
དད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང༌། དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་དང༌། གསུམ་པ་ནི། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་དང༌། བཞི་པ་ནི། དེའི་དོན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང༌། ལྔ་པ་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །
དྲུག་པ་ས་མཚམས་ནི། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༦་༡༤།
2 ག་༢༤་ན་༣་དབང་པོ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ། པ་༢༤་བ་༤་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཀ་༢༩་བ་༢་དབང་པོ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༦་༣།

61

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཡོད། བདུན་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
ལྔ་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དྲོད་དང་རྩེ་མོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ཐོབ་པ་ལས། བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་ལྔ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།1
དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བས་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། དད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
དང་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།

དེ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་སྟོབས་ལྔ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱུར་ཡོད་པས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་
ལམ་སྐྱེད་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྫི་བར་མི་ནུས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ།
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣་༩།

62

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དད་པའི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། དྲན་
པའི་སྟོབས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །ས་
མཚམས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྫི་བར་མི་ནུས་
པའི་དོན་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དབང་སྟོབས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་
གི་དབང་པོ་དེ་མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་འདྲེས་པར་འབྱུང་
ཞིང༌། ཅིག་ཤོས་དེ་དང་མ་འདྲེས་པར་གཉེན་པོའི་ངོ་བོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། དད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉེན་པོ་གཉིས་སུ་འདྲེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་གཉེན་
པོ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་རྟོགས་དང་སྦྱོར་བ་དང་དེའི་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དྲོད་སོགས་བཞི་ཐོབ་པ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་
གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།2
དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་དྲན་པ་དང༌། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༡། སེམས་ཙམ་མི། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༡༣་༡༤། 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣་༡༣།

63

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དགའ་བ་དང༌། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌།

བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཆོས་
ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག །དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཏང་སྙོམས་
ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ཡང་དམིགས་ཡུལ། སྒོམ་ཚུལ། དགོས་པ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད།1 ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
པོ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྡུག་བདེན་
ལ་དམིགས་ནས་དེའི་དབེན་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཚོལ་ཞིང་གནས། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་

1 ག་༢༥་ན་༥་བཤད། པ་༢༥་བ་༦་བཤད། ཀ་༣༡་ན་༡་བཤད་པ།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༦་༡༨།

64

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྒོམ་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།1 སྒོམ་པ་གང་ཞེ་ན། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་
གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བ་སྒོམ་པའོ། །དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཇི་ལྟ་བར་བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བར་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤོང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།2འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་མཚན་
ཉིད། ལྔ་པ་ནི། དེ་ལ་བདུན3

་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས།4དྲན་པ་དང༌། ཆོས་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དགའ་བ་དང༌། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། བཏང་སྙོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་པོ་དེ་ཡང་ལྔར་འདུ་སྟེ། དང་པོ་དེ་གནས་ཀྱི་ཡན་

ལག་དང༌། གཉིས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་དང༌། གསུམ་པ་དེ5

་ངེས་འབྱུང་གི་
ཡན་ལག་དང༌། བཞི་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང༌། ཐ་མ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༧་༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༧་༡༤།
3 ག་༢༥་བ་༤་བདུན་ཡོད། པ་༢༦་ན་༤་བདུན་ཡོད། ཀ་༣༡་བ་༡་བདུན་དུ།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༦་༢༠།
5 ག་༢༥་བ་༥་པ་དེ་ངེས། པ་༢༦་ན་༦་པ་དེ་ངེས། ཀ་༣༡་བ་༢་པ་ངེས།

65

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།1 དྲན་པ་ནི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་

གོ། །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ །བརྩོན་འགྲུས་ནི་
ངེས་འབྱུང་གི་ཡན་ལག་གོ །དགའ་བ་ནི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་དང༌། དབུས་མཐར།2རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་ལག །གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་ཕན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ནས་ཡོད་དོ། །བརྒྱད་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཞེས་བྱའོ། །
དགུ་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་པོ་འདི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་མ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་རྣམ་པར་འཕེལ་བས་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང༌། གནས་
ངན་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་དང༌། མཉམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་རྣམས་འཇོམས་ཤིང་རྗེས་ཐོབ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༧་༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༩་༨།

66

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།1

ཤེས་བྱ་མ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་ཕྱིར། །དྲན་པ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་
སྤྱོད། །འདི་ཡི་རྣམ་འབྱེད་རྟོགས་པ་ཡིས། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་བྱེད། །འདི་ཡི་བརྩོན་འགྲུས་མ་ལུས་པ། །མྱུར་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཕྱིར་འཇུག །ཆོས་
ཀྱི་སྣང་བ་རྣམ་འཕེལ་ནི། །དགའ་བས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་ལས་

ཐར་པའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་པའི་དོན། །འབྱོར་པ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །འདི་ནི་
ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་གནས། །རྗེས་ལ་ཐོབ་དང་མི་རྟོག་པའི། །གནས་པ་མཆོག་གིས་རྟག་ཏུ་གནས། །ཡོན་ཏན་དེ་ལྟའི་སེམས་དཔའ་ནི། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དང་འདྲ་བར་འཇུག །རྟག་ཏུ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྟ་བུའི། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱིས་

བསྐོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་
པར་འབྱིན་པའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་སྔར་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དག་པར་
ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།

2

བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་རྣམ་
པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང༌། རྟོག་པ་དང༌། ངག་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང༌། འཚོ་བ་དང༌། རྩོལ་བ་དང༌། དྲན་པ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༡་༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༣་༡༧།

67

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ།
ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་སོགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ཡང་སྔ་མ་ལྟར་དགུ་ལས། དང་པོ་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1 ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་

དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་

དག་པ་ཇི་ལྟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།2

སྒོམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང༌། མཉམ་གཞག་ཏུ་མཐོང་བའི་དོན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། དམ་ཆོས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཡོན་
ཏན་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།3

འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང༌། གཞན་གོ་
བར་བྱེད་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། རང་འབྲས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༧་༡༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༨་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༨་༩།

68

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
འཕགས་ལམ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག་གི་མཚན་ཉིད།
ལྔ་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་ངག་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང༌། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

དྲུག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་ཚུལ་ནི། བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2 ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་གོ །ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ །ཡང་དག་པའི་ངག་དང༌། ལས་
ཀྱི་མཐའ་དང༌། འཚོ་བ་ནི་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ལྟ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ནི། ཉོན་
མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡན་ལག་གོ །ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་གོ །ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་པའི་ཡན་ལག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༧་༡༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༧་༢༡།

69

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཕྱི་མ་གསུམ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་ནོ། །དབུས་མཐར།1 ཡོངས་སུ་
དཔྱོད་དང་གོ་བྱེད་དང༌། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འདི་བརྒྱད་དོ། །ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོ་

བྱད་བསྙུངས། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང༌། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའ། །ཞེས་དང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།2དེ་ཡི་
འོག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བུར། །རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྐྱེ། །རྣམ་གཞག་3

བཞིན་ནི་རྟོགས་
པ་དང༌། །རྣམ་པར་བཞག་ལ་འཇུག་པ་དང༌། །ལས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་

དང༌། །ཤེས་བྱ་དག་དང་ལམ་དག་ནི། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ནི། །སྒྲིབ་པའི་
གཉེན་པོར་སྒོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དོན་བསྡུ་ན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་གོ་
བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ངག་གི་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ངག་གི་ཐ་སྙད་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་བྱེད། ལས་ཀྱི་མཐའ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་མི་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་བྱེད། འཚོ་བས་ཆོས་གོས་སོགས་ཇི་ལྟར་གནང་བ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཡོ་བྱད་བསྙུངས་4

པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༩་༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༢་༡།
3 ག་༢༧་ན་༧་བཞག། པ་༢༨་ན་༡་བཞག། ཀ་༣༣་བ་༤་གཞག།
4 ག་༢༧་བ་༣་བསྙུངས། པ་༢༨་ན་༥་བསྲུངས། ཀ་༣༤་ན་༡་བསྙུངས།

70

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་སྟེ། རྩོལ་བས་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། དྲན་པས་ཉེ་ཉོན་བྱིང་རྒོད་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མངོན་ཤེས་
སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ས་མཚམས་ནི། གཙོ་ཆེ་བར་སྒོམ་ལམ་ནས་ཡོད། བརྒྱད་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱུ་བྱེད་
པས་ན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཅེས་བྱའོ། །

དགུ་པ་ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་ལ།
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། རྒྱུད་བླ་མར་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་

བ་དེ་འཁོར་ལོ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། རྟོག་པ། རྩོལ་བ། དྲན་པ་བཞི་ནི། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པར་འདུས་པས་

དེས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པས་ན་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་རྩིབས་དང་

ཆོས་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ངག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཚོ་བ་གསུམ་ལྷག་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པར་འདུས་པས་དེ་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པས་
རྟེན་པར་བྱེད་པའི་ལྟེ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ལྷག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ཡིན་པས་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་སྡུད་པར་བྱེད་པས་
ན་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་མུ་ཁྱུད་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།1ཆོས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༧་༡༣།

71

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །མྱུར་བར་འགྲོ་སོགས་རྩིབས་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུ་ནི་འབབ་པའི་ཆུ་ཡི་སྣོད་ཀྱི་

དབྱེ་བས་མངར་བ་དང་སྐྱུར་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཁ་བའི་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་

འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།1 ཇི་ལྟར་བསིལ་དང་ཞིམ་དང་འཇམ་པ་དང༌། །ཡང་བའི་ཆུ་ནི་སྤྲིན་དེ་ལས་འཐོན་པ། །ས་ལ་བ་ཚྭ་ལ་སོགས་གནས་འབྲེལ་བས། །ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆུའི་ཆར། །རབ་བརྩེ་སྤྲིན་གྱི་སྙིང་
པོ་ལས་འཐོན་པ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གཉིས་འདིར་མཐོང་ལམ་
དང་སྒོམ་ལམ་ལ་དངོས་སུ་བཞག་ཀྱང༌། མཐོང་ལམ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་རྫོགས་པར་འཐོབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།2 རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌།3ས་ཞུགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །ཡན་ལག་རྣམ་པར་

བཞག་པ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ལ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༩་༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༤༧་༡༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༡་༩།

72

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ལྟར་ན་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སུམ་ཅུ་རྩ་

བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་
བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།1

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་
པ་ནི།2 དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་

རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ཞེས་བཤད།
དེ་ཡང༌། དང་པོ་ལ། གཉེན་པོའི་ལམ། སྤྲུལ་པའི་ལམ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་
གནས་ཀྱི་ལམ། འཇིག་རྟེན་3

ལས་འདས་པའི་ལམ། སྤོང་བའི་ལམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ།4ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ་ལྟ་བས་བྱས་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་དང༌།
ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་སྨོན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་དང་པོའ། །འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཉིས་པའོ། །མི་རྟག་པ་དང་
སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་འཇོམས་པར་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༣།
3 ག་༢༨་བ་༢་ལས་འདས་པའི། པ་༢༩་ན་༤་ལས་འདས་པའི། ཀ་༣༥་ན་༤་འཇིག་རྟེན་པའི།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༢།

73

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ནུས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྣམ་ཐར་སྒོ་
གསུམ་གྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། མཛོད་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས།1

མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང༌། །སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་
དུ། །འཇུག་པའོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང༌། །ཞེས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང༌། ཕོ་མོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་མཚན་མ་བཅུ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་ལ་དམིགས་
པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། དེ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།2 ཏིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །བདག་
མེད་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དང༌། །བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྟེན་དང་ནི། །དེ་དག་ཉེར་ཞི་ཡིན་ཞེས་བྱ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས། །རྟག་ཏུ་དགའ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད། མཚན་མ་མེད་པ། སྨོན་པ་མེད་པ་རྣམས་གོ་རིམས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༧་༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༧༣་༤།

74

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞིན་དུ། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང༌། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཕུང་པོ་སྡུག་བདེན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མྱང་འདས་ལ་དམིགས་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང༌། རྒྱབ་ཀྱིས1

་ཕྱོགས་པ་2

དང༌། དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས།3 རྣམ་པ་4

བཅུའི་ནང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ་དུ་ཞེ་ན་གཉིས་སོ། །སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེ་ན་དྲུག་གོ །མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེ་ན་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་སྡུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང༌། མི་
རྟག་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དྲུག་དང༌། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ལ་རིམས་བཞིན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་འགྲེལ་པ་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་
བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་ཡོད་དོ། །
ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆོས་
ཅན། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་ལམ་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
1 ག་༢༩་ན་༤་རྒྱབ་ཀྱིས། པ་༢༩་བ་༧་རྒྱབ་གྱིས། ཀ་༣༦་ན་༣་རྒྱབ་ཀྱིས།
2 ག་༢༩་ན་༤་པ་དང་། པ་༢༩་བ་༧་པ་དེ་དང་། ཀ་༣༦་ན་༣་པ་དང་།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༥༧་༧།
4 ག་༢༩་ན་༤རྣམ་པ་བཅུའི། པ་༢༩་བ་༧་རྣམ་བཅུའི། ཀ་༣༦་ན་༣་རྣམ་པ་བཅུའི།

75

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།1སྤྲུལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་དང༌། རྣམ་པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་ཅན་
དང༌། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟའོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྤྲུལ་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང༌། གཟུགས་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལུས་ཀྱིས་

མངོན་སུམ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྤྲུལ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གེགས་སེལ་སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་རྣམ་ཐར་གྱི་རང་བཞིན། དེའི་
སྒོམ་ཚུལ། ངེས་ཚིག །དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་སྒོམ་སྟེ། འདི་དག་
གིས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༩།

76

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྒོམས་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ཁམས་གསུམ་
གའི་རྟེན་ལ་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།1

གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་
གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་མིས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ2

། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཁམས་གསུམ་གའི་
རྟེན་ལ་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་རྟེན་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྤྲུལ་སྒྱུར་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་ནུས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྲུལ་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚོགས་ལམ་
ནས་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་
འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ། གཟུགས་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སྔར་བཞིན་སྒོམ་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྡང་གི་རྟོག་པ་
དང༌། སྡུག་མི་སྡུག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨་༡༣
2 ག་༣༠་ན་༡་ཡིན་ཏེ། པ་༣༠་བ་༤་ཡིན་ཏེ། ཀ་༣༧་ན་༣་ཡིན་ནོ། །

77

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་བསལ་ནས་གཟུགས་སྣང་ཐམས་ཅད་སྡུག་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི་
སྙོམས་འཇུག་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །
བཞི་པ་ནི། འདི་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། འདི་ལྟ་བུ་བསྒོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་སྒྱུར་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་ལས་1

རྣམ་པར་ཐར་ཏེ་རང་
གཞན་གྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།2མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང༌། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ཞེས་3

པ་དང༌།

གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འདི་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་སྨིན་གྲོལ་ལ་
འགོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གི་

1 ག་༣༠་ན་༧་སོགས་ལས། པ་༣༡་ན་༣་སོགས་ལ། ཀ་༣༧་བ་༤་སོགས་ལས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༡༦།
3 ག་༣༠་བ་༡་ཞེས་པ་དང། པ་༣༡་ན་༥་ཞེས་པ་དང་། ཀ་༣༧་བ་༦་ཞེས་བཤད།

78

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུད་ཀྱི་རགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསླད་པའི་མཁྱེན་པ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད། འགོག་སྙོམས་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།1 རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེད་ནུས་པ་དང༌། འགོག་སྙོམས་འདས་ལམ་གྱི་

སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་2

དུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།3 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང༌།

འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དག་སྟེ་དགུའོ། །
ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་བཞི། དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་བཞི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང༌། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་དང༌། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་དང༌། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༦༧་༢།
2 ག་༣༠་བ་༤་ཐོབ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ། པ་༣༡་བ་༡་ཐོབ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ། ཀ་༣༨་ན་༤་ཐོབ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ།
སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༦༧། ༢། ཐོབ་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༢༠།

79

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང༌། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཛོད་ལས།1འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འགོག་པའོ་རྣམ་སྨིན་དེ་འབྲས་ཆེ། །དེ་བཞིན་འདུ་
ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །དགེ་བའོ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཉིད། །འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཐོབ། །འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ། །དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་མྱོང་
འགྱུར་དང༌། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་

བྱ། །དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་
འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག །འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དེ་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པ། སེམས་སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པ། ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་མཚུངས་ལྡན་རགས་
པ་མཐའ་དག་བཀག་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་

ཡིན་པ། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་ཤིང་དེའི་སས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། དགག་གཞི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚུངས་ལྡན་རགས་པ་མཐའ་དག་འགོག་
པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་པ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༡་༢༡།

80

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ།
ཀུན་སློང་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ངོ་བོ་དགེ་བ་ཡིན་པ། སྐྱེ་གནས་མྱོང་
འགྱུར་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ། སོ་སྐྱེས་སྒོམ་ཞིང་འཕགས་པས་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། དགེ་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། མྱོང་འགྱུར་གསུམ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། སྐྱེ་འཕགས་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དཔྱད་པ། ཐོབ་ཚུལ། ཁམས་གང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་མ་ལང་གི་བར་དུ་སེམས་སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེས་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགོག་པར་བྱེད་དེ། དེས1

་ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ཚོར་འདུ་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཚོར་
འདུ་རགས་པ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།2 འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྐྱོ་ནས་ཚེ་དེ་ལ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་ནས་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ།3 འདི་

1 ག་༣༡་བ་༣་དེའི་ཚོར། པ་༣༢་ན་༦་དེ་ཚོར། ཀ་༣༩་ན་༥་དེའི་ཚོར།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༤།

81

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གནས་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ནས་འཇུག་སྟེ། འགོག་སྙོམས་དེ་སྲིད་རྩེའི་
སས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།1 སྲིད་རྩེར་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི།
འགོག་སྙོམས་དེ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཀུན་སློང་གི་
དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།2དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་གནས་མྱོང་འགྱུར་ཡོད་དེ། འགོག་
སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལས་ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་སྨིན་
འབྱིན་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་
དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
སྙོམས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།3གཉིས་སུ་མྱོང་འགྱུར་དང༌། །མ་ངེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་དེ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། སོ་སྐྱེས་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པས་འཇིགས་པས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༥།

82

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཇུག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་1

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་མི་2

མཚུངས་ཏེ།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བདག་གི་རྟེན་ལུས་ལ་དམིགས་ཤིང༌། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཚེ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བྱ་ལ་
གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།3འཕགས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བདུན་པ་ལ། སྤྱིར་བཏང་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེ་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་བརྙེས་པའི་ཞར་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་4

རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་མེད་
པའི་ཕྱིར།5ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་
ལ་ནི། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང༌།6 སྦྱོར་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་
འཇུག །དེ་རྗེས་སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་རིམས་གྱིས་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་

1 ག་༣༢་ན་༢་དེས། པ་༣༢་བ་༥་དེས། ཀ་༤༠་ན་༡་དེས།
2 ག་༣༢་ན་༣་ལ་མཚུངས་ཏེ། པ་༣༢་བ་༦་ལ་མཚུངས་ཏེ། ཀ་༤༠་ན་༡་ལ་མཚུངས་ཏེ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༥།
4 ག་༣༢་ན་༥་རང་རྒྱུད་ལ། པ་༣༣་ན་༡་རང་རྒྱུད་ལ། ཀ་༤༠་ན་༣་དེའི་རྒྱུད་ལ།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༡། བསྟོད་ཚོགས་ཀ། སློབ་དཔོན་མ་ཏི་ཙི་ཏྲ། བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད། ༢༧༨་༡༩།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༥།

83

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བྱེད་པས། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང༌། སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་
དགུའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་། དེ་དགུ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་བར་མ་ཆད་དུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།1 དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་ཕལ་ཆེར་འདོད་གཟུགས་ཀྱི

2

་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་
གཙོ་ཆེ་ཞིང༌། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ།3 གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན། འདོད་
གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྙོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་

རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་སྙོམས4

་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་བླངས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་འགོག་
པ་ལས་ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྲིད་རྩེར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༦།
2 ག་༣༢་བ་༢་གྱིས། པ་༣༢་ན་༥་གྱིས། ཀ་༤༠་བ་༡་ཀྱི།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༧།
4 ག་༣༢་བ་༤་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི། པ་༣༣་ན་༧་འགོག་སྙོམ་མ་ཐོབ་པའི། ཀ་༤༠་བ་༤་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི།

84

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་
ཀྱང༌། དེའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེའི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་
འདས་ཀྱི་ཚེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་
ཆད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་འཇུག་པར།1 མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས།2འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བས་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་
གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་སེམས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༣༣་༡༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༥།

85

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ1

་མིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་
དག་ལས་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང༌། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་ཀུན་

སློང་གིས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་ཚོགས་དྲུག་བཀག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཚོགས་དྲུག་རགས་པ་བཀག་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། དགག་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་གི་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་རིམས་
ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ། འགོག་སྙོམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང༌། ཤེས་

1 ག་༣༣་ན་༣་བརྟན་མིན་པ། པ་༣༣་བ་༧་བརྟན་མིན་པ། ཀ་༤༡་ན་༥་བརྟན་པ་མིན།

86

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རབ་རྐྱང་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་
སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་
སྐྱེ་རྣམས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་རྩེའི་
མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་དགོས་པ་གང་ཞིག ། སོ་སྐྱེས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང༌།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་
རང་རྒྱལ་འཕགས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཐེག་
དམན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ།

1 ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ2

་སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཕྲ་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་ཕྲ་བར་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།3འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་འགོག་པ་
སྤེལ་ནས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༡༠།
2 ག་༣༣་བ་༤་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད། པ་༣༤་བ་༡། འཇུག་པའི་སྲིད། ཀ་༤༢་ན་༢་འཇུག་པའི་ཚེ་སྲིད།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨་༤།

87

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྲིད་

རྩེའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤོང་དགོས་ཤིང་ཉོན་ཡིད་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་དེ་དག་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང༌།1སྲིད་པའི་
རྩེ་མོ་ལ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ།
སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྐྱོ་ནས་ཚེ་འདིར་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ།

2 ཞི་བར་གནས་
པའི་སེམས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་རིགས་པའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཚོགས་བདུན་རགས་པ་འཁོར་བཅས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན3

་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

དོན་གང་ཞེ་ན། འཇུག་ཤེས་དྲུག་ལ་བརྟན་པ་མིན་པ་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་རྒྱུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༡༢།

88

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཡོད་དེ། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་
ཡིད་ལ་བརྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་ཡིད་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་གསུམ་ནི། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ། འདས་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །
དྲུག་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་དེ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས།1འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་

དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་རྫས་
ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས།2བཏགས་པའི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྫས་ཡོད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།3འགོག་པའི་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྙོམས་ཕལ་ཆེར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༤༡༢་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༤༨༢་༡༦།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༩་༡༨།

89

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དང་པོ་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་གཙོ་ཆེ་སྟེ།

1 མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་
བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་
སྐྱོ་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་
ལ། གཟུགས་མེད་ན་དེ་ལྟར་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱང

2
་

མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་གི །གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་དེ་འདྲ་བ་མེད་དེ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འདི་ལ་འདིའི་རྩོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་
ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱིར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དགག་གཞིའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཚོགས་བདུན་རགས་པ་འགོག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
གསུམ་པ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་དང་སྲིད་

རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྙོམས་དང༌། ཐུན་མོང་བའི་དེ་གཉིས་ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༩་༡༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༩་༢༠།

90

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལས།1 ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་2

བར།3 འགོག་པ་
ཐོབ་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ན། །ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། དབུ་མ་འཇུག་པར།4ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང༌། བརྟེན་པ་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་

རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། སོ་སྐྱེ། རྒྱུན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང༌། ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དང་པོས་འདས་ལམ་མ་ཐོབ། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་
བྱེད་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བསྡུ་བ་ལས།5འདི་ལས་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་

ལུས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་
དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༦། ཕལ་པོ་ཆེ་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ས་བཅུ་པ། ༤༩༩་༡༩།
2 ག་༣༥་ན་༡་ཕྲེང་བར། པ་༣༥་བ་༥་ཕྲེང་བ་ལས། ཀ་༤༣་བ་༤་ཕྲེང་བར།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༦། སྐྱེས་རབས་གེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༣༢༩་༡༩།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༡༩་༣།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༨༥་༢༡།

91

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
གྱི་མདོ་ལས།1དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཆོས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ། སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་
དང༌། འདས་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
དགོས་ཤིང༌། སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྦྱིན་

མའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་ཆོས་གཉིས་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས།2 འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་གང་ཞེ་ན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ།
ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས།3ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཕྱིས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྲས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་དགུ་ལ་

བརྟེན་ནས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྙོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་
རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་ཆེར་མི་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས།4 འགོག་པ་དང་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མདོ། ༢༠༧་༡༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༨་༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༧།

92

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པོར་མི་ནང་དུའོ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས།1 མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་
སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་འགོག་སྙོམས་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ལ་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྷ་དྲུག་
ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཉེར་ལྔར་བཤད་པས། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་སྙོམས་ཡིན་ན་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

མི་འོང་འདོད་ལྷར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ལ་དེས་
ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྙོམས་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༩་༡༨།

93

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཟེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་
དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚུངས་པ་བྱའོ། །
ཁ་ཅིག །འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཡིན་ན། སྲིད་རྩེའི་
སེམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།
ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྲིད་རྩེའི་
སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་1

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོའི་སྟེང་དུ་
དགག་བྱ་མཚུངས་ལྡན་རགས་པ་བཀག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་
སྙོམས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཐར་གྱིས་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་
འགོག་སྙོམས་དང༌། ཐོད་རྒལ་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྙོམས་གཉིས་སུ་ཡོད། རྣམ་སྨིན་
མྱོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར། རྣམ་

1 ག་༣༦་ན་༦་བཞག། པ་༣༧་ན་༢་བཞག། ཀ་༤༥་ན་༦་གཞག།

94

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སྨིན་འབྱིན་པར་མ་ངེས་པའི་དེ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།
བཞི་པ་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། དུས་ཇི་སྲིད་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། ཁམས་གང་དུ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་གསུམ་ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་སོང་བ་
ལྟར་རོ། །
བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྐྱོ་ནས། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་དང༌། འདུ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
རྣམས་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུའི་རྣམ་པར་མཐོང་ཞིང༌། དེ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་འགོག་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་འདི་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།1ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་བསམ་པས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས། གཞན་ལ་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། འདོད་ཁམས་སུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འགོག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༣༥་༡༡།

95

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྙོམས་ཀྱི་དགག་བྱར་གྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང༌། གཟུགས་ཁམས་སུ་
ཚོགས་བཞི། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུ་འགོག་པར་འགྱུར་ᩧᨓ།1 འདོད་ཁམས་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག །གཟུགས་ཁམས་ན་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་ཚོགས་བཞི། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་མ་གཏོགས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟག་

མེད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས།2འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྫས་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།3བཏགས་པའི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་
གི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཛོད་ལས།4དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་རང་གི་འཕེན་པ་ཅི་ཙམ་བཏང་བའི་བར་དུ་
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། དེས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ངུ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་
ལ་དཀོན་པ་དང་ཟབ་པ་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་
1 ག་༣༦་བ་༦་འགྱུར་ཏེ། པ་༣༧་བ་༣་འགྱུར་ཏེ། ཀ་༤༦་ན་༣་འགྱུར་རོ། །
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༤༡༢་༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༨༥་༡༥།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༤།

96

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལ་སྙོམས་པ་འཇུག་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1 ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ད་ལྟར་རང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ལས། །ཉམས་མིན་ཆོས་ལ་སེར་སྣ་མེད། །དཔེ་མཁྱུད་མེད་ཅིང་མི་ནུས་མེད། །ང་ནི་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་མིན། །ང་ཡི་བསྟན་པ་མ་ཟད་པར། །ཁྱོད་ལ་རེ་བའང་ཡོད2

་མིན་
གྱི། །གདུལ་བྱས་ང3

་ནི་ཤེས་མི་ནུས། །གུས་དང་བཅས་པའང་མེད་པས་ན། །དེ་ནི་
བསྟན་པར་མི་བྱ་བར། །མཁྱེན་ཅིང་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གསུམ་
དག་ཏུ། །བཅོམ་ལྡན་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག །ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་རྟག་ཏུ་ངུའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་སད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །
གཞན་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་རྟོགས་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས།4 དེ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་
འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བས་ན་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བར་དུ་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཉི་མ་བདུན་ལས་ལྷག་པར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༧༡༨་༡།
2 ག་༣༧་ན་༥་ཡོད་མིན་གྱི། པ་༣༨་ན་༢་ཡིན་མིན་གྱི། ཀ་༤༦་བ་༤་ཡོད་མིན་གྱི།
3 ག་༣༧་ན་༥་འདུལ་བས་ངས། པ་༣༨་ན་༢་འདུལ་བས་ངས། ཀ་༤༦་བ་༤་འདུལ་བས་ངས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་
ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༧༡༨། ༡། གདུལ་བྱས་ང་ནི་ཤེས་མི་ནུས། །
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༦། མདོ་སྡེ་ཇ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ། ༤༢༥་༡།

97

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྤྱོད་པ་དོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་ལས།1 སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བཅུ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོག་སྙོམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོག་སྙོམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་གཟུགས་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་མཚུངས་ལྡན་འཁོར་བཅས་བཀག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ། འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

སྙོམས་འཇུག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།2 འཕགས་པས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༠། མདོ་སྡེ་ཆ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར། ༣༧༢་༡༧། 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༣།

98

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

1 འཕགས་
པས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེའི་སྟེང་དུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་བསྣན་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྲོག་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།2བཏང་སྙོམས་དང་
ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཚོགས་དྲུག་
བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག །དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས།3 དགྲ་བཅོམ་ནས་ནི་དེ་ལྡོག་གོ །ཞེས་གསུངས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༢་༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ᨉ་ᨁᨇ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༧། སེམས་ཙམ་ཤི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པ། ༣་༡༠།

99

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་སྡུག་བདེན་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་
གཞི་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཆར་གྱུར་

པའི་ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་
གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་
ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་
གཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དགག་གཞི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་མཚན་འཛིན་
གྱི་སྤྲོས་པ་ཅི་རིགས་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད། འགོག་སྙོམས་ལ་འདས་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་

100

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག །དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་ན་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོག་སྙོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སེམས་མེད1

་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་
ལས།2སེམས་མེད་སྙོམས་པར་འཇུག་གཉིས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་

1 ག་༣༨་བ་༧་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག། པ་༣༩་བ་༥་སེམས་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག། ཀ་༤༨་བ་༥་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག། 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༣༣་༢།

101

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སེམས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི1

་སྙོམས་འཇུག་དང༌། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་
ཞིག །གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག །འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་
མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་
ཞིག །མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་
ལྔ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཕུང་ཡང་མ་ཡིན། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་2

གྲུབ་སྟེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ལ་འདས་ལམ་གྱིས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། ས་དྲུག་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་
ལུགས་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་
1 ག་༣༩་ན་༢་གཞི། པ་༣༩་བ་༦་གཞིའི། ཀ་༤༩་ན་༡་གཞི།
2 ག་༣༩་ན་༥་བ། པ་༤༠་ན་༢་བ། ཀ་༤༩་ན་༥་པ།

102

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག1

་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་
ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ། དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེའི་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་2

ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་སྙོམས་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག །མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྔར་བཞིན་སྒྲུབ། གཞན་ཡང་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག །མཚུངས་
ལྡན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཕུང་སོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་སྔར་བཞིན་ནོ། །

1 ག་༣༩་ན་༧་གྱུར་པའི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ། པ་༤༠་ན་༤་གྱུར་པའི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ། ཀ་༤༩་བ་༡་གྱུར་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེ།
2 ག་༣༩་བ་༡་ཆོས་འདི་ལ། པ་༤༠་ན་༥་ཆོས་ཉིད་ལ། ཀ་༤༩་བ་༢་ཆོས་ཉིད་ལ།

103

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བརྒྱད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། བྱེ་བཤད་རང་འགྲེལ་ལས།1བརྟན་པ་མིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང༌། བཞི་དང་
གཅིག་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གོ་རིམས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་སྤོང་བའི་ལམ་འཆད་པ་ལ།2

སྤོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་བདེན་པ་བཞིས་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤོང་བའི་ལམ་ཆོས་
ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་

པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་

ལས་གྲོལ་བའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པ་ལ།3

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱིན་

པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་
ཕར་ཕྱིན་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༧། སེམས་ཙམ་ཤི། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། བྱེ་བཤད་རང་འགྲེལ། ༼ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༽༦༠༢་༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༤་༢༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༢།

104

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་བཅུ་
ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་
པོ་དེ་འཆད་པ་ལ།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།1རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་
གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་སོགས་
སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་

ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་
མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་སྲས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག །རང་གི་རིགས་འདྲ་མཚན་ཉིད་པ་
འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༥།

105

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་རིགས་འདྲ་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོབས་བཅུའི་ཉེར་ལེན་མཚན་ཉིད་པ་
འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་དེ་རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་སོང་བར་1

ཐལ། དེ་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ་རང་གི་
སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །དེར་ཐལ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།2 སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བློ་

1 ག་༤༠་བ་༥་སོང་པར། པ་༤༡་བ་༢་སོང་པར། ཀ་༥༡་ན་༣་སོང་བར།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༨༧་༡༠།

106

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཟང༌། །ས་དེ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།1
གཞན་ཡང༌། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཤེས་རྣམ་མེད་ཀྱང༌། དེའི་རྣམ་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། དེ་དག་གི་རང་བཞིན། དེ་གང་གི2

་ཡིན་པ། དེ་གང་གི་
ཆེད་དུ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ།

སྟོབས་བཅུ།
མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར3

་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།4

དེ་ལ་ནི་གནས་དང་གནས་
མ་ཡིན་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་དུ་མ་དང༌། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་
1 ག་༤༡་ན་༡་ཁྱབ་པ་ཁས། པ་༤༡་བ་༥་ཁྱབ་པ་ཁས། ཀ་༥༡་ན་༦་རྟགས་ཁས།
2 ག་༤༡་ན་༤་གང་གི་ཡིན་པ། པ་༤༡་བ་༧་གང་ཡིན་པ། ཀ་༥༡་བ་༢་གང་གི་ཡིན་པ།
3 ག་༤༡་བ་༤་པར། པ་༤༢་ན་༡་པའི། ཀ་༥༡་བ་༣་པར།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༦།

107

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འགྲོ་བའི་ལམ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་1

པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང༌། སྔོན་གྱི་

གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། འཆི་འཕོ་དང༌། སྐྱེ་བ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དང༌། ཞེས་བཤད།
གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གནས་དང་
གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་བར་

བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐུའི་སྟོབས། གསུང་གི་སྟོབས། ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་གསུམ་
དུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་མངའ་བ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མར།2

སྲེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས་ལས་མཁྲེགས་པའི་སྐུ། །ཞེས་དང༌། མཛོད་
ལས།3 སྐུ་ལ་སྲེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས། །གཞན་དག་ཚིགས་ན་གླང་ཆེན་སོགས། །བདུན་བཅུས་བླགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་མངའ་བ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།4 བདེ་གཤེགས་གསུང5

་ནི་མཐའ་ཡས་
པས། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
1 ག་༤༡་ན་༥་མོང་། པ་༤༢་ན་༢་མོང་། ཀ་༥༡་བ་༤་མོངས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༣་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༥༢་༡༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༤༠་༤།
5 ག་༤༡་བ་༣་གསུངས་ནི། པ་༤༢་ན་༦་གསུངས་ནི། ཀ་༥༢་ན་༣་གསུང།

108

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུམ་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས།
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་
མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་
དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་དང1

་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་
ཤེས་པའི་སྟོབས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མར།2གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་སྨིན་དང་ནི་དབང་པོ་དང༌། །ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་
དང༌། །ཀུན་འགྲོའི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་སོགས། །ཉོན་མོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དང༌། །གནས་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། །ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཞི་བ་དག །མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་

བརྫི་བར་མི་ནུས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།3 སྟོབས་ཉིད་མ་རིག་སྒྲིབ་ལ་རྡོ་རྗེ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོབས་དང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེས་ལྷ་མིན་གྱི་གོ་ཆ་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མ་གསུམ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་

1 ག་༤༡་བ་༥་འཕོ་དང། པ་༤༢་བ་༢་འཕོ་དང། ཀ་༥༢་ན་༥་འཕོ་བ་དང།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༠་༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༠་༡༨།

109

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
གྱིས1

་རྩིགས་པ་དང་འདྲ་བའི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་འོག་མ་གཅིག་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཤིང་ལྗོན་པ་དང་
འདྲ་བའི་ཉོན་སྒྲིབ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང༌། དེ་ཉིད་ལས།2

སྟོབས་
སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དྲུག་དང༌། གསུམ་དང་གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན། །ཤེས་བྱ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། །བག་ཆགས་བཅས་པ་ཀུན་བསལ་བས། །གོ་ཆ་རྩིགས་པ་ཤིང་བཞིན་དུ། །ཕུགས་དང་གཞིག་དང་བཅད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།3

ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག4

་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་
པ་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང༌།

བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་རྒོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། མི་འཇིགས་པ་དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རང་དོན་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ། རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་

1 ག་༤༢་ན་༢་དེ་གསུམ་རྩིགས་པ། པ་༤༢་བ་༥་དེ་གསུམ་རྩིགས་པ། ཀ་༥༢་བ་༣་དེ་གསུམ་རྩིགས་པ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༣་༡༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༡༡།
4 ག་༤༢་ན་༤་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག། པ་༤༢་བ་༧་རྒྱས་སོགས་བདག། ཀ་༥༢་བ་༥་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག།

110

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མི་འཇིགས་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་1

རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་
པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་
གི་མཁྱེན་པ། མི་འཇིགས་པའི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ་
ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པས་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་
མི་འཇིགས་པ་དང༌། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་

པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་ལ་དེ་མེད་པས་གཞན་དོན་བར་དུ་གཅོད་
པའི་ཆོས་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་

གྱིས་འཁོར་བ་དང༌། ཐེག་དམན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དེ་མེད་པས་གཞན་དོན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་བཞིར་ཡོད་དོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེང་གེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དོན་
གྱིས་མི་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མར།2མི་འཇིགས་རྣམ་བཞི་འཁོར་དབུས་

1 ག་༤༢་ན་༦་གྱུར་པའི། པ་༤༣་ན་༣་གྱུར་བའི། ཀ་༥༣་ན་༢་གྱུར་པའི།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༠་༡༨།

111

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སེང་གེ་བཞིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ།1 ཆོས་སྐུ་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་དང༌། །གེགས་ནི་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། །ལམ་སྟོན་པ་དང་འགོག་སྟོན་པ། །མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།2

རྣམ་གྲངས་དང༌། ཆོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཡུལ་གྱི་སྐད་

དང༌། ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཆོས་དང༌། དོན་དང༌། ངེས་པའི་ཚིག་དང༌།

སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆོས་དང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། ངེས་པའི་ཚིག་དང་སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པའི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རོ་མྱང་བའི་ཆགས་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་
འཇུག་པའི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་དང༌། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༣་༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༡༦།

112

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྔར་བཞིན་དོན་སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། འགྲོ་བ་དྲུག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐད་དམ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྔར་བཞིན་ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་
དང་བཏགས་ཡོད་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེའི་ཡུལ་ལ། སྔར་བཞིན་
སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།1རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་བྱ་དང༌། །གསུང་དང་ལེགས་པ་འཆད་བྱེད་ལ། །བློ་གྲོས་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི། །ལེགས་སྟོན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།2

འཁྲུལ་པ་དང༌། ཅ་ཅོ་དང༌། དྲན་པ་ཉམས་པ་དང༌།
ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང༌། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་དང༌། འདུན་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་དང༌། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་

ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་
དང༌། འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ། མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༨༨་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༥་༡༩།

113

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དེ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་
དེ། སྤྱོད་པས་བསྡུས་པ་དྲུག །རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་
པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ཆུང་འོག་མ་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་དང་སྡེ་
ཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། སྤྱོད་པས་བསྡུས་པ་དྲུག །རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་
ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། སྦྲུལ་ནག་པོ་རྡོག་པས་བརྫི་བ་སོགས་འཁྲུལ་བ1

་མི་མངའ་བའི་ལུས་ཀྱི་
ལས་དག་པ་དང༌། ལམ་སྟོར་ནས་ཅ་ཅོའི་སྒྲ་འབྱིན་པ་སོགས་མི་མངའ་བའི་ངག་གི་
ལས་དག་པ་དང༌། བརྗེད་ནས་བྱ་བ་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་
དང༌། སྙོམས་པར་ཞུགས་རུང་མ་ཞུགས་རུང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། འཁོར་འདས་སམ་སྲིད་ཞི་ལ་དོན་དམ་པར་མི་མཐུན་
པ་དང་ཞི་བར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་

1 ག་༤༣་བ་༢་བ། པ་༤༤་ན་༧་པ། ཀ་༥༤་བ་༣་བ།

114

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདུལ་བའི་དུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་འདོར་བའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང༌། བྱམས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་དུ་གཤེགས་པའི་བརྩོན་
འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་འདུལ་བའི་ཐབས་སོགས་དྲན་ལམ་དུ་
བཞག་པས་ཕྱིས་དེ་ལ་བསམ་མི་དགོས་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་1

པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་
མི་མངའ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་མཁྱེན་པ་མི་
ཟད་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འོད་འགྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་སྐུའི་
འཕྲིན་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་སོགས་དང་མཐུན་པར་འདོམས་པའི་གསུང་
གི་འཕྲིན་ལས། བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྔར་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་

1 ག་༤༣་བ་༦་མཉམས། པ་༤༤་བ་༥་མཉམས། ཀ་༥༥་ན་༢་མཉམ།

115

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང༌། ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་1

པ་དང་ད་ལྟར་གྱུར་2

པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པས་མ་ཆགས་ཤིང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང༌། རྒྱུད་བླ་མར།3

འཁྲུལ་དང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་སྟེ། །རྟོགས་པ་དྲན་པ་
ཉམས་མི་མངའ། །འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ། །མ་བརྟགས་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་སྟེ། །འདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང༌། །ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་རྣམ་གྲོལ་
གྱི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ། །ལས་ནི་ཡེ་ཤེས་སྔོན་འགྲོ་དང༌། །དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་འདི་དག་གཞན། །སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅིའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་འབྱུང་
བཞི་དང་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ། འཕགས་ཆུང་འོག་མ་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་དང་སྡེ་ཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་

4

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མར།5

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་
ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༤༤་ན་༣་འོང་། པ་༤༥་ན་༡་འོང་། ཀ་༥༥་ན་༥་འོངས།
2 ག་༤༤་ན་༣་གྱུར། པ་༤༥་ན་༡་གྱུར། ཀ་༥༥་ན་༥་བྱུང་།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༡་༡༦།
4 ག་༤༤་ན་༦་རྗོད། པ་༤༥་ན་༥་རྗོད། ཀ་༥༥་བ་༣་རྗོད།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༦༠་༡༩།

116

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།
དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཚུལ། རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ་ལས་གསུངས་ཚུལ། རང་ལུགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་བ་མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པར་མཚོན། མེའི་རྒྱུ་བུད་ཤིང་དང་མེ་གཉིས་ཀ་རང་དུས་སུ་ལོངས་སྤྱད་ཟིན་པར་འདས་པར་དམིགས་པ།1

བུད་ཤིང་མཚན་2

གཞི། དུ་བ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་མ་འོངས་པར་མཚོན། དེ་རང་
དུས་སུ་ལོངས་མ་སྤྱད་ཅིང་རང་དུས་སུ་དེའི་རྒྱུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་པར་དམིགས་པ། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་མཚན་གཞི། རང་དུས་སུ་མེ་ད་ལྟ་བར་མཚོན། རང་དུས་སུ་མེའི་རྒྱུ་ལ་ལོངས་སྤྱད་ཟིན་མེ་དེ་ཉིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་པར་དམིགས་པ། ཞེས་པ་སྟེ། དབུས་མཐར།3

འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་སྤྱད་ཟིན་དང༌། །དེ་བཞིན་མ་སྤྱད་གཞན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར།4

གཞན་གང་ཞེ་ན་དུས་གསུམ་མོ། །ཅི་རིགས་
སུ་སྦྱར་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་སྤྱད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་དུས་སུ་དམིགས་པའོ། །འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའོ། །རྒྱུ་སྤྱད་ལ་འབྲས་བུ་མ་
སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུས་དེར་བྱུང་ཟིན་གང་ཞིག །དུས་དེར་འགགས་པར་དམིགས་པ་དེ། དུས་དེར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་

1 ག་༤༤་བ་༡་དམིགས་ལ། པ་༤༥་ན་༧་དམིགས་ལ། ཀ་༥༥་བ་༥་དམིགས་པ།
2 ག་༤༤་བ་༡་བུད་ཤིང་མཚོན། པ་༤༥་ན་༧་བུད་ཤིང་མཚན་གཞི། ཀ་༥༥་བ་༥་བུད་ཤིང་མཚོན།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༩༠༨་༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༡། སེམས་ཙམ་བི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ། ༣༥་༢།

117

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞིག །དུས་དེར་མ་བྱུང་བར་དམིགས་པ། དུས་དེར་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་སྐྱེས་ཟིན་མ་འགགས་པ། དུས་དེར་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ལས།1

ཇི་ལྟར་ན་འདས་པ་ཡིན། འདས་པ་རྣམས་ནི་དུ2

་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་

འདས་པར་བཏགས་ཤེ་ན། བྱུང་བ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌།3

ཇི་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན། མ་འོངས་པ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པར་བཏགས་ཤེ་ན། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་
དང༌། རང་ཉིད་མ་སླེབ་པ་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྤྱད་པ་དང༌། ཞེས་དང༌།4

ཇི་
ལྟར་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་

བ་བཏགས་ཤེ་ན། བྱུང་བ་མ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང༌། སྤྱད་མ་ཟིན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་
བོན་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་ཞིག །དུས་དེར་ཁྱོད་མ་ཕྱིན་པའི་
ཕྱིར། ས་བོན་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུའི་དུས་སུ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མྱུ་གུ་ད་ལྟར་བའི་

5

དུས་སུ་སྐྱེས་ཟིན་འགགས་པའི་ཕྱིར། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱུ་གུའི་དུས་སུ་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མྱུ་གུའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེར་མ་འགགས་པའི་
ཕྱིར། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ད་ལྟར་བ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༥༥་༢༡།
2 ག་༤༤་བ་༥་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག། པ་༤༥་བ་༤་རྣམས་དུ་ཞིག། ཀ་༥༦་ན་༤་རྣམས་ནི།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༥༦་༨།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༡༥༦་༡༦།
5 ག་༤༥་ན་༢་བའི། པ་༤༥་བ་༧་པའི། ཀ་༥༦་བ་༡་བའི།

118

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གྱི་དུས་སུ་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང༌། མྱུ་གུ་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་ས་བོན་འདས་ཟིན་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་རང་རང་གི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས།1

ད་ལྟར་བྱུང་དང་མ་འོངས་པ། །གལ་ཏེ་
འདས་ལ་ལྟོས་གྱུར་ན། །ད་ལྟར་བྱུང་དང་མ་འོངས་པ། །འདས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང༌། འཇུག་པར་ཡང༌།2

གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་
འགགས་པ། །ཞེས་སོགས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པའི་3

འགྲེལ་པར་ཡང༌།4

དེ་ལ་མ་འོངས་
པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་
བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་འོངས་པ་དང་རྒལ་བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་དང་ལྡན་ཡང༌། རང་ལུགས་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། དུས་དེར་ཞིག་པ། དུས་དེར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །དུས་དེར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པའི་གཞི་མཐུན། དུས་དེར་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་སྐྱེས་པ་དང་དུས་དེར་མ་འགགས་པའི་གཞི་མཐུན། དུས་དེར་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དེས་ན། དུ་བ་མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་འདས་པའི་དུས་མཚོན། མེ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༢༧་༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༣་༡༤།
3 ག་༤༥་ན་༥་བཞི་བརྒྱ་པའི། པ་༤༦་ན་༤་བཞི་བརྒྱ་བའི། ཀ་༥༦་བ་༤་བཞི་བརྒྱ་པའི།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ཡ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༣༨་༡༩།

119

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དེ་ཉིད་དང་དེའི་རྒྱུ་རྣམས་རང་དུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་འགགས་པའི་དུས་སུ་དམིགས་པ། བུད་ཤིང་མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་མ་འོངས་པའི་དུས་མཚོན། མེ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་དུས་སུ་ལོངས་མ་སྤྱོད་ཅིང་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་སུ་དམིགས་པ། ཚ་ཞིང་བསྲེགས་པ་མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་ད་ལྟར་བའི་དུས་མཚོན། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་དུས་སུ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོས་དེའི་འདས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་དེའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་དུས་སུ་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་སང་གི་ལམ་དེ་དེ་རིང་གི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་ཟིན་པའི་ལམ་དང༌། དེ་རིང་གི་ལམ་ནི་ཁ་སང་གི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་ལམ་དང༌། ཁ་སང་གི་ལམ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཞིག །དེ་རིང་གི་ལམ་ནི་ཁ་སང་གི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།1

རེ་ཞིག་སོང་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་མི་བཞིན། སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད།
དཔེར་ན། དུང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན། ཟེར་ན། མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པར་ཐལ། འདས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༥་༡།

120

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དུང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན།
མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཇོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཇོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་མ་སླེབ་པ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་

འཆར་བ་རང་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ་དང༌། རང་དུས་སུ་མ་སླེབ་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་

དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

འདོད་ན། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་མ་སླེབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མ་འོངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་མ་སླེབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

121

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་ལ།1
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མ་ལུས་པར་དག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རྣམས་གདུལ་བྱའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྟོན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གི་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ལ།2

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་
བསྒྱུར་བའི་རང་བྱུང་དང༌། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པར་སྐོར་བ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༧།

122

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞི་པ་དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ལ།1

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་སྟེ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་རྫོགས་པར་སྟེ་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ།2

དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས།
3

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།
ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་4

པའི་ཕྱིར། བྱང་

སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༡༡།
4 ག་༤༦་བ་༧་རྗོད། པ་༤༧་བ་༧་རྗོད། ཀ་༥༨་བ་༦་རྗོད།

123

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སུ་བཏགས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་
རྣམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཉིས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་དགོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་མི་སྤོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས།1

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ།
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༧༤་༥།

124

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་རྣམ་པ་གསུངས་པ་དང༌།1

དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་

འདི་སྙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གི་རྣ་ལམ་
དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་
པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང༌། །ཞེས་བཤད་ན། སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གོང་དུ་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱིས་ཟིན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང༌། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པར་སྒོམ་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།2

སྦྱོར་བ་ཁྱད་
པར་ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་བསྒོམ་དགོས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་པོ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྦྱོར་བ་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་
ལ།3

འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། མདོ་རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང༌། ཡུམ་ཉན་པ། ལེན་པ། འཛིན་པ། ཚུལ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༠༨་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༦་༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༧་༦།

125

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།1

ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་

བསྙེན་བཀུར་བྱས་པའོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་དང༌། 2

འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྤྱིར་དགེ་
བའི་རྩ་བ་བསྐྲུན་ཅིང་སྦྱངས་པ་དང༌། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟ་བར་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདིའི་གཞུང་ཉན་པའི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ།3

ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་
གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་བཟུང་བར་བྱས། བཅང་

བར་བྱས། ཀླགས་4

པར་བྱས། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བརྟེན་དང་ལེན་པ་ཡི། །སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང༌།5

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༠༨་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༧་༦།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༠༩་༥།
4 ག་༤༧་བ་༧་ཀླགས། པ་༤༨་བ་༧་ཀླག། །ཀ་༦༠་ན་༤་ཀླགས།

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༧་༧།

126

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྙེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་དང༌། འཛིན་པའི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་
རྒྱས་ལ་སོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ།1

ཤེར་ཕྱིན་འདི་གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་
དེ་དག་ནི། སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་དྲིས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཞུས་ཡོངས་སུ་བརྟེན་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཀུན་འདྲི་དང༌། །འཛིན་པ་ཡི། །སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང༌།2

ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང༌། དོན་མི་བརྗེད་པའི།
ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ3

་སྟོན་པ་ལ།4

ཤེར་ཕྱིན་འདི་གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་
དག་ནི། སྔོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱད་པའོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱད་པའོ། །བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱད་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་
ཕར་ཕྱིན་སྤྱད་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱད་པའོ། །དེ་དག་གིས་སངས་
རྒྱས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་སྤྱད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤྱོད་པས། །ཞེས་དང༌།
སོགས་པས་བསྟན་པ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡི། །སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༠། ཤེར་ཕྱིན་ང་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་མ། ༡༢༤༩་༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༧་༨།
3 ག་༤༨་ན་༤་བ། པ་༤༩་ན་༤་བ། ཀ་༦༠་བ་༢་པ།

4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༠༩་༡།

127

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དོ། །ཞེས་དང༌།1

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་རྣམས་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་སྣོད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་ཉན་པའི་སྣོད་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བཅས་ཤིང༌། སྔོན་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཉན་པའི་སྣོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
དེས་ན། ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དང༌། བསོད་སྙོམས་འབུལ་བ་སོགས་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་དགེ་རྩ་བསྐྲུན་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་
གྱིས་སྒོ་ནས། ཡུམ་གྱི་ཚིག་གཙོ་བོར་ཉན་པའི་སྣོད་དང༌། སངས་རྒྱས་མང་པོ་
བསྟེན་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་ཚིག་བློ་ལ་ལེན་པའི་སྣོད་དང༌། སངས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༧་༩།

128

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཀུན་འདྲི་བའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་
འཛིན་པའི་སྣོད་དང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པས་སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་
པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣོད་དེ་བཞིར་ཡོད། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ1

་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་
པའི་2

ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ།
མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་པོའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་3

དང་སྦྱོར་བ་
ལགས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ།4

ཀོའུ་ཤི་ཀ་སྤོབས་པ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་
གྱིས་རླབས་ཀྱིས་འབྱུང་ངོ་། །ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་དང་
དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྐབས་ཕྱེ་ནས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང༌། །ཞེས་བཤད་ན། སྦྱོར་བ་པོའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་པོའི་གང་ཟག་དེས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༤༨་བ་༦་རྣམས། པ་༤༩་བ་༦་རྣམས། ཀ་༦༡་ན་༦་རྣམ།
2 ག་༤༨་བ་༦་བའི། པ་༤༩་བ་༦་བའི། ཀ་༦༡་ན་༦་པའི།
3 ག་༤༨་བ་༧་བ། པ་༤༩་བ་༧་བ། ཀ་༦༡་བ་༡་པ།

4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༡༤་༡༧།

129

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་པོ་བསྟན་ནས་སྦྱོར་བ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཉི་ཤུར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་
སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། 2

གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་འཆད་པ་ལ།3

སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཚུལ་དང༌།
སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ། གནས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྔ་ལས།
དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།4

ཀོའུ་ཤི་ཀ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་

སྤྱོད་པའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌།
5

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༧་༡༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༡༤་༡༨།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡།

130

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ས་ལ་མི་གནས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ།1

ཀོའུ་ཤི་ཀ་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་བྱེད་དེ།
གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་དང༌།2

དེ་དག་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་དང༌། མི་སྦྱོར་བ་དང༌།
ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ།3

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་

བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། 4

གཟུགས་

ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་ཟབ་པའི་སྦྱོར་
བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། 5

ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་པ། 6

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་

གཏིང་དཔག་དཀའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་གཟུགས་
གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གཏིང་དཔག་དཀའོ། །ཞེས་སོགས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༡༨་༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༢།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༢༡་༡༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༣།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༢༢་༡༢།
6 ག་༤༩་བ་༣་གསོལ་པ། པ་༥༠་བ་༣་གསོལ་པ། ཀ་༦༢་ན་༦་གསོལ་བ།

131

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌།1 གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང༌། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཚད་
མ་མཆིས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་གཟུགས་ཚད་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཚད་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་དང༌། 3

ཚད་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་ལྔ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ། ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྦྱོར་བ། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སྦྱོར་བ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་
བ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ། བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ། མྱུར་བའི་སྦྱོར་བ། གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་
མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་
བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ། རྣམ་
པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་བཅོ་ལྔ་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ།

4

ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལྟར་ཟབ་པ་འདི་ལྟར་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཚད་མ་མཆིས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༢༣་༡༢།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༢༨་༢༠།

132

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་པར་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པར་འགྱུར།
ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་དུ་མཆིས་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌།1

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྲག་པ་དང༌། ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་
པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཚེགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ། བཙུན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་
ཆེན་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངངས་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་
ཏུ་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ནས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངངས་པར་མི་འགྱུར།
ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུང་བསྟན། ཞེས་དང༌།3

མི་སྐྲག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༠་༦།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༧།

133

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། 1

བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཉན་པ་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོས་ནས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་དག་ནི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པར་འགྱུར་བའམ།
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དང༌། ཞེས་དང༌། 2

ཡང་དག་པར་

འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དང༌། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། 3

བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་
འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་པ་ཞིག་ནས་བྱུང་བའམ་འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་དང༌། དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་དང༌། དཔག་ཚད་བཞི་བརྒྱ་དང༌། དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་མཆིས་ལ། སྔར་མཆིས་པའི་གྲོང་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་དང༌། གྲོང་རྡལ་དང༌། ཁམས་དང༌། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་གྱི་སྔ་ལྟས། བ་ལང་གི་
རྫིའམ། བཟའ་ཤིང་གི་ར་བའམ། ནགས་ཚལ་ལམ། སྐྱེད་མོས་ཚལ་མཐོང་ངམ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ངེས་འབྱུང༌། ཞེས་དང༌། 4

བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྤོང་བ་

ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༡་༡༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༢་༡༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༨།

134

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྔ་པ་སྟོན་པ་ལ། 1

ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁུམས་འཚལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁུམས་པའི་སླད་དུ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མཆིས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྡོང་པོའམ་སྡོང་པོའི་མཚན་མའམ་རིའམ་རིའི་མཚན་མ་མཐོང་ན་དེས་འདི་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བར་ཆད་མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་དང༌། 2

རྟག་ཏུ་ཆོས་
སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། དྲུག་པ་སྟོན་པ་ལ། 3

བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ལ་

བབ་སྟེ་རྩི་ཤིང་ལོ་མ་དང་འདབ་མ་རྣམས་ལྷགས་ནས་ཁ་དོག་འགྱུར་བའི་ཚེ་འཛམ་
བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཉེ་དང༌། ཞེས་དང༌། 4

ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
གསར་གྱི་རྟེན་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས། ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བདུན་པ་སྟོན་པ་ལ། 5

བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བུད་མེད་སྦྲུམ་
མ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བཙར་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ལ་སྡུག་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༣་༡༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༥་༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༩།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༦་༡༠།

135

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བསྔལ་དྲག་པོ་དང་ཉམ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མྱུར་བ་དང༌། །ཞེས་དང༌། 1

འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བརྒྱད་པ་སྟོན་པ་ལ།2

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་དེ་དག་དེ་ལྟར་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་

འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་དོན་ཞེས་དང༌།3

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་
སྐོར་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དགུ་པ་སྟོན་པ་ལ།4

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡོན་
ཏན་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སླད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་
ཅིང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་
ཕྱིན་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༩།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༧་༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༠།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༤༠་༡༥།

136

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། 1

འཕེལ་བ་
དང་འགྲིབ་པ་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཆོས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང༌། །ཞེས་དང༌།
3

འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གཅིག་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། 4

བཅོམ་ལྡན་འདས་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་

འབྱོར་གཟུགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་ཁྱབ་མི་མཐོང༌། །ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༠།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༤༣་༡༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༡།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༤༤་༡༨།

137

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དང༌། 1

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་
འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།

2

བཅུ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་སུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་སྔོན་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱད་པར་གྱུར་པ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱུར་པ་
དེ་དག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་བར་དུ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་བོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང༌། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་
རྣམ་མི་རྟོག །ཅེས་དང༌།3

གཟུགས་དང་དེའི་མཚན་མ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། 4

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་སྟེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང༌། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༤༧་༦།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༣།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༡་༡༦།

138

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཉིད་དང༌། རང་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དང༌། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང༌། །ཞེས་དང༌།
1

འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་དག་པ། ཞེས་དང༌། 3

གཟུགས་རྣམ་པར་དག་

པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅོ་ལྔ་པ་སྟོན་པ་ལ། 4

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་
ཕྱིན་ཇི་ཙམ་ཟབ་པ་འདི་བསྟན་པའི་ཚེ་བར་ཆད་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་
བཞིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་བར་ཆད་མང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནས།
ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྒོམ་པ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༢་༡༢།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༣་༤།

139

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཚམས་དང་བཅས། །ཞེས་དང༌།1

ལོ་སྐོར་དུ་མངོན་
པར་བརྩོན་པར་མི་འདོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ས་མཚམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་དྲིལ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་ཉི་
ཤུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་ལྔ། སྐྱེས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་བཅོ་ལྔར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྤྱིའི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གོ་རིམས། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི།
སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་དགུ་ཡོད། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་ལ་ཉི་ཤུར་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ལྔ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་

གི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་བརྒྱད། སྦྱོར་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་བཞི། འབྲས་བུ་
དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་ནས་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏིང་དཔག་དཀའ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༨་༡༥།

140

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཚད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཆད་པའི་ཚེགས་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ཤིང་འཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ། ཆོས་ཉིད་ལ་མི་དངངས་པ་སོགས་དང་ལྡན་ཞིང་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསུམ་
ལས་མི་འདའ་བར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ། ཡུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་ལ་བྱུང་བ་
དེ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་

ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ། ཡུམ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་

བསྟན་པ་དང་ཉེ་བར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ། རྫོགས་བྱང་དུ་མྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ། སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཁོར་སྐོར་ཞིང་བསྐུལ་བའི་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་མཐོང་
བའི་སྦྱོར་བ། ཆོས་དཀར་པོའི་ལས་དང་ཆོས་མིན་ནག་པོའི་ལས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མི་མཐོང་བའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་
མི་རློམ་པའི་སྦྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་མཚན་མ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མི་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དྲུག་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་སྦྱོར་བ། གནས་ངན་ལེན་ཕྲ་མོ་དག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་

141

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བ་འདི་དག་གི་གོ་རིམས་ཡང་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་པས་
གནས་པ་མི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལྔ་

ཟབ་པ་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཚད་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་
ཀྱི་ལས་དང་པོ་བས་ནི་ཚེགས་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་ལ། དེ་ལས་གཞན་པས་ནི་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བདེ་བླག་ཏུ་ཐོབ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་
མི་འབྲལ་བར་རྫོགས་བྱང་ལ་ཉེ་བ་དང་མྱུར་དུ་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་འཐོབ་
ལ། དེ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་སྤྱི་དང༌། གཟུགས་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་སོགས་ཁྱད་པར་ལ་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པས་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་
ནི་སྔ་མ་ཁོ་ནར་ལོ་སྐོར་གྱི་སྦྱོར་བས་སེམས་རྒྱུད་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྦྱོར་བའི་གོ་རིམས་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་
རིམས་དང་པོ་

1

ལྔ་དྲུག་པའི་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་དྲུག་པ་ལས་དང་པོ་
པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱོར་བ་དང་པོ་ལྔས་སྤྱིར་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཚུལ་
བསྟན་ཏེ། སྦྱོར་བ་སྐྱེད་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཞེན་པ་དགོས་པས་དང་པོ་གཉིས་

1 ག་༥༣་བ་༢་དང་པོ་ལྔ་དྲུག་པའི། པ་༥༤་བ་༢་དང་པོ་ལྔ་དྲུག་པའི། ཀ་༦༧་ན་༦་དང་པོ་ལ་དྲུག་པའི།

142

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང༌། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་བར་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་ནི་རྒྱན་སྣང་གི་བཞེད་པ་གསེར་ཕྲེང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
བཞི་པ་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་
བར་དུ་འཇོག །
ཁ་ཅིག །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་སྒོམ་
པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྦྱོར་བས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་མ་

ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྲག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྲག་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།
བུདྡྷ་ཤྲིས། སྦྱོར་བ་དང་པོ་ལྔ་རང་བཞིན་དང༌། ཐ་མ་བཅོ་ལྔ་གནས་སྐབས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་གསུང་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་ཐ་མ་ཡིན་ན་དང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས། དང་པོ་ལྔ་ཚོགས་ལམ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་

143

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྦྱོར་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་འཇོག་པར་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས། ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པར་བཤད་པ་གཉིས་མི་
འཐད་དེ། སྦྱོར་ལམ་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྒོམས་བྱུང་གི་མྱོང་བ་ཐོན་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ན། ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་འཇོག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཤེར་འབྱུང་གིས་དང་པོ་ལྔ་སྦྱོར་ལམ་དང༌། དེ་ནས་གཅིག་མཐོང་ལམ། ལྷག་མ་རྣམས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པར་བཤད་པ་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་
དཀའི་སྦྱོར་བ་དང༌། རྒྱུན་མཐའ་ནས་ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འཇོག་པ་གཉིས་
འགལ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྦྱོར་བའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ།

ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན།
དོར་བྱ་སྐྱོན། ཤེས་བྱ་མཚན་ཉིད། རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱ་མི་ནུས་པར་གསུངས་
པ་ལས་འཕྲོས་ནས།1

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སུའི་མཐུས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདི་འབྲི་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། འཆང་2

བ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་དུ་བགྱིད་པ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༤་༡༡། 2 ག་༥༤་ན་༥་འཆང་བ། པ་༥༥་ན་༥་འཆད་པ། ཀ་༦༨་ན་༥་འཆང་བ།

144

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང༌། སྒོམ་པ་དག་ལ་བདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་བར་ཆད་བགྱི་བར་མི་ནུས་པ་ལགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་པར་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང༌། །ཡོན་ཏན། ཞེས་བཤད་ན། སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ན། དེའི་རྒྱུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ན་སྦྱོར་
བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྟོན་པ་ལ། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།2

བདུད་ཀྱི་མཐུ་

བཅོམ་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་3

དང༌། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

4

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ངེས་པར་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༦།
3 ག་༥༤་བ་༢་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ། པ་༥༥་བ་༢་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ། ཀ་༦༨་བ་༤་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༦།

145

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཏན་རྣམས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། 1

གྲངས་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཚང་བར་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པ་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཤེར་
ཕྱིན་སྒོམ་པ་ལ་ཚེ་འདིར་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། 2

སངས་

རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང༌། སྟོན་པ་དང༌། འཆང་བ་
དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། སྒོམ་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐུས་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་
གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་དག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚད་མེད་པ་གྲངས་མེད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཚོ་སྐྱོང་བའི་སངས་རྒྱས་དེ་སྙེད་ཀྱང༌། བྱང་ཆེན་ཤེར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང༌། སྟོན་པ་དང༌། འཆང་བ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་
བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། སྒོམ་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 3

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༥།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༤་༡༦།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༧།

146

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གྲངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་
པ་ལ། 1

ཤཱ་རིའི་བུ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་

དང༌། འཆང་བ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེས་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲིའོ། །འཆང་
ངོ༌། །ཀློག་གོ། །ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱེད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །སྒོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 2

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཏེ། དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིས་འོག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །
གསུམ་པ་དེ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་
སྟོན་པ་ལ། 3

ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཤེར་ཕྱིན་

ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་
ནི་ཤའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 4

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དང༌།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༥་༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༦་༡༥།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༩།

147

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞེས་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ།1
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་
དུ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 2

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་
པ་དང༌། ཞེས་དང༌།3

ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
ལྔ་པ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། 4

ཤཱ་རིའི་བུ་གང་
ཡང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བྲིས་ཤིང་གླེགས་བམ་
དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་
ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཤཱ་རིའི་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་
པ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།5

དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཞེས་དང༌།

6

ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དྲུག་པ་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། 7

ཤཱ་རིའི་བུ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དར་བར་འགྱུར་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༧་༡༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༧།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༧་༡༧།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༠།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༧།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༥༩་༤།

148

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 1

ཡུལ་དཔྱད་པ་དང༌། ཞེས་དང༌། 2

བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
བདུན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། 3

ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་པའི་ཚེ་དངངས་པར་མི་འགྱུར།
སྐྲག་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 4

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་
དང༌། ཞེས་དང༌། 5

གཉེན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ།6

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་
འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་ལ་ངས་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པའི་
གཏམ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 7

སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང༌། ཞེས་དང༌། 8

རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༤་༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༡།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༨།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༥་༡༦།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༡།
8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༨།

149

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དགུ་པ་མི་ཕྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། 1

ཤཱ་རིའི་བུ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་བདུད་དམ་
བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་མི་ནུས་ན་
སྡིག་ཏོ་ལ་མོས་པ་དང་སྡིག་ཏོའི་སྤྱོད་པ་ཅན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་སྤོང་བ་2

གཞན་
གྱིས་ལྟ་སྨོས། ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།3

མི་ཕྱེད་པ་དང༌། ཞེས་དང༌།4

གྲོགས་མཛད་པ་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
བཅུ་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ།

5

ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་
དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང༌། དང་བ་དང༌། རབ་ཏུ་མགུ་བ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བརྩམས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འགོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 6

དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པ་དང༌།
ཞེས་དང༌། 7

དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གཅིག་པ་དམ་བཅས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༦་༤།
2 ག་༥༦་ན་༡་བ། པ་༥༦་བ་༧་པ། ཀ་༧༠་ན་༦་བ།

3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༩།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༦་༨།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༢།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༢༠།

150

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ།1

རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་གིས་ནི་ངའི་མདུན་དུ་འདི་སྐད་དུ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བརྩམས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་སྲོག་ཆགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང༌། སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 2

དམ་བཅས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང༌།
ཞེས་དང་།3

དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ།

4

ཤཱ་རིའི་བུ་དེས་ན་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་ལ་མོས་པ་རླབས5

་པོ་ཆེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 6

འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང༌། ཞེས་དང༌།7

ཆོས་ཟབ་མོ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྟོན་པ་ལ།8

དེ་ལྟར་
ཕྱིའམ་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༦་༡༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༢༠།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༧་༡༨།
5 ག་༥༦་ན་༦་བརླབས། པ་༥༧་ན་༦་བརླབས། ཀ་༧༠་བ་༦་བརླབས།

6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༤།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༡།
8 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༨་༥།

151

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འགྱུར་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་དག །ཅེས་སོགས་
གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།1

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཞེས་དང༌།2
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་བཞི་པ་ཤེར་ཕྱིན་མ་རྙེད་པ་དང་མ་ཚང་བ་ཟློག་པ་ཚང་བ་རྙེད་པའི་ཡོན་
ཏན་སྟོན་པ་ལ། 3

བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཡང་བྱང་ཆེན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་འདི་དག་གི་
སླད་དུ། བརྩོན་པར་བགྱིད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་འདི་དག་འཚོལ་བར་
འགྱུར་བ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་འཇུག་པ་ལས་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།4

ངེས་པར་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚང་བར་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཚེ་འདིར་བདུད་ཀྱི་མཐུ་

བཅོམ་པ་ནས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བར་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྤྱི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༦༩་༡༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༧༩་༡༥།

152

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་

ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་བའི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་
བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པ་དང༌། སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་སྐྱེད་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་པ་དང༌། དེའི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡུམ་བྲིས་

ཏེ་བཅངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཏམ་བརྗོད་པ་རྙེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་
འགྲོགས་པ་སོགས་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་འཚོལ་བའི་དགའ་བ་སོགས་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བར་མཛད་པ་དང༌། ཆོས་ཟབ་མོ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་ལྷག་པར་མོས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེ་འཕོས་
ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཚང་བར་རྙེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།

153

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག །རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་ཡུམ་དུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །སངས་རྒྱས་

འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
སྒོམ་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་དངོས།
ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐལ། ས་མཚམས་དེ་འཐད་པའི་

154

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།1 དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དོར་བྱའི་སྐྱོན་འཆད་པ་ལ།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པ་ལ་
ཡོན་ཏན་མང་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས།2

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་
རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༤༧༣་༡༨། 2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༡་༢།

155

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
དང༌། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ལེགས་པར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་འདི་དག་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་
ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་

འབྱོར་སྤོབས་པ་ཧ་ཅང་འཕྱི་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་སྐྱོན་ནི་ཞེས་བཤད་ན། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་བདུད་ལས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་
གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱོན། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་དེ་ལ་ཞེ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་ལ། སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། །དྲུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།2

ཚེགས་ཆེན་པོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༨།

156

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཐོབ་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང༌། སྦྱོར་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་གནས་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རང་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བར་གཅོད་དང༌། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་དང༌། ཐེག་ཆེན་ལ་
འཇུག་པའི་བར་གཅོད་དོ། །
དང་པོ་ལ། ཡུམ་དོན་ལ་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཚེགས་ཆེན་པོས་
ཐོབ་པ་དང༌། ཡུམ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སྤོབས་པ་ཧ་ཅང་མྱུར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་སྤོབས་པ་ཧ་ཅང་འཕྱི་སྟེ་སྐྱེ་ན་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།2

ཚེགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བས་སྤོབས་པ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ལ་དེས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དུ་བྱེད་ན་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།4

སྤོབས་པ་ཧ་ཅང་མྱུར་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་སོགས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༡་༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༢་༡།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༩།

157

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་ཡང་གླལ་ཞིང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འབྲི་བར་འགྱུར་

ན་རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སེམས་གཡེངས་ཤིང་འདྲི་བར་འགྱུར་ན།
ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གླལ་ཞིང་སྟན་ལས་ལངས་ནས་འགྲོ་
བར་འགྱུར་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ཡང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 4

ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་5

པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་གནས་

ངན་ལེན་པ་དང༌། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཡུམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཛིན་པ།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ལས་ཉམས་པ། གྱ་ནོམ་པའི་ཡུམ་གྱི་རོ་མྱང་བ་ལས་ཉམས་པ།
ཐེག་མཆོག་ལས་ཉམས་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་

6

བ་ལས་ཉམས་པ། གོང་ན་མེད་པའི་གནས་ལས་ཉམས་པ་དང་བདུན་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ།7

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༢་༡༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༢་༡༩།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༣་༣།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༩།
5 ག་༥༨་བ་༤་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་། པ་༥༩་བ་༣་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་སེམས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་། ཀ་༧༤་ན་༡་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་།
6 ག་༥༨་བ་༦་འབྲེལ་པ། པ་༥༩་བ་༥་འབྲེལ་པ། ཀ་༧༤་ན་༣་འབྲེལ་བ།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༣་༡༩།

158

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་གང་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་འདིའི་རོ་མ་རྙེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང༌། དེ་སྟན་ལས་ལངས་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་འདིའི་རོ་མ་རྙེད་པར་གྱུར་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདི་ལྟར་སྔོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་
ཕྱིན་ལ་མ་སྤྱད། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་མ་སྤྱད། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་

ལ་མ་སྤྱད། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་མ་སྤྱད། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་མ་སྤྱད་ལ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་སྔོན་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་མ་སྤྱད་དེ། རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་ཕར་ཕྱིན་

འདི་བསྟན་པའི་ཚེ་རོ་མི་རྙེད་དེ་སྟན་ལས་ལངས་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 1

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཤེར་ཕྱིན་

བོར་ཞིང་མདོ་སྡེ་གང་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་བཙལ་བར་བྱ་བར་སེམས་ཤིང་དེ་དག་ལ་ཀུན་ཆུད་པར་བྱ་བར་སེམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁྱི་ཇོ་བོ་ལ་ཟན་
ནར་མ་བོར་ནས་ལས་མི་ལ་ཟན་བཙལ་བར་སེམས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་མ་འོངས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བུ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་

འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ལ་ལ་ཞིག་གླང་པོ་ཆེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་ལ་དེས་གླང་པོ་ཆེ་རྙེད་ནས་གླང་པོ་ཆེའི་རྗེས་བཙལ་བར་བྱ་བར་སེམས་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༥་༨།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༦་༡༣།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༧་༥།

159

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སོགས་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བལྟ་
བར་འདོད་པར་གྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་བ་ལང་གི་རྗེས་བཙལ་བར་སེམས་ཤིང༌། དེས་བ་ལང་གི་རྗེས་མཐོང་ནས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་ཚད་འདི་ཙམ་མོ་སྙམ་དུ་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཕྱྭ་
མཁན་ནམ་ཕྱྭ་མཁན་གྱི་སློབ་མས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ཞིག་བྱ་བར་འདོད་
པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་ཚད་གཟུང་3

བར་བྱ་བར་

སེམས་པར་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་མཐོང་ནས་འདི་སྙམ་དུ་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་འདི་ཇི་འདྲ་བ་
དེ་འདྲའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་སྟེ།

5

ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།6

ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་དང༌། རྒྱུ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་དང༌། གྱ་ནོམ་པའི་རོ་མྱང་བ་ཉམས་པ་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང༌། རྟག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་ཚན་དང་པོའ། །རྒྱུ་དང་འོ བྲས་བུ་འབྲེལ་པ་ཉམས་པ་དང༌། གོང་ན་མེད་པ་ཉམས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༧་༡༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༨་༥།
3 ག་༥༩་ན་༦་ཚད་བཟུང་། པ་༦༠་ན་༦་ཚད་བཟུང་། ཀ་༧༤་བ་༥་བཟུང།

4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༧༩་༥།
5 ག་༥༩་བ་༡་སེམས་པ་ཏེ། པ་༦༠་ན་༧་སེམས་པ་སྟེ། ཀ་༧༥་ན་༡་སེམས་པ་དེ།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༠་༡༡།

160

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤོབས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། ཡི་གེར་འབྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དང༌། བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་དེར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། རྙེད་བཀུར་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་མྱང་བ་དང༌། ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་འཚོལ་བ་དང༌། བརྒྱད་ཡོད་པ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་

དང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འབྲི་བའི་ཚེ་སྤོབས་པ་མང་
པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཤེར་ཕྱིན་བྲི་བར་ནུས་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།

རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
ཀྱི་བུ་དང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་
འདི་ཡང་དེ་དག་གིས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གྱིས་

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་བུ་དང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འབྲི་ཞིང་བྲིས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བདག་གིས་བྲིས་

སོ་ཞེས་མཆིས་ན་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་འདི་ཡང་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༡་༡༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༤་༤།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༤་༧།

161

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། 1

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཡི་གེ་མ་
མཆིས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་དང་རིགས་ཀྱི་
བུ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བྲིས་པའི་ཚེ་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་
ཡང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་
པའི4

་རིགས་ཀྱི་བུ་དང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང5

་སྟོན་པ་དང་
ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཁེ་དང་བཀུར་སྟི་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 6

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་རྣམས་ཤེར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་ལུང་འབོགས་པ་དང་ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་དག་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཉེ་བར་བསྙེན་པར་བྱེད་
དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 7

ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤོབས་པ་
འབྱུང་བ་དང༌། ཡི་གེར་འདྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡི་གེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་

ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་མྱང་བ་དང༌། ལམ་མ་ཡིན་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འཚོལ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༤་༡༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༦་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༧་༡༠།
4 ག་༦༠་ན་༢་བའི། པ་༦༡་ན་༢་པའི། ཀ་༧༥་བ་༤་པའི།
5 ག་༦༠་ན་༢་འདི་འདྲི་བ་དང་། པ་༦༡་ན་༢་འདི་འབྲི་བ་དང་། ཀ་༧༥་བ་༤་འདྲི།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༧་༢༡།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ།

162

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། འགལ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལ། བདུད་ཀྱིས་འབྱེད་པའི་
སྦྱོར་བ་དང༌། བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་དག་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ཤིང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་
པ་གང་དང་གང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་སུ་ཡང་འདྲི་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འཛིན་
པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཀུན་ཆུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། འཆང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཀློག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཐབས་དེ་དང་དེ་ལ་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།

2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་སྒོམ་པའི་བར་གྱི་ཚེ་བར་
ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བདུད་ཀྱི་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བདུད་ཀྱི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆེན་གྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་ལུས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དང༌། འོད་
འདོམས་གང་བར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲུང་དུ་འོང་སྟེ་མཐོང་ནས་འདོད་པ་སྐྱེད་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 4

བདུད་ཀྱིས་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། བཅོས་མ་ཉེ་
བར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༢་༡༨།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༤་༩།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༥་༡༨།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༢་༡།

163

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞན་གསུམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདི་རྣམས་མཇུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཙན་པར་བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་ལས། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྔ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། སྔ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་པ་པོ་སྔ་མ་དང༌། འཆད་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བས་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་
པ་བཅུ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདུན་པ་དང་སྙོམས་ལས་ཀྱིས་ཉམས་པ། འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་
དད་པ་ལས་ཉམས་པ། རྙེད་བཀུར་དང་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། དགེ་བ་དང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། གཏོང་བ་དང་སེར་སྣ་བྱེད་པས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། གཏོང་བ་དང་མི་ལེན་པས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། མགོ་སྨོས་པས་གོ་བ་དང་རྣམ་པར་སྤྲོས་པས་གོ་བས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་ལྡན་པ་དང་

མི་ལྡན་པས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། ཐབས་མཁས་པ་དང་མི་མཁས་པས་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང༌། གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། ཡི་གེ་འབྲི་

1

བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་

1 ག་༦༡་ན་༡་ཡི་གེ་འདྲི། པ་༦༢་ན་༡་ཡི་གེ་འདྲི། ཀ་༧༧་ན་༢་འདྲི།

164

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དང༌། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཤེར་
ཕྱིན་འདི་འདྲི་བ་དང༌། ལུང་འབོགས་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱ་བར་འདུན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ཕྱི་བཤོལ་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་

བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་
སྨྲ་བ་ནི་རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་དང༌། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང༌། བླ་མ་ལྷུར་ལེན་པ་
དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་དགོན་པ་བ་བསོད་
སྙོམས་པ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ། ཞེས་སོགས་དང༌། 5

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཉན་པ་ནི་
དད་ཅིང་དགེ་བའི་ཆོས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བར་འདོད། ཅེས་སོགས་དང༌།

6

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ། ཞེས་སོགས་དང༌། 7

རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་ཆོས་གོས་དང་ཟས་དང་མལ་ཆ་དང་ནད་ཀྱི་རྐྱེན་
རྩི་དང་ཡོ་བྱད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་པར་འགྱུར་ལ་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ལེན་པར་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༩་༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༩་༤།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༨༩་༡༢།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༠་༨།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༡་༣།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༡་༡༧།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༢་༧།

165

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འདོད་པར་མི་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་
མགོ་སྨོས་པས་གོ་ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲོས་པས་གོ་ཞིང་ཚིག་ལྷུར་ལེན་པར་འགྱུར་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འདྲི་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌།

2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པ་དང༌། ཞེས་
སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་ལྡན་པར་

འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་

ལ་ཐབས་མཁས་པར་འགྱུར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ཐབས་མི་མཁས་པར་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 5

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་གཟུངས་ཐོབ་
པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང༌། 6

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་འདྲི་བར་
འདོད་ཀླག་པར་འདོད་ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱ་བར་འདོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་བར་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང༌། 7

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་
འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། གནོད་སེམས་དང༌། སྙོམས་པ་དང༌། གཉིད་དང༌། རྒོད་པ་དང༌། འགྱོད་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 8

གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དག་སྔ་མ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༢་༡༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༣་༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༣་༢༠།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༤་༨།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༤་༡༨།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༥་༦།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༥་༡༨།
8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༡་༡།

166

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
དང་ཕྱི་མ་གང་ཡང་རུང་པ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བས། འདུན་པ་དང༌། སྙོམས་ལས་
ཀྱིས་ཉམས་པ་དང༌། འདུན་པའི་ཡུལ་1

ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང༌། འདོད་ཆེན་ཆུང་
བ་དང་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང༌། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་དང༌། དགེ་བ་དང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང༌། གཏོང་བ་དང་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་དང་མི་ལེན་པ་དང༌། མགོ་སྨོས་པས་གོ་
བ་དང་རྣམ་པར་སྤྲོས་པས་གོ་བ་ཉིད་དང༌། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་དང་

མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གསུམ་པའོ། །
དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཐབས་དང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང༌། གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང༌། ཡི་གེར་འདྲི་

2

འདོད་པ་དང་ཡི་གེར་འདྲི་མི་འདོད་པ་དག་དང༌། འདོད་
པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང༌། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་སྔ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་པ་ལ། འཆད་པ་པོ་སྔ་མ་དང༌། ཉན་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་བདུན་ཡོད་དེ། གཅིག་པུ་ཉིད་དང་
འཁོར་ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དང་སྐབས་མི་འབྱེད་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་འདོད་པ་དང་དེ་སྦྱིན་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བར་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། མུ་གེ་བྱུང་བ་དང་ལོ་ལེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་

1 ག་༦༡་བ་༤་ཡུམ། པ་༦༢་བ་༤་ཡུམ། ཀ་༧༧་བ་༦་ཡུལ།
2 ག་༦༡་བ་༦་འདྲི་འདོད་པ་དང་། འདྲི་མི་འདོད། པ་༦༢་བ་༦་འབྲི་འདོད་འདྲི་མི་འདོད། ཀ་༧༨་ན་༣་འདྲི་འདོད་པ་འདྲི་མི་འདོད་པ།

167

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌། རྐུན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང༌།
ཁྱིམ་ལ་ལྟ་བས་ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་
གཅིག་པུ་སྟེ་ཟླ་མེད་ཅིང་བདག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་འཁོར་གྱི་ནང་ན་གནས་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་འདི་ལྟར་སུ་ངའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདི་འདྲི་བ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱེད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྒོམ་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མི་འགྱུར་ན།
ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་
ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་ལུང་འབོགས་པ་དང་སྒོམ་པའི་བར་དུ་སྦྱིན་

པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གྲོང་དུ་འགྲོར་འདོད་
པར་མི་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་གང་ན་
སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་དེར་འགྲོར་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་དེར་འགྲོ་མི་འདོད་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 5

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་གང་ན་མུ་གེ་དང་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱོགས་དེར་འགྲོ་བར་འདོད་པར་འགྱུར་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༨་༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༨་༢༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༩་༡༠།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༠་༣།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༠་༡༣།

168

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ། ཞེས་སོགས་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་གང་ན་རྐུན་
པོས་འཇིགས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དགེ་སློང་ཆོས་
སྨྲ་བ་ནི་གང་ན་བསོད་སྙོམས་གཏོང་བའི་ཁྱིམ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 3

འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གང་

ཡང་རུང་བ་འབྲེལ་བས་གྲངས་བཞིན་དུ་གཅིག་པུ་དང༌། འཁོར་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང༌། གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ཉིད་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དང༌། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་འདོད་པ་ཉིད་དང༌། དེ་སྦྱིན་པར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དང༌། སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་སྟེ་བཅུ་ཚན་བཞི་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་མུ་གེ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་པ་ལ་སོགས་པས་དཀྲུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་དང༌། ཁྱིམ་ལྟ་བས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང༌། ཞེས་གསུངས། འདིར་བཅུ་བཞི་དང་བདུན་ལ་རིམས་པ་ལྟར་སྔ་མ་ཉན་པ་པོ་དང༌། ཕྱི་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱོན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བས་གོ་རིམས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ལ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༡་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༢་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༡་༡༤།

169

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དང༌། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་སྒོམ་པའི་བར་གྱི་ཚེ་ལ་ལ་ཞིག་དེར་
འོང་སྟེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་
དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་གྱི་ཚེ་ལ་ལ་ཞིག་དེར་འོང་ནས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་པ་བརྗོད། ཅེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 3

ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དང༌། བདེ་
འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་དང༌། ཞེས་གསུངས། འདི་གོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔ་མ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་དེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་བར་ཆད་མང་དུ་
འབྱུང་སྟེ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འཆང་བ་དང༌།
ཞེས་པ་ནས། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྲུང་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྦ་བ་མཛད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགྲ་མང་བའི་དཔེས་སྦྱོར་བ་པོ་ལ་བར་ཆད་མང་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟག་

ཏུ་དགོངས་པར་མཛད་ནས་བསྲུང་བ་སོགས་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་ན་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༦་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༩༧་༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༡་༡༣།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༠༩་༢།

170

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལ་རིམ་གྲོ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འགྲེལ་འདི་དག་ནི་ལེགས་པར་བཤད་
པ་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་སྒྲ་སོར་བཞག་པའོ། །
གཞུང་དོན་ལ་གསེར་ཕྲེང་གི་ལུགས་དང༌། སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྐྱོན་ནམ་བར་
ཆད་དེ་ལ་ཞེ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའམ། སྐྱེས་པ་གནས་པའམ། རྫོགས་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་སྟེ་ཞེ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྐྱོན་ལ་ཞེ་
དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་འགལ་རྐྱེན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྤོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། གནས་ངན་ལེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
བདུན། ཐེག་ཆེན་ལ་གཡེང་བའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་པ་བཅུ་བཞི། རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདུད་ཀྱིས་

འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ། བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྤྱི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་

171

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་རྫོགས་པ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བདུད་ལས།

སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད།
ཁ་ཅིག །སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བདུད་ལས་དེ།
དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་སྐྱེ་
བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་
བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཞེ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་ཡང་འགལ་རྐྱེན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང༌། དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་དུས་སུ་ཚེགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་ཡུམ་ཤེས་པ་འཐོབ་པའི་སྤོབས་པ་འཕྱི་བ་དང༌། སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་མ་བརྟགས་པར་ཡུམ་ཤེས་
པའི་སྤོབས་པ་མྱུར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་དེས་རློམ་པ་གཉིས་བཞག །སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་
བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གླལ་བ་དང་ཧ་ཧ་
ཞེས་རྒོད་པ་སོགས་ཀྱིས་འདྲི་བ་དང༌། ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་གཉེན་བཤེས་
སོགས་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་དང༌། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་གླལ་བ་སོགས་དང༌། གཉེན་བཤེས་ལ་སེམས་གཡེང་བ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་དང་གསུམ་

172

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
དུ་བཞག །

ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་
མེད་པར་མ་ཞུགས་པ་ལུང་མི་སྟོན་པས་ལུང་མ་བསྟན་པ་ན་བདག་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་མ་བརྗོད་དོ་སྙམ་དུ་ཡུམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་
1

དང༌། ཡུམ་འདི་བོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་འཇུག་པ་དྲུག་སྟེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་
ལས་ཉམས་པ་བདུན་དང༌། དྲུག་པོ་དེ་ཡང་རིམས་བཞིན་ཤིང་གི་རྩ་བ་དོར་ནས་ཡལ་ག་དག་འཚོལ་བ་དང༌། ཁྱི་ནི་ཇོ་བོ་ལ་ཟན་སློང་བ་དོར་ནས་མི་འོང་བ་ལ་རེ་བ་དང༌། གླང་པོ་ཆེ་རྙེད་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་མི་བྱེད་པར། དེའི་རྗེས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང༌། ནོར་བུ་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་ནས། རྒྱ་མཚོ་དང་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་སྙོམས་པ་ན་དེས་ཚིམ་ནས་རྒྱ་མཚོར་མི་འཇུག་
པ་དང༌། ཉི་ཟླའི་ཁང་པའི་ཚད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་བྱེད་འདོད་པ་དང༌། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་མཐོང་ནས་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུའོ་སྙམ་པ་དང༌།
ཞག་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟས་རྙེད་ནས་ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་བོར་བ་དང༌། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་རྙེད་ནས་ནོར་བུ་འཆིང་བུ་དང་སྙོམས་པའི་དཔེས་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་

བོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་ཏོ། །
གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མང་པོ་ལ་ཞེན་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་སྤོབས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་དང༌། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་
ཙམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡི་གེ་བྲིས་ཟིན་པ་ཙམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་

1 ག་༦༤་ན་༡་ཕྱོགས་པ་དང་པ་༦༤་བ་༧་ཕྱོགས་དང་། ཀ་༨༠་བ་༦་ཕྱོགས་པ་དང་།

173

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞེན་པ་དང༌། ཡི་གེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཡུལ་དང་གྲོང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྙེད་པ། དཔལ་གྱི་དར་

དཔྱངས་བཅིངས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀུར་སྟི། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྙན་པའི་རོ་མྱང་བ་
དང༌། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་
ཐབས་མཁས་པ་ཚོལ་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་བདུད་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས་ངེད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་ཡུམ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་མིན་ནོ་ཞེས་
ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བར་དུ་དབྱེན་བཅུག་ནས་འབྱེད་པ་དང༌། ཡུམ་ལྟར་སྣང་བའི་མདོ་སྡེ་སྟོན་པ་དང༌། བདུད་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྲུལ་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་སྟེ་གསུམ་བཞག་གོ །
གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང༌། རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྔ་མ་ཉན་པ་པོ་དང༌། སྔ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་པ་པོ་འདྲི་བ་སོགས་ལ་འདུན་པ་ཆེ་ལ། འཆད་པ་པོ་སྙོམས་ལས་ཆེ་བས་ཚོགས་པས་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་དང༌། ཉན་པ་པོ་ཡུལ་འདིར་ཉན་འདོད་ལ་ཅིག་ཤོས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་པས་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་དང༌། ཆོས་གོས་སོགས་ལ་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང༌། བསོད་སྙོམས་སོགས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དག་གིས་དང༌། དགེ་ཞིང་འདུན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཡུམ་འདྲི་
ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་འདོད་པ་དང་ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་གཏོང་པ་དང་དེ་ལ་སེར་སྣ་

174

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་གོས་སོགས་འཆད་པ་པོ་ལ་སྦྱིན་འདོད་པ་དང་དེས་མི་ལེན་པ་
དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཚིག་མགོ་སྨོས་པས་ཐམས་ཅད་གོ་ཞིང་ཚིག་ལྷུར་མི་ལེན་པ་དང༌།
རྣམ་པར་སྤྲོས་པས་གོ་ཞིང་ཚིག་ལྷུར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། མདོ་ལ་སོགས་པའི་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་དེ་མི་ཤེས་པ་
དང༌། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ལ་སློབ་པར་འདོད་པ་དང་དེ་
ལས་བཟློག་པས་དང༌། ཕར་ཕྱིན་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་དེ་
ལས་བཟློག་པས་དང༌། ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང༌། ཡུམ་ཡི་གེར་འབྲི་བ་སོགས་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དག་གིས་དང༌།
འདོད་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་
པས་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་བཅུ་བཞི་བཞག །
གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཅིག་པུས་དབེན་པ་དང་འཁོར་གྱིས་འདུ་འཛི་
ལ་སོགས་ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། ཉན་པ་པོ་འཆད་པ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ཉིད་དང༌། ཉན་པ་པོའི་ཕྱི་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་འབྲང་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་

སྟོན་འདོད་པ་དང་དེ་སྦྱིན་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང༌། གང་ན་སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་འགྲོ་བར་མི་འདོད་པས་དང༌། གང་ན་མུ་གེ་སོགས་དང་ཆོམ་རྐུན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་དང༌། འཆད་པ་པོ་གཙོ་བོར་མཛའ་བོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ལ་ལྟ་ལ་ཉན་པ་
པོ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཚོགས་པས་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་བདུན་བཞག །

175

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བརྗོད་ན་
གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་སྟེ་མི་མོས་ཤིང་སྐྱོ་བ་
དང༌། ལྷ་རྣམས་དང་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་བསྔགས་པ་བརྗོད་ན་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱུན་
ཞུགས་སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་དོན་དུ་ཡིད་བདེ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་གྱི་

སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་དགོངས་པ་
མཛད་པའི་མཐར་འཐད་པར་ཡུམ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལས། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་འདི་སྐད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་

ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བགྱིད་པ་ལགས། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པ་ཡིན། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༡༦་༢༡།

176

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱོར་1

བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། ཡོན་ཏན་སྐྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་བཅས། །ཞེས་བཤད་2

པ་ན། སྦྱོར་
བའི་སྐྱོན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་བླང་བ་དང་སྐྱོན་དོར་བའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལ།3

གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་
བླང་བ་དང་དོར་བས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱོན་གྱི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་
བཤད། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་

གྱིས་བཤད་པ་ལ། གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།4

བྱེད་པར་སྒྲུབ་པས་
འདིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན། ཤེས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དང༌། བྱེད་པ་དང༌། ལས་སུ་སྒྲུབ་པས་དེ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

1 ག་༦༥་བ་༡་སྦྱར་བ་དང་། པ་༦༦་བ་༡་སྦྱོར་བ་དང་། ཀ་༨༢་བ་༥་སྦྱར།
2 ག་༦༥་བ་༢་ཞེས་བཤད་པ་ན། པ་༦༦་བ་༢་ཞེས་བཤད་པ་ན། ཀ་༨༢་བ་༦་ཞེས་བཤད་ན།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༢་༥།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༢་༩།

177

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞུང་དོན་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་

ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་
ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྤྱིའི་དོན་ལ། མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག །མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ། དེའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་མཚན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། སྦྱོར་བ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་མཚན་དུ་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཚན་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །
ཁ་ཅིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་བྱང་

178

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་
ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚོན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང༌། ཤེས་མཚན་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
བའི་མཚན་ཉིད་ལ་བཞིར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །
ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་སྔ་མ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། མཚོན་བྱ་བཞི་ཁྱབ་པ་སྒོ་བཞི་རྩི་བ་

179

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མི་རྟག་པ་བུམ་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། བུམ་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་བུམ་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་སོང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

1

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་
འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡོད། ཅེས་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་
མ་གཉིས་ལ་རྩ་བར་མ་ཁྱབ།
མཚོན་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ།
དེ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་
མཐུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་
དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་
གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

བསྟན། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ངེས་བྱེད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༢་༡༢།

180

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཀྱི་བློ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟེན་ནས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བྱེད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞི། ཆོས་སྐུའི་
རྒྱུ་མཐུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་མཚོན། དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། ཞེས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར།
དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། 1

སྔར་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཡང་
མཚན་གཞིར་རུང་མོད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་
བཀྲལ་བ་ལྟར་ན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀར་སྟོན་པར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཕྲག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་པ་
གསུམ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཚན་གཞི་
ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པར་འཆད་པ་སོགས་འཐད་པར་མི་
སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།2

དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཀྱང་མཚོན་པས་ན། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་མཚན་ཉིད་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༥། ༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨་༢༠།

181

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། དེ་ནི་
ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

1

ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་ན་
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།

2

ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཀྱང་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་

སྟེ།

3

ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་དག་ཀྱང་མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་མཚན་གཞི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་མཚོན། ཞེས་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། 4

སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༢༠།
4 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༥་༤།

182

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུ་མཚོན་པ་སོགས་ཀྱང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་བའི་ཚིག་དོན་ལ་མི་གསལ། ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། དེ་མི་འཐད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས། དེ་1

རྣམ་

མཁྱེན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་སྦྱོར་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུར་ཚད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང༌། རྣམ་བཤད་
ལས།2

བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དང་བཅས་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་

དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཚོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་དང༌། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ཚད་མས་ངེས་
ན། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུར་ཐག་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མཚན་གཞི། མཚོན་བྱ། མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟར་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་དང༌། ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ཅེས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་
སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བ། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བ། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་

1 ག་༦༧་བ་༥་དེ་རྣམ་མཁྱེན། པ་༦༨་བ་༥་དེ་རྣམ་མཁྱེན། ཀ་༨༥་བ་༥་དེས་རྣམ་མཁྱེན།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༩་༢།

183

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ། གཞན་དོན་བྱེད་པའི1

་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་འདིར་མཚོན་བྱ་ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རང་
གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་

དམིགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང༌། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སྐབས་འདིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ལ། སྤྱིའི་ངོས་འཛིན་དང༌། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་
མཚན་གཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚོན། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །

1 ག་༦༨་ན་༣་གཞན་དོན་བྱེད་པའི། པ་༦༩་ན་༣་གཞན་དོན་དུ་བྱེད་པའི། ཀ་༨༦་ན་༥་གཞན་དོན་བྱེད་པའི།

184

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་བཞི་མཚན་གཞི། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང༌། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང༌། །དབེན་དང༌། ཞེས་པས་མཚན་གཞི་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནོ། །
དཀའ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་
གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྔ་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བར་མཚོན། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་

གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང༌། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང༌། །ཆེད་དུ་བྱ་དང༌མི་དམིགས་དང༌། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང༌། །ཞེས་པས། མཚན་གཞི་དང༌། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་སོགས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན་ནོ། །དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་

ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བདུན་མཚན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་
བར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་

185

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཡིན་པ།
དེ་ཡང༌། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་
དང༌། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན་ནོ། །
ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་
དྲུག་མཚན་གཞི། དེ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བར་མཚོན། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང༌། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་
1

བསྟན། དེ་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བར་མཚོན། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང༌། ཕན་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

མཚན་ཉིད་དེ་བསྟན་ནོ། །མཚན་གཞི་རྣམས། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང༌། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟན།
ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་
པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་
འགྱུར་གྱི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

1 ག་༦༩་ན་༢་མཚན་ཉིད། པ་༧༠་ན་༢་མཚན་ཉིད། ཀ་༨༧་ན་༦་མཚན་གཞི།

186

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐབས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཅིག་ངེས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་དེའི་རྒྱུར་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ལ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་དགོས་པས་དེ་ལ་ཤེས་མཚན་དང༌། དེ་ལ་ཡང་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མི་སྣང་ན་རྟོགས་པ་ཙམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཚན་དང༌།
ནུས་པ་དེ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་དཀའ་བ་དུ་མར་སྤྱད་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལྡོག་པས། དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་ཁྱད་མཚན་དང༌།
སྦྱོར་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤངས་རྟོགས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་མ་བསྟན་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིས་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་དང་གྲངས་ངེས་ཡང་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། སྦྱོར་བ་སྒོམ་རེས་ཀྱིས་འདི་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་མཚན། ཁྱད་མཚན། བྱེད་མཚན། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་

187

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བའི་ཤེས་མཚན། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱོར། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཕྱེ་བ་དེ་ལ་ཤེས་མཚན་
ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་དང་པོར་སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ལ་
རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

བསྟན། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།2

དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་འབྱུང་བ་3

དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་

དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་སོགས་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།4

རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་
བཅུ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་དང༌།5

དེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༢་༡༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༢།
3 ག་༦༩་བ་༧་འབྱུང་བ། པ་༧༠་བ་༦་འབྱུང་བ་དང་། ཀ་༨༨་ན་༦་འབྱུང་བ།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༡༧་༡༠།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༢།

188

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།

1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་
པའི་འཇིག་རྟེན་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇིག་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། རབ་ཏུ་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང༌། །ཞེས་དང༌།
2

འཇིག་རྟེན་འཇིག་པ་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། 3

རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།4
སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཤེས་པ་ནི། 5

རབ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༡༧་༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༢།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༡༨་༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༣།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ᨮ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༠་༡༢།

189

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འབྱོར་གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གདགས་པས་གདགས་པར་འགྱུར་བ་གཟུགས་ཡོད་པའམ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་པས་བསྟན།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་བསྡུས་པ་དང་ཕྱིར་བལྟས་དང༌། །ཞེས་དང༌།1 སེམས་བསྡུས་པ་དང༌། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།
ལྔ་པ་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ནི། 2

རབ་འབྱོར་གང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྡུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང༌། མི་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།3

སེམས་མི་

ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དྲུག་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་

ཤེས་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་
ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༡་༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༢་༤།

190

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ནས། སེམས་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་ལ་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆགས་བཅས་སོགས་དང༌། ཞེས་དང༌།1

སེམས་

འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དགུ་པ་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་དང་
གང་ཟག་ཕ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཆེན་དང༌། ཞེས་དང༌།3

སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
བཅུ་པ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཤེས་པ་ནི། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་དང་
གང་ཟག་ཕ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

བཤད།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༥་༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༦།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༦་༢།

191

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆེན་པོར་གྱུར་དང༌། ཞེས་དང༌།1

སེམས་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གཅིག་པ་སེམས་ཚད་མེད་པ་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།2

སེམས་ཚད་མེད་
པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཚད་མེད་དང༌། ཞེས་དང༌།3

སེམས་ཚད་མེད་པ་དང༌།
ཞེས་གསུངས།
བཅུ་གཉིས་པ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི།4

སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་
ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།5

སེམས་

བསྟན་དུ་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། བཅུ་གསུམ་པ་སེམས་བལྟར་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི།6

སེམས་བལྟར་མེད་པ་ལ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ནས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་བལྟར་མེད་དང༌། ཞེས་དང༌།7

སེམས་བལྟར་
མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༧་༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༧།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༧་༢༠།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༧།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༨་༡༥།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༨།

192

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཅུ་བཞི་པ་སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ནི།1

སེམས་གཡོ་བ་དང༌།
འདུ་བ་དང༌། བཀྲམ་པ་དང༌། བཅུམ་པ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

བསྟན་ནས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པ་སྟེ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང༌། །ཞེས་དང༌།2

སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅོ་ལྔ་པ་སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་

དུ་ཤེས་པ་ནི། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མཁྱེན་ཏོ། །གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། འབད་པ་མེད་པ་དང་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང༌། དམིགས་སུ་མེད་པ། ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ནས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པར་ཤེས། །ཞེས་དང༌། 4

གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང༌།

ཞེས་གསུངས།
བཅུ་དྲུག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པའམ་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༩་༨།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༢་༧།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༩།

193

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཉིད་དུ་འདོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཁྱེན་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་གཞི་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དེ་སྟོན་པ་ལ། 5

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཀྲམ་པ་དང༌།
བཅུམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།6

དེ་བཞིན་ཉིད་
དུ་འདོགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང༌། 7

ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་
མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དང༌།8

དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་
པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། 9

མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཕྱི་མ་བཞིས་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་བསྟན་ནོ། །
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི། །ཞེས་དང༌།10 དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས། ཞེས་གསུངས།
དེ་ཡང་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་རྩ་བས་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འགྲེལ་པས་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་ཚིག་ཟིན་ལ་བསྟན་ཏོ། །

5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༣་༡།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ཀ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༣༥༨་༢།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ཀ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༣༥༩་༡།
8 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ཀ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༣༥༩་༡༣།
9 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ཀ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༣༥༩་༢༡།
10 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༩།

194

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་ལ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་
ཀྱི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྡུས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། 1

ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་དང༌། ཆགས་སོགས་དེའི་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། ཆགས་སོགས་
དེའི་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཟག་བདེ་བར་འཛིན་པ་སོགས་དང༌། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་

རུང་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད།
ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་

ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

དེ་གང་ཡང་རུང་བ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༡༡།

195

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་

དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་བསྡུས་པ་དང་ཕྱིར་བལྟས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་
ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་ནང་ནས། ཤེས་པ་སྟེ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང༌། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལྟ་ངན་རྣམས་འཁྲུལ་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་

196

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་ལ།

ལྟ་ངན་གྱི་དབྱེ་བ།
བསྡུ་བ། གང་ཟག་གང་གི་ཡིན་པ། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོག་གེ་བ་དྲུག །རྗེས་སྒྲོག་པ་དྲུག །སྙོམས་
འཇུག་པ་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་དུས་སུ་ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་བར་ཚངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང༌། ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་1

པའི་ལྟ་བ་ཞེ་
བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ཁ་ཅིག་རྟག་
པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས། མཐའ་དང་ལྡན་མི་
ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ལྷ་སྤོང་མི་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཡང༌། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྔོན་
གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་དང༌། བཞི་བཅུ་
དང༌། བརྒྱད་ཅུ་དྲན་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་ངན་པ་རྣམས་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་པ་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

1 ག་༧༢་བ་༥་མཐར་རྟོགས། པ་༧༣་བ་༥་མཐར་རྟོགས། ཀ་༩༢་ན་༡་མཐར་རྟོག། །

197

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་ནི། ཚངས་ཆེན་གྱི་འཁོར་འགའ་ཞིག་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་
བསྒྲུབས་ནས་བལྟས་པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟག་ལ་ལྷ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་རྟག་གོ་སྙམ་པ་དང༌། ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ཅིང་སེམས་མ་འགགས་པར་མཐོང་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ལ་སེམས་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། འདོད་ལྷ་རྩེ་བས་རབ་ཏུ་བསླུས་པ་ཞིག་ཤི་ནས་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བསྒྲུབས་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་སྔར་གྱི་ཟླ་བོ་
རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ལྷ་རྩེ་བས་བསླུས་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འཁྲུལ་བ་ཁ་ཅིག་ཤི་ནས་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བསྒྲུབས་ནས་བལྟས་པས་གཞན་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འཁྲུལ་བ་དག་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་གོ་སྙམ་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ལྷར་སྐྱེས་པའི་དྲང་སྲོང་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་ཤེས་བསྒྲུབས་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་སྔ་

མ་གང་ཡིན་མ་མཐོང་ནས་རང་གི་ལུས་རྒྱུ་མེད་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ཆར་དང་རླུང་སོགས་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཤིང་རྣམས་ལ་རེས་འགའ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་བརྒྱུད་དེ་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཇིག་
རྟེན་གྱི་མཐའ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་འཚོལ་བ་ན་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དྲན་པའི་ཚེ་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང༌།

198

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དྲན་པའི་ཚེ་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང༌། ཡང་དེ་དག་ཡུལ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ཡང་དག་པར་འཚོལ་བ་ན་འོག་ཏུ་མནར་མེད་མན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང༌། སྟེང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང༌། ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་ཕ་རོལ་ཟད་པའི་མཐའ་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་འོག་དང་སྟེང་དུ་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང༌། ཐད་ཀར་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བའོ། །
ལྔ་པ་ནི། བློ་མ་བྱང་བ་དང༌། རྟོག་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང༌། བློ་བྱང་བ་
རྣམ་པར་མ་ངེས་པ་དང༌། ཤེས་པ་ཅན་ཞིང་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་བཞི་ལས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ལམ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང༌། ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་དྲི་བ་དྲིས་པ་ན་དྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་གསལ་པོ་མི་འདེབས་པར་གཏམ་རླུང་ལ་སྐུར་ཞིང་བདག་གིས་ལྷ་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ལྟ་བའོ། །དེ་དག་མདོར་བསྡུས་པའི་སྡོམ་ནི། རྟག་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་མེད་དང༌། །མཐའ་ལྡན་དེ་བཞིན་ལྷ་མི་སྤོང༌། །ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག །མེད་པར་སྨྲ་བ་
རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད། གཉིས་མིན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད། ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་

བདུན། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྔ་རྣམས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང༌། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ངན་

དང༌། བདག་བདེ་བ་ཡིན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌།

199

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་བཞི་དང༌། བདག་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་དང༌། ཐ་དད་ཡིན་པ་དང༌། ཆུང་ངུ་ཡིན་པ་དང༌། ཚད་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་བཞི་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་མེད། ཅེས་པ་ནས་བདག་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་བར་བརྒྱད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔ་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སོགས་སྦྱར་ནས་ལྟ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། འདོད་པའི་མི་དང་ལྷ་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་དང་གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་རིགས་བཞི་སྟེ་བདུན་པོ་རྣམས་མ་ཤིའི་བར་དུ་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཤི་ནས་ཡེ་མེད་དུ་ལྟ་བ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྤྱོད་པས་ཚེ་འདི་ལ་གྲོལ་བར་ལྟ་བ་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པས་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ1

་གྲོལ་བར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་
ལྔའོ། །དེ་དག་མདོར་བསྡུས་པའི་སྡོམ་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་སྨྲ་བཅུ་དྲུག་དང༌། །མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང༌། །ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བའི་ལྔ། །ཞེས་པའོ། །
ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ། སྔོན་དུ་འགྲོ་བ། རྟེན། དུས། ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ། སྐྱེས་པའི་གནས་རྣམས་ཀྱིས་

ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་པ་

1 ག་༧༣་བ་༧་འདི་ཉིད་ལས། པ་༧༥་ན་༡་འདི་ཉིད་ལ། ཀ་༩༣་བ་༢་འདི་ཉིད་ལས།

200

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནི། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའོ། །
གསུམ་པ་ནི། བསྟན་དང་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། བཞི་པ་ནི། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་1

བའི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྔོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་
དམིགས་ནས་ཕྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་དང༌། ལྔ་པ་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང༌། མྱ་ངན་

ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བའོ། །
དྲུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཤད་དེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བརྒྱད། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་
བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། མ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང༌། བདག་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང༌། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང༌། མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

2

འདས་དུས་བྱུང་མ་བྱུང་ཞེས་དང༌། །འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་གང་

1 ག་༧༤་ན་༢་ད་ལྟར་བའི། པ་༧༥་ན་༣་ད་ལྟར་བའི། ཀ་༩༣་བ་༥་ད་ལྟར།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༤༢་༡༤།

201

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཡིན་དེ་དག་ནི། །སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །མ་འོངས་དུས་གཞན་འབྱུང་
འགྱུར་དང༌། །མི་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་བཅུ་བཞིར་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ཕྱི་
མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། 1

གང་འདས་ཕན་ཆད་མཐའ་སོགས་
དང༌། །རྟག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དག །མྱ་ངན་འདས་དང་ཕྱི་མཐའ་དང༌། །སྔོན་གྱི་

མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང༌། མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། དེ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང༌། གཉིས་ཀར་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། ལུས་སྲོག་རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང༌། རྫས་གཅིག་ཏུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༤༡་༡།

202

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན། གཡོ་བ། འདུ་བ། བཀྲམ་པ། བཅུམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞིར་འདུ་སྟེ། མདོ་ལས།1

སེམས་གཡོ་བ་དང་
འདུ་བ་དང་བཀྲམ་པ་དང་བཅུམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང༌། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བ་གསུམ་ནི་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང༌།
དེ་རྣམས་ལ་གཡོ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་
པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། མཐའ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་
ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བ་གསུམ་ནི་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རྣམས་ལ་འདུ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་གསུམ་ནི་གཅེར་བུ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་རྣམས་ལ་བཀྲམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཉིས་གང་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་གསུམ་ནི་གནས་མ་བུ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ལ་བཅུམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་འཇུག་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༢༩་༨།

203

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
པའི་ཕྱིར། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང༌། རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་གང་ཟག་
གི་བདག་གཟུགས་བེམ་པོར་འདོད་ཅིང་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། བདག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། འཇིག་རྟེན་ནི་དེའི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་བདག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་དོ། །གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའོ། །
བཞི་པ་ནི། འདི་རྣམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཡོད་དེ། འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པས་ལན་ལུང་མ་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལན་ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ལན་སྟོན་དགོས་པ་གང་ཞིག །འདི་རྣམས་ཞུ་བ་པོ་དེ་དག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞུ་བ་པོ་དེ་རྣམས་ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་པའི་ཞུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། 1

འཇིག་
རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཞུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུངས་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྣོད་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུངས་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་
ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༦། སྐྱེས་རབས་གེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ༢༩༤་༢༠།

204

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ངན་གྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་
རིགས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས།1

འོད་སྲུང་འཇིགས་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་
རི་བོ་ཙམ་ནི་སླ་ཡི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས།2

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་ཀུན་ངེས་པར་
འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུད་བླ་མར།3

ཉོན་མོངས་རྨོངས་བདག་
རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ལ་སྐུར་བ་དང༌། །དེས་གསུངས་ཆོས་ལ་བརྙས་གང་དེ་ཀུན་ཞེན་ལྟས་བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཕྱི་མའི་
མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞིའི་མཚན་གཞི་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ལྟ་བ་གཉིས་པ་རྒྱང་འཕེན་ལ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཐར་པ་ཁས་
མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་བདག་མེད་
དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ། །

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༤། དཀོན་བརྩེགས་ཆ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ། ༣༦༣་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༡༩་༡༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༧༨་༣།

205

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞན་ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། 1

དམ་བཅའ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
བཀག་ནས་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ། རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་རྣམས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། མཐའ་
དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཕྱི་མའི་

མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ། ཞེས་སོགས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། རྫས་གཅིག་པས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང༌། རྫས་ཐ་དད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་དེར་ལྟ་བ་གཉིས་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་

བ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང༌། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ལ་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༧༥་བ་༧་ཡོད་པར་ཐལ། པ་༧༦་བ་༧་ཐལ་ལོ། ཀ་༩༦་ན་༣་ཐལ།

206

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་
བདག་ཉིད་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་

འབྱུང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་འཐད་པ་གང་ཞིག །མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་

ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དང་པོ་གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་
པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་དང༌། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་དང༌།
གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་

བརྟེན་པ་དང༌། དེ་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། གྲོལ་བའི་གང་
ཟག་གི་བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྫས་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ལུས་སྲོག་

207

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང༌། རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། གནས་མ་བུའི་སྡེ་པ་དེས། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་པ་གནས་མ་བུ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་བྱེད་པར་
གསེར་ཕྲེང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བུམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ། མི་རྟག་པར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང༌། དེ་མཐའ་དང་ལྡན་
པ་དང༌། མི་ལྡན་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང༌། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བ་དང༌། མི་འབྱུང་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་
དང༌། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་དང༌། རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་ནི་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལྟ་
བའི་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་

208

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དུ། དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །
གཞན་ཡང༌། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་རིགས་འགྲེའོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །ལུས་སྲོག་རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་སེམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

ལུས་ཞིག་པ་ན་སེམས་ཞིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ལུས་སེམས་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལུས་སྲོག་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་
དེ། སྲོག་རླུང་ཡིན་ལ་རླུང་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཤད་པ་ལ།
མཚམས་སྦྱར། རྩ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་རིམས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།1

དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༡༣།

209

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།1

སྟོང་པ་དང༌། ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དང༌། རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་པར་བྱར་མེད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།2

དེ་ནས་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་
གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལྷ་རྫས་ཀྱི་ཙན་དན་
གྱི་ཕྱེ་མ་བཟུང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་
དོ། །འཁོད་ནས་ལྷའི་བུ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བཤད་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་
ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བུ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ལྷའི་བུ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་
ཉིད་ནི་མཚན་མ་མེད་པའོ། །ལྷའི་བུ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྨོན་
པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང༌། །སྨོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།3

སྟོང་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་
པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༡༨།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༧་༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༡༨།

210

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལུགས་ལྡོག་གིས་འགགས་པ་མེད་པ་དང༌། སོགས་སྒྲས་བསྟན་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌། དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང༌། བླང་དོར་
གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ཀྱི་དངོས་པོ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང༌།
དེ་དག་ཀྱང་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ལྟར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ལ།

1

ལྷའི་བུ་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་འགག་
པ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་རྟེན་མེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནམ་མཁའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྐྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང༌། །ཞེས་དང༌།2སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་པ་དང༌། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། རྟེན་མེད་པ་དང༌། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དེ་དྲུག་དང༌། ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས།3

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་རིགས་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།4

ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་ཞེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས།5

མྱ་

ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༧་༡༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༣་༡༩།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༨་༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང། ༣༡༨་༡༧།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་། ༡༣༩༩་༡༩།

211

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བཅུ་གཉིས་པ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པའམ་དོར་བ་
མེད་པར་ཤེས་པ་དང། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པར་ཤེས་པ་དང༌།
ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་

དབྱེ་བ་ཤེས་པ་དང༌། དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་ལྔ་སྟོན་པ་ལ།1

ལྷའི་བུ་དག་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་
པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དཀྲུགས་པར་ནུས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།2ལྷའི་བུ་
དག་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
དང༌། 3

ལྷའི་བུ་དག་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་མིའམ་མི་མ་ཡིན་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའམ་ཟག་པ་མེད་པའམ་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བུ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གནས་
པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།5

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་
དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བུ་དག་གཟུགས་ཀྱི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༨་༡༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༨་༡༩།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༣༩་༡༥།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༠་༢།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༡་༧།

212

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུགས་མེད་དང༌། །འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག །རབ་དབྱེ་མཚན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། །ཞེས་དང༌།1

ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འཁྲུགས་པ་མེད་པ་དང༌། འདུ་མི་བྱེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང༌། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྡུས་
པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌།2

ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པ་མེད་ལ་
ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གོ་བགོས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་གོ་ཆ་
བྱ་དཀའ་བ་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་ངེས་པ་དང༌། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང༌། བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་པ་པོ་སྒོམ་
ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་མི་དམིགས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྔ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༣།

213

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་

ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ། །
ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་
སྟངས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནས། དོན་
དམ་པར་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་པའི་ཤེས་མཚན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བའི་རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ཤེས་
མཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། 2

།ཞེས་སོགས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༥།
2 སྡེ་དགེ་དང་ས་སྐྱ་པར་མར་བསྟེན་ནས། འགྲེལ་པར་རྟེན་ནས་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་ནས།

214

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།1དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་པ་དང༌།
ཡུམ་སྟོན་པ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཁྲི་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་ནས་གུས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་
དང༌། བཀའ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཀུར་བས་བླ་མར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་སོགས་མཆོད་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་ལྔ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ།2

དེ་
ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །3 དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་འདི་ལ་བརྟེན་
ཅིང་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་འདི་ལ་རིམ་གྲོ་མཛད། བླ་མར་མཛད། བསྟི་སྟང་དུ་མཛད། མཆོད་པར་མཛད། རྗེད་པར་མཛད། བཀུར་སྟིར་མཛད། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །གནས་དང་གུས་པར་
བྱ་བ་དང༌། །བླ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང༌། །དེ་ལ་མཆོད་དང༌། ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༣་༡༢།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༡༢།

215

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་ནས་གནས་པ་དང༌། གུས་
པར་བྱ་བ་དང༌། བླ་མར་བྱ་བ་དང༌། མཉེས་པར་བྱ་བ་དང༌། མཆོད་པར་བྱ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དྲུག་པ། དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་འཇིག་དང་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པས་གུས་པར་བྱ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དང༌། ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བའམ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཁོ་ནར་མ་མཐོང་བ་
ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང༌། གསུམ་པོ་དེ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱེད་པ་
པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་
སོ། །ལུས་པ་མེད་པར་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱས་པ་མཁྱེན་པ་དང་བྱས་པ་རིག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱ་བྱེད་མེད་པ་ཅན་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བརྡས་2

འཇུག་སྟེ། རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་པོ་མ་
མཆིས་ཤིང་མཐོང་བ་པོ་མ་མཆིས་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༤་༡༤།
2 ག་༧༩་བ་༧་བརྡས། པ་༨༠་བ་༧་བརྡས། ཀ་༡༠༡་ན་༥་བརྔས།

216

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་མཐོང་བ་མེད་པར་
སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱེད་མེད་དང༌། །ཀུན་ཏུ་འཇུག་མཁྱེན་གང་ཡིན་དང༌། །མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།1 བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། མ་མཐོང་བའི་དོན་སྟོན་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དགུ་པ་ཕུང་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་
དང༌། གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་བསྡུས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དང༌། རྒྱུད་སྨིན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བར་མཛད་པ་ཤེས་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་མཛད་ཅེ་ན། ཕུང་པོ་ལྔའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་འཇིག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༡༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༧་༡༠།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༨་༡༡།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༨་༡༥།

217

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རྟེན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཡང་མདོ་འདི་ལས། འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་མདོ་དངོས་སུ་མེད་ཅིང༌། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། དེར་ཤེས་པ་དང༌། དེར་སྟོན་པར་མཛད་པ་གསུམ་ལ་མདོ་དངོས་སུ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང༌། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ལ་མདོ་མ་སྦྱར། བརྒྱད་སྟོང་པར།1

དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པའོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བརྗོད་པའོ། །དེ་
ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞི་པོ་འདི་བཞི་དང་སྦྱོར་བ་རྒྱན་སྣང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང༌། །བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་པ་དང༌། 2

འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང༌།

འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། བཅུ་པ་ཕུང་པོ་ལྔའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལྔའི་ཆོས་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང༌། ཡུལ་འཇིག་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་ཕུང་པོ་
ལྔ་ལ་བླང་དོར་རམ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་
བཞི་སྟོན་པ་ལ། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇིག་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༣། བརྒྱད་སྟོང་ཀ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱད་སྟོང་པ། ༣༦༥་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༡༥
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༩་༡༣།

218

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌།1

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་དབེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། རང་བཞིན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་
དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོན་ཏོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་མི་ཁྱབ་དང་ཞི་ཉིད་དང༌། །འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། །ཞེས་དང༌། 4

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང༌། ཞི་བ་
ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་འགོག་པ་དང༌། འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས།
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང༌།5

ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གི་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་
མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༤༩་༡༩།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༥༡་༡༠།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༥༡་༡༧།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༡༨།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༤་༢༠།

219

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞུང་དོན་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་
དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་བྱ་དང་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེན་ནས་བཟུང་མི་བཟུང་གི་མཐའ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་མི་མཐུན་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་
དུ་ཤེས་པའི་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང༌། གཟུང་འཛིན་མི་དམིགས་པས་རྟེན་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་མེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འགྲོ་འོང་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་མེད་དང། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
ཕུང་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་
མི་དམིགས་པ་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདུན་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་
ནས། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བླང་དོར་རམ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་
འགོག་པ་ཤེས་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དེ་

220

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་1

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་མཚན་བཤད་པ་ལ།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་གྱི་དེ་ལྟར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་ཤེས་མཚན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྤྱིར་བསྟན་ནས། ཤེས་
མཚན་དེའི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་བཞིས་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་
འཆད་དེ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་
བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།2

དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས། ཤེས་པའི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་ཁྱད་
པར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཉན་རང་
གི་སྦྱོར་བ་3

ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ལ། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་
པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་
བསྟན། དེ་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། དམན་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་
1 ག་༨༡་བ་༡་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད། པ་༨༢་བ་༢་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད། ཀ་༡༠༣་ན་༥་མཚན་ཉིད་འཐད།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༥་༡།
3 ག་༨༡་བ་༥་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ། པ་༨༢་བ་༥་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ། ཀ་༡༠༣་བ་༣་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བ།

221

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འཐད་པ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་
གྱིས། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་དང༌། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 1

བསམ་

གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་

པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན། ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་དྲིས་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 2

ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྔར་གྱི་ཚིགས་བཅད་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བསམ་མི་ཁྱབ་དང་མི་མཉམ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 3

ཡང་དག་པར་

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང༌། ཁྱད་
པར་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང༌། འགོག་པ་དང༌། ལམ་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཁྱད་པར་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང༌། རྟོག་གེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༥་༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༥་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༥་༡༩།

222

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། དཔེ་ཟླར་རུང་བའི་
མཚུངས་པ་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང༌། སྒྲར་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ཀྱིས་བགྲངས་པ་ལས་

ཡང་དག་པར་འདས་པའི་སྡུག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་
ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བྱ་བ་དང༌། མཉམ་པ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང༌། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང༌། གྲངས་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང༌། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་མི་ཁྱབ་དང་མི་མཉམ་དང༌། །གཞལ་དང་བགྲངས་ལས་ཡང་དག་འདས། །ཞེས་དང༌། 2

ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང༌། མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌།
གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང༌། བགྲངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་

པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། རྒྱལ་པོ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ནས་བློན་པོས་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱིས་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་རིག་པར་
བྱ་བའི་དོན་ཇི་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཉན་རང་གི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༥༢་༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༥་༡༩།

223

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། མ་ནོར་བ་མྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ།1

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་

འདི་ཟབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་ཚད་མ་མཆིས་པ་དང༌། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང༌། བྱ་བ་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པ་དང༌། བྱ་བ་གྲངས་མེད་པ་དང༌། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སླད་དུ་ཉེ་བར་གནས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ།
རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །
རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་ཚད་མེད་པ་དང༌། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང༌།
བྱ་བ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། བྱ་བ་གྲངས་མེད་པ་དང༌། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་ཕར་
ཕྱིན་ལྔ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།2

དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་
པ་དང༌། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་ཅིང་བལྟ་བར་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བརྟག་ཏུ་མ་མཆིས་པ། རྟོག་གེ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པ་སྟེ། ཤེར་
ཕྱིན་ནི་ཞིབ་པ་ཕྲ་བ་འཛངས་པ་མཁས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རིག་པར་བགྱི་བ་སྟེ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༥༩་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༦༥་༦།

224

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བྱང་སེམས་གང་ཡུམ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་
བ་ལ་བགྱི་བ་བགྱིས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།
1

བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང༌། བརྒྱད་པ་དང༌། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང༌། ཕྱིར་མི་

འོང་བ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར། རང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་གདུགས་
གཅིག་ཏུ་བཟོད་ནས་མོས་པ་དང་བགྲང་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཟོད་ཅིང་
མོས་ན་འདི་ཉིད་དེ་དག་ལས་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་ཁུམས་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 2

ལྷའི་བུ་དག་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་

ཟབ་མོ་འདི་ཉན་ཅིང་ཐོས་ནས་འབྲི་བ་དང༌། བྲིས་ནས་ལུང་འབོགས་པ་དང༌། ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མྱུར་
བར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པར་བྱ་ཡི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་དང༌།
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བའི་མདོ་སྡེ་གཞན་
ལ་སྤྱོད་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཕགས་པ་ཀུན་སྡུད་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་ཞེས་ཉིད། །ཤེས་མྱུར། ཞེས་དང༌། 3

འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༦༥་༡༥།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༦༦་༡༥།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༦་༡།

225

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྡུད་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང༌། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཤེས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྲི་བ་མེད་པ་
དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་བ་མེད་པར་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བར་མཁྱེན་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་པོ་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་འཁོར་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་
རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་སོགས་ལ་མོས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་
བསྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གི་སྦྱོར་བས་བསྐལ་པ་དུ་མར་བསྒྲུབས་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
སྔར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཞེན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་མི་འདོར་བར་
འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་སྟེ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་

བཟོད་སོགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ།1

དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་
ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་དེ་དག་གིས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་ཆེད་དུ་བརྗོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་

མོ་གང་ལ་བསླབ་ཅིང་བྱང་ཆེན་རྣམས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བའམ་འཕེལ་བར་ཡང་འཚལ་བར་མི་གདའོ། །ཞེས་
དང༌།2

དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་དེ་དག་གིས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༦༧་༡༠།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༦༨་༤།

226

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་
ལན་གསུམ་བསྐོར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་ནས་དོང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།
དཔེར་ན་བ་དྲུས་མ་བེའུ་མི་འདོར་བ་ལྟར་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དང༌། འཆང་བ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་བསམ་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང༌། ལྟ་བས་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་
དེ་སྲིད་དུ་ཆོས་སྨྲ་བ་དེ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་

གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བགྱིས་ཤིང་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་
ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་གང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་མོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྲུ་ཞིག་པ་ན་སྐྱེས་
བུ་གང་ཤིང་ངམ་རྐྱལ་བའམ་རོ་ལ་མི་འཇུ་མི་འཛིན་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་

དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱས་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ཏེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་
པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྲི་དང་གང་མེད་དང༌། །སྒྲུབ་དང་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང༌། །དམིགས་པ། ཞེས་དང༌། 3

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༦༩་༢༠།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༧༦་༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༦་༤།

227

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བྲི་བ་མེད་པ་དང༌། གང་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང༌། འཁོར་གསུམ་རྣམ་
པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང༌།

ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བས་བསྐལ་པ་དུ་མར་བསྒྲུབས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་ལ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང༌། མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་
དང༌། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། རོ་མྱང་བ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་བཟོད་སོགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་

འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བུད་མེད་སྐྱེས་པ་ལ་ལ་ཞིག་བུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བས་ཆུ་བཟུང་བར་བྱ་བར་སེམས་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བར་མ་དོར་ཉེ་ཞོར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མ་སྨྲས་2

མ་

ཉམས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་མ་བསྡམས་ཤིང་ཚག་དམ་མ་བྱས་པར་རྫས་བཅུགས་ཏེ་ཆུ་ལ་བཏང་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལོ་བརྒྱ་ཉི་
ཤུ་ལོན་པ་ན་གྱ་བ་རྒས་པ་འཆལ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༧༩་༡༥།
2 ག་༨༤་ན་༦་སྨས། པ་༨༥་ན་༦་སྨྲས། ཀ་༡༠༦་བ་༧་སྨས།

3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༨༡་༢༡།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༨༥་༢།

228

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རོ། །ཞེས་དང༌།1

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་དང་པོ་བའི་བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པར་བགྱི། ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་འདོད་པ་མ་སྐྱེད་ཅིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།
རྟེན་དང་བཅས་པ་དང༌། །མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང༌། །རོ་མྱང་མེད་དང་ཁྱད་པར་ནི། །ཞེས་དང༌།2

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སེམས་དཔའི་རྟེན་དང༌།
སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་
དང༌། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང༌། མངོན་
པར་ཞེན་པའི་རོ་མྱང་བ་མེད་པ་དང༌། བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས། །ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་ཁྱད་པར་ལམ། །ཞེས་དང༌། 3

གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཁྱད་ཞུགས་སོ། །ཞེས་བཤད།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༦༩༦་༡༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༦་༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༦་༡༤།

229

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་ནི།1

དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་
བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་

བཤད་དོ། །ཞེས་པས་འཆད་དོ། །
གཞུང་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
བའི་ཁྱད་མཚན་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེས་རྟོག་གེ་པའི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
སྦྱོར་བ་དེ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བར་དངོས་སུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༦་༡༧།

230

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྟན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་
ལས། 1

གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཙམ་ནི་རང་གི་ལྡོག་པས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང༌། སྦྱོར་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ལྡོག་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་
ཞུགས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་མཚན་སྟོན་པ་ལ།
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་མཚན་གྱི་འོག་ཏུ་དེའི་
བྱེད་མཚན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་

སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 2

ཁྱད་པར་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། བྱེད་མཚན་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ལ། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 3

མ་འོངས་པའི་ཕན་
པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་མཚན་དང༌། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་བྱེད་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༤༩༨་༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༦་༡༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༧་༤།

231

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་གསུམ1

་ཡོད་པའི། དང་པོ་ལ། མ་འོངས་པ་སྟེ་ཚེ་ཕྱི་མའི་ཕན་པའི་བྱེད་པ་དང༌།
ཚེ་འདིའི་བདེ་བའི་བྱེད་པ་དང༌། སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་དང་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་

འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

སྟོང་པ་ལ་བྱང་ཆེན་གང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང༌། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱང་ཆེན་གང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉེར་
ཞིང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་ནི་དཀའ་བ་བྱེད་པའོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་བྱང་ཆེན་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་
དང༌། 3

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་འཇིག་རྟེན་ལ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུགས་པ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་དགྲོལ་ཞིང༌། མི་འཇིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱོབ་པ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་འཁོར་བ་ན་ཡོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ལས་
1 ག་༨༥་བ་༡་བྱེད་པ་གསུམ། པ་༨༦་བ་༡་བྱེད་པ་གསུམ། ཀ་༡༠༨་བ་༡་བྱེད་པ་དང་།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༠༢་༢།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༠༤་༨།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༠༤་༡༦།

232

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་ཅིང༌། དེ་དག་སྤངས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་རིམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། 1

མ་

འོངས་པའི་ཕན་པ་དང༌། ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་

པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕན་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པ། གནས་ཀྱི་བྱེད་པ། དཔུང་གཉེན་གྱི་
བྱེད་པ། གླིང་གི་བྱེད་པ། ཡོངས་སུ་འདྲེན་པའི2

་བྱེད་པ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པ་
དང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་བདུན་སྟོན་པ་ལ། 3

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་
འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་
འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒ་བ་དང༌། ན་བ་དང༌། འཆི་བ་དང༌། མྱ་ངན་དང༌། སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། འཁྲུགས་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནས་འཁྲུགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲོལ་ཞིང་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༧་༤།
2 ག་༨༦་ན་༢་འདྲེན་བའི། པ་༨༧་ན་༢་འདྲེན་པའི། ཀ་༡༠༩་ན་པ་འདྲེན་པའི།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༠༥་༧།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༠༥་༢༡།

233

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲི་

1

བ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ན་བྱང

3
་

ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་

དཔུང་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་འདི་ལྟར་སྟོན་ཏེ།
གཟུགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
དང༌། 4

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་
ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་ཆུས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །5

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནི་སྔོན་གྱི་

མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 6

རབ་འབྱོར་ཇི་
ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་

1 ག་༨༦་ན་༥་འདྲེ། པ་༨༧་ན་༥་འདྲི། ཀ་༡༠༩་ན་༦་འདྲེ།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༠༧་༡༩།
3 ག་༨༦་ན་༥་ལྟར་ན་བྱང་། པ་༨༧་ན་༥་ལྟར་ན་བྱང་། ཀ་༡༠༩་བ་༡་ཇི་ལྟར་བྱང་།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༡༢་༡༢།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༡༢་༡༧།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༡༥། ༢༡།

234

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། 1

།ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནི་ནམ་མཁའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་དང༌། །གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི། །ཡོངས་འདྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་
གྱིས། །འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་དག4

།ཅེས་དང༌། 5

གཏན་དུ་ཕན་པ་དང༌། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བཟློག་པ་དང༌། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པ་དང༌། རང་དང་གཞན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། གཞན་གྱི་

དོན་སྒྲུབ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང༌། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་

1 ག་༨༦་བ་༢་སྟོན་ཏོ། །པ་༨༧་བ་༢་སྟོན་ཏོ། །ཀ་༡༠༩་བ་༦་སྟོན་ཏེ།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༡༨་༤།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༢༠་༡༦།
4 ག་༨༦་བ་༥་དག། པ་༨༧་བ་༥་དག། ཀ་༡༡༠་ན་༣་བདག།

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༧་༦།

235

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རྣམས་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་བདུན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ། རྟེན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་པུ་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དེ་དག་ཤེར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། 2

རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་ལ། འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་དང༌།3

དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༢༤་༡༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༧་༡༣།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༧་༡༥།

236

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་མཚན་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པ་གསུམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པ་བདུན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། འོ་ན་བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག་གིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་ནུས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཉིད་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་
བ་ལ།1

བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 2

འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུས་ཏེ་མཚོན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༧་༡༧།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨་༤།

237

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཉིད་མཚན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བས་དབེན་པ། དེའི་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་དབེན་པ། དེའི་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པས་དབེན་པ། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་ལ་ཞེན་པས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་འཚལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རྟགས་དང་རྣམ་པ་དང་མཚན་མ་དང་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་མཚན་མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང༌། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང༌། །དབེན་དང༌། ཞེས་དང༌། 2

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་དང༌། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང༌། དེའི་མཚན་མ་ཚུལ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༢༧་༡༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨་༤།

238

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པ་མེད་ལ་
ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་གོ་བགོས་པའི་དཀའ་བ་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཡུན་རིང་པོར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་
གྱི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་པ་པོ་སྒོམ་ཆོས་གསུམ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཡུམ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་
པའི་མངོན་ཞེན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལྔ་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་
ལས་བཟླ་བར་བགྱིའོ། །
ཞེས་གོ་ཆ་འདི་འཚལ་ཀྱང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།2

དེ་
སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་
བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གང་ཞིག་མཐོང་ནས་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བསྒོས་ཤིང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྤྱོད་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༢༨་༢༠། 2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༣༢་༡༡།

239

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནས་གཞན་གཉིས་སུ་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
དང༌། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་

སེམས་ཅན་2

ཅུང་ཟད་ཉི་ཚེ་བ་ཞིག་གི་སླད་དུ་གོ་ཆ་འཚལ་བ་མ་ལགས་ཏེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་འཚལ་བའི་བྱང་ཆེན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྟུང་བའི་གནས་དང་
སྐབས་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

བྱང་ཆེན་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་
བགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་པ་སྟེ། དེ་ནི་སུས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་མི་བགྱི་ཅི་ཡང་བསྒོམ་པར་མི་
བགྱི་ཇི་ལྟར་ཡང་བསྒོམ་པར་མི་བགྱིའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 5

རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་

ཟབ་མོ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་བྱང་ཆེན་གང་ཞིག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
བྱང་ཆེན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང༌། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང༌། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།6

དོན་དམ་པར་མེད་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༣༢་༡༥།
2 ག་༨༨་ན་༦་སེམས་ཅན། པ་༨༩་ན་༦་སེམས་ཅན། ཀ་༡༡༢་ན་༣་སེམས་ཅུང་།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༣༣་༥།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༣༣་༧།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༣༧་༡༤།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨་༨།

240

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་དཀའ་བ་དང༌། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང༌། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང༌། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྒོམ་པ་པོའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང༌། དངོས་པོ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ་ཡང༌། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་
ཁྱད་པར་གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། འཇིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་གཟུང་བྱ་དང་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་ལས་
བཟློག་སྟེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་ནས་བཟུང་
མི་བཟུང་གི་མཐའ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་རྟེན་ནམ་གཞི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འོང་བ་དང་འགྲོ་
བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བདུན་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་

གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་པའི་ཚེ་མི་དངངས་ཀུན་ཏུ་མི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༤༠་༡༠།

241

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྐྲག །ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞུམ་པར་མི་འགྱུར། ཡོངས་སུ་ཞུམ་པར་མི་འགྱུར། དེའི་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་
དེ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཞོལ་བའི་བསམ་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 1

ལྷའི་བུ་དག་ནམ་མཁའ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་

ཆོས་འདི་ཟབ་བོ། །ལྷའི་བུ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌།

2

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འདི་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་གང་ཡང་རྣམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལགས་ཤེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ཞེས་
པ་ནས། ཆོས་འདི་དག་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌།3 ཆོས་འདི་ནི་གཞི་མ་མཆིས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མ་དམིགས་པའི་སླད་
དུ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌།4

དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་
བུ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་
དུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་5

འདི་ལྟར་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་ཅི་དང་ཅི་སྟོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མ་མཆིས་པ་དང་སྨོན་པ་མ་མཆིས་པ་ལས་བརྩམས་ཤིང་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༥༣་༢༠།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༦༠་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༦༢་༢༠།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༦༣་༡༢།
5 ག་༨༩་ན་༦་དེ་ན། པ་༩༠་ན་༦་དེ་ནི། ཀ་༡༡༣་ན་༦་དེ་ན།

242

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྟོན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།1

དེ་ནས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བུ་དེ་དག་
གི་གཏམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་2

བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷའི་བུ་དག་གནས་བརྟན་རབ་
འབྱོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་
གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།3
དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང༌། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་
ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་འདི་ཟབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་གཟུགས་ཉིད་མི་དམིགས་པ་
དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པ་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་རྣམས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང༌། །མི་མཐུན་
ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ། །གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང༌། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང༌། །ཞེས་དང༌། 4

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་
འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་བསྟན་པས་མི་མཐུན་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༦༩་༡༩
2 ག་༨༩་ན་༧་འབྲེལ་བར། པ་༩༠་ན་༧་འབྲེལ་པར། ཀ་༡༡༣་བ་༡་འབྲེལ་པར།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༧༡་༡༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨་༡༣།

243

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སོགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང༌། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་མི་དམིགས་པས་གཞི་མེད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད། །མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་ན། །མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌།1

དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་2

བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་
དག་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པས། དེ་ལྟར་ན་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ལ།3

དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་
བསྡོམས་ན་ནི་མཚན་ཉིད་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༨་༢༠།
2 ག་༨༩་བ༦་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། པ་༩༠་བ་༦་ཇི་ལྟ་བཞིན། ཀ་༡༡༤་ན་༣་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༩་༢།

244

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟགས་དང༌། ཉོན་
མོངས་ཀྱི་མཚན་མ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། གཞི་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། འགྲོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེས་ན། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེ་ལ་
དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཤེས་མཚན་ཞེ་བརྒྱད་དང༌། ཁྱད་མཚན་བཅུ་

245

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དྲུག །བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
ལེའུར་བྱང་སེམས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དྲུག་ཅུ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱ་བསྙེན་བསྐུར་ཞིང་
སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། 1

ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་
དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་དང༌། བཟོད་པ་སྒོམ་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌།
བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་ཅིང་མཚན་མར་མི་བྱེད་དེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། དབང་པོ་དང༌།
སྟོབས་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་ལམ་རྣམས་བསྒོམས་ཤིང་མཚན་མར་མི་བྱེད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྒོམ་ཞིང་མཚན་མར་མི་བྱེད། དེ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དང་ཐབས་

མཁས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཡོན་ཏན་སྐྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་བཅས། །ཐར་དང༌། ཞེས་བཤད་ན། སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཇི་སྐད་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༧༧་༡༨།

246

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། 1

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ།
མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།
དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 2

མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་
ཤེས་པའི་རྣམ་པས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་མཁས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་3

གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་
དང༌། །ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 4

མཁས་པ་

དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༩་༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༩་༨།
3 ག་༩༡་ན་༢་གཉིས་པ། པ་༩༢་ན་༢་གཉིས་པ། ཀ་༡༡༥་བ་༣་གཉིས་པ་ལ།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༩་༡༢།

247

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། 1

དད་པ་དང་བརྩོན་
འགྲུས་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཡང༌། ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དད་པ་
དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལྔ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།2

དེ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་
དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་འདས་པ་

དང་མ་བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དང་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱང་མཚན་མར་མི་བྱེད། དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཚན་མར་མི་བྱེད། མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཚན་མར་མི་བྱེད། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཚན་མར་མི་བྱེད་དེ། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ནི་མ་སྨས་མ་ཉམས་པར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། 3

།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་
ལྟར་བྱང་ཆེན་དེས་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྦྱིན་པ་བྱིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༩་༡༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༧༨་༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༧༨་༩།

248

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡང་མཚན་མར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 1

ཤཱ་རིའི་བུས་གསོལ་པ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཚལ་བ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེའི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་ཐེ་ཚོམ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང༌།2

དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། གང་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དང༌། གང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བགྱི་བའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ནམ་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་པ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།3

དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་དེ་དག་
གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་བགྱི་ལ་ཆོས་

དེ་དག་ཀྱང་མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་པས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་འབྱུང་བར་དཀའོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷའི་བུ་དག་ངས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། གང་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་འམ། གང་གིས་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་འམ། གང་ཞིག་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷའི་བུ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །སྦྱིན་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༧༩་༡༥།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༧༩་༡༩།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༨༢་༣།

249

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། །བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དྲན་པ་དང༌། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང༌། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྔ། །ཞེས་དང༌། 1

དད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་
འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གྲངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང༌། སྦྱིན་པ་དང༌། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། དད་སོགས་རྣོན་པོའམ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་སླ་ལ།
དད་སོགས་རྟུལ་པོའམ་ཆུང་ངུས་ནི་དེ་ཐོབ་དཀའ་བ་དང༌། དད་སོགས་འབྲིང་དང་

གསུམ་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།2

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདི་སྐད་དུ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་འབྱུང་བར་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་བདག་གིས་འཚལ་བ་དང་བདག་སེམས་པ་ལྟར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བགྱི་བར་མི་དཀའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་ཡང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་མ་མཆིས། གང་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་མ་མཆིས། གང་ཡང་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བགྱི་བ་མ་མཆིས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བྱང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༨༩་༡༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༨༢་༡༤།

250

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་གྱིས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་སླའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།1

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་དཀའ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ནི་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།2

དེ་ནས་ཚེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་
བུ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གཟུགས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ལྡོག་གམ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སླ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད། །ཅེས་དང༌།3

དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོ་རྣོན་པོས་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་སླ་ལ། དེ་དག་ཉིད་རྟུལ་པོས་ནི་རྟོགས་པར་དཀའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཤུགས་ཀྱིས་ན་
འབྲིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ལ། ཆུང་ངུ་རྣམས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༨༤་༡༥།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༨༥་༡༥།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༠་༢།

251

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས།

གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་དང༌། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
ཚོགས་ལམ་གྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། རྟགས། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང༌། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཐེག་དམན་
གྱི་ཚོགས་ལམ་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་
བ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བཞེད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།1

མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་གླིང་

གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་དང༌། དེ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་དང༌།
དེ་ལ་མ་བརྟེན་ན་2

འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ནི། འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གཙོ་ཆེ་ཡང་སྒོམ་བྱུང་ཡང་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས།3

དེ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང༌། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་དང༌། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང༌། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་
མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང༌། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། ༧༡༧་༤།
2 ག་༩༢་བ་༧་དེ་ལ་མ་བརྟེན་ན། པ་༩༣་བ་༦་དེ་ལ་མ་བརྟེན་ན། ཀ་༡༡༨ན་༡་དེ་ཡང་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༣༢་༢༡།

252

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགའ་བ་དང༌། ཡང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་གོམས་པས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་ཀྱི་སྣོད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།1

ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་སྒོ་
གསུམ་གའི་ལས་དང་ཐོས་བསམ་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། ཉི་སྣང་ལས། 2

འདི་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྒོམ་
བྱུང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཡོད།
ཁ་ཅིག །དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་
ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ནམ་སྐྱེས་
པ་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པར་འཇོག་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པའི་
རྟགས་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས།3

གང་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བདག་མེད་པ་
དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་གཏམ་ཐོས་ནས་སྤུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༤་༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང། ༣༣༩་༢།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༥༥༤་༢༡།

253

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་དང༌། མཆི་མ་འཁྲུགས་ཞེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱར་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ལས་གཡུལ་གྱི་

1

གསེབ་
ན་ས་བོན་ཡོད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་
པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཀུན་ལ་མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་
མར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང༌། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྣམས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་
ཟབ་དོན་ལ་མི་སྐྲག་པ་དང༌། མི་དངངས་པ་དང༌། སྐྲག་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྟགས་སུ་ཉི་སྣང་ལས་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།2

གང་གིས་དེ་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་
རྟགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་མི་དངངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། མི་འགོང་བ་མི་སྐྲག་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་གསོག་3

པའི་ལམ་
1 ག་༩༣་ན་༧་ཡུལ་གྱི། པ་༩༤་ན་༦་ཡུལ་གྱི་གསེབ། ཀ་༡༡༨་བ་༢་ཡུལ་གྱི་གསེབ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ།
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༥༥༥་༤། གཡུལ་གྱི་གསེབ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༣༣༨་༩།
3 ག་༩༤་བ་༤་བསོག། པ་༩༤་བ་༤་བསོག། ཀ་༡༡༩་ན་༡་གསོག།

254

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ན་ཚོགས་ལམ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས།1

འདིར་ཐར་པ་ནི་བྲལ་
པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་ལ་ཕན་པས་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་ལ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་
རྒྱན་ལས།2

དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནི། །རང་སེམས་ཀུན་ཏུ་འཇུག་ལྡན་པ། །མྱ་ངན་
འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་སྣང་། ༣༣༩་༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༨༣༦་༡༩།

255

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ལྔར་ཡོད་དེ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དད་པ་ལ་མཁས་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་མཁས་པ་དང༌། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་1

མཁས་པ་དང༌།
ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར2

་ཏེ།
3

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཅི་ལ་
ཡང་མ་རེག་4

པར་ཆས་ཤིང་རྩོམ་པ་དག5

།ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང༌། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབུད་

དོ། །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་

1 ག་༩༤་ན་༣་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ། པ་༩༥་ན་༣་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཀ་༡༡༩་བ་༢་ཕུན་ཚོགས།
2 ག་༩༤་ན་༥་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པ་༩༥་ན་༥་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀ་༡༡༩་བ་༤་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༡༡་༡༧།
4 ག་༩༤་ན་༥་རག། པ་༩༤་ན་༥་རེག། ཀ་༡༡༩་བ་༤་རག།
5 ག་༩༤་ན་༥་བརྩོམས་པ་དག། པ་༩༥་ན་༥་བརྩོམས་པ་དག། ཀ་༡༡༩་བ་༤་བརྩམས་དག།

256

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།1

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་2

དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་
ཡིན། དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་ན་དེ་གཉིས་
གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།3

དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་
དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྟུལ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་རིམས་བཤད་པ་ལ། སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་དུས་དང༌། སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང༌།

གང་ཟག་དེའི་སྒོམ་རིམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང༌། ཟློས་པ་སྤང་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང༌། མཚམས་སྦྱར། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༡༢་༢།
2 ག་༩༤་ན་༧་མཚན་ཉིད་པ་རབ་ཏུ། པ་༩༥་ན་༧་མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ། ཀ་༡༡༩་བ་༦་མཚན་ཉིད་པ་རབ་ཏུ།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༤༥་༡༢།

257

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་1

ཏུ། ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང༌། །ཞེས་བཤད་ན། ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གཞན་དོན་ལ་སྤྲོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། 2

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེས་པའི་སྤྲོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།3

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འཚལ་བས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱའོ།

4

།ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་
འདིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་
ལ། 5

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

1 ག་༩༤་བ་༥་བཞག། པ་༩༥་བ་༥་གཞག། ཀ་༡༢༠་ན་༦་གཞག།

2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༠་༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༢་༧།
4 ག་༩༥་ན་༢་གནས་པར་བྱ། པ་༩༦་ན་༡་གནས་པར་བྱའོ། ཀ་༡༢༠་བ་༤་གནས་པར་བྱ།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༠་༡༥།

258

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ལ་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།1བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་

སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་མཉམ་

པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཡི། མི་མཉམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དང༌།2

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཡི། གནོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་མི་འཚེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཚེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དང༌། 3

བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་མའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཕའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྤུན་ཟླའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྲིང་མོའི་འདུ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༢་༡༠།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༢་༡༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༣་༣།

259

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བུ་མོའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གྲོགས་དང་ཡིད་བརྟན་པ་དང་གཉེན་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྔགས། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང༌། 1

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་
པ་འདི་ལ་མཉམ་པ་དང༌། བྱམས་པ་དང༌། ཕན་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔ་དང༌། ཕ་དང་མའི་སེམས་དང༌། སྤུན་དང་
སྲིང་མོའི་སེམས་དང༌། བུ་དང་བུ་མོའི་སེམས་དང༌། བཤེས་དང་གྲོགས་ཀྱི་སེམས་

དང༌། གཉེན་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལྔས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ཡང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་དྲོད་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཚེ་འདི་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་སེམས་གསུམ་ནི་དྲོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་
སྟེ། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་སེམས་ཟུང་ལྔ་ནི་དྲོད་
ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་གསུམ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ།

2

བདག་ཉིད་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༠་༡༥།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༣་༨།

260

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྡོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བར་1

བྱ། སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལེགས་པ་
བརྗོད་པར་བྱ། གཞན་གང་དག་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

བདག་ཉིད་ཀྱང་
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

བདག་

ཉིད་ཀྱང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བདག་ཉིད་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་ཅིང༌། སྦྱིན་ལ་སོགས་
ལ་གནས་པས་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང༌། །བསྔགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །རྩེ་གྱུར། ཞེས་དང༌། 4

མདོར་ན་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་
སྤོང་བ་དང་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་དང་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་རྣམས་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་
པ་གཉིས་དང༌། གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་5

གཉིས་པོ་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་
མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ་ཡང༌། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གསུམ་རིམ་བཞིན་

1 ག་༩༥་བ་༧་བསྐུལ་བར། པ་༩༦་བ་༦་བསྐུལ་པར། ཀ་༡༢༡་བ་༥་བསྐུལ་བར།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༥་༡༠།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༦་༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༡།
5 ག་༩༦་ན་༤་བྱེད་པ་རྣམ་པ། པ་༩༧་ན་༣་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ། ཀ་༡༢༢་ན་༣་བྱེད་པ་རྣམ་པ།

261

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྟོན་པ་ལ། 1

བདག་ཉིད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་
བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 2

བདག་

ཉིད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

བདག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པར་འཇུག་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། །རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང༌།4

རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་
སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གསུམ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 5

བདག་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ། བདག་ཉིད་ཀྱང་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང༌། 6

བདག་ཉིད་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང༌།

7

བདག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༨་༡༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༧༩༩་༥།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༠་༢།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༧།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༠་༩།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༠་༡༧།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༡་༡།

262

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་དཔའི་གནས་པ་འདི་བཤད་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིས་སྟོང་གིས་མི་སྐྱེ་

1

བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྨིན་བྱེད་
སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། 2

སྔ་མ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་
ཁོ་ན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ།3

དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་དྲོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་4

མཉམ་པ་སོགས་བཅུའི་སྒོ་ནས་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲོད་ཆུང་ངུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་སྡང་གི་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་མཉམ་པའི་སེམས་དང༌། ད་ལྟ་ཕན་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པས་དམིགས། དྲོད་འབྲིང་གིས་མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་
འདོད་པའི་ཕན་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་གཞན་བདེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་དང༌། ཐོ་མི་མཚམས་པ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པས་དམིགས། དྲོད་

1 ག་༩༦་བ་༣་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས། པ་༩༧་བ་༢་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས། ཀ་༡༢༢་བ་༤་སྐྱེས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༡༣།
4 ག་༩༦་བ་༥་དྲོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས། པ་༩༧་བ་༤་དྲོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས། ཀ་༡༢༣་ན་༡་ཐམས་
ཅད་ལ་སེམས།

263

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཆེན་པོས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་རང་ལས་རྒན་པ་ལ་ཕ་མའི་དང༌། མཉམ་པ་ལ་སྤུན་
དང་སྲིང་མོའི་དང༌། རང་ལས་1

གཞོན་པ་ལ་བུ་དང་བུ་མོའི་དང༌། ཕན་འདོགས་པའི་
བཤེས་དང༌། ཡིད་བརྟན་པའི་གྲོགས་དང༌། རུས་གཅིག་པའི་གཉེན་དང༌། རུས་མི་གཅིག་པའི་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་

2

དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མི་དགེ་བ་སྤོང་བ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་པ་དེའི་
སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་དང༌། སྦྱིན་

སོགས་དགེ་བ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ནས་དེའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་དང༌། གདུལ་བྱ་གཞན་མ་བསྐུལ་བར་དགེ་
སྡིག་གི་འདོར་ལེན་ལ་བདག་ཉིད་ཞུགས་པ་ལ་ངག་གིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྩེ་མོ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་གནས་ནས། གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ཞུགས་ཙམ་ལ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། མ་བསྐུལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་བསྔགས་པ་བརྗོད་ཅིང་འདུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་ལ། དེ་འབྲིང་གི་ཚེ་རང་ཉིད་སྦྱིན་

པ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་གནས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་
སྔར་བཞིན་དང༌། དེ་ཆེན་པོའི་ཚེ་བདག་ཉིད་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས། རྟེན་འབྲེལ་

1 ག་༩༧་ན་༡་རང་བས་གཞོན་པ། པ་༩༧་བ་༧་རང་ལས་གཞོན་པ། ཀ་༡༢༣་ན་༣་རང་བས་གཞོན་པ།
2 ག་༩༧་ན་༢་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ། པ་༩༡་ན་༡་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ། ཀ་༡༢༣་ན་༥་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ། འོག་དང་བསྡུར་ན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་སྙམ།

264

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྒོམ་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆུང་ངུའི་ཚེ་བདག་ཉིད་བདེན་
བཞི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ནས། གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དང༌། དེ་
འབྲིང་གི་ཚེ་བདག་ཉིད་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱ་
བ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དང༌། དེ་ཆེན་པོའི་ཚེ་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སེམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆུང་ངུའི་ཚེ་བདག་ཉིད་
སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པའི་རྣམ་པ་
དང་གཞན་མ་བསྐུལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་ངག་གིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དམིགས། དེ་
འབྲིང་གི་ཚེ་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱིས་དམིགས། དེ་ཆེན་པོའི་ཚེ་རང་ཉིད་རྣམ་
མཁྱེན་སྐྱེད་པ་དང་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་སོགས་
ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྡུ་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་ཕུན་

265

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སུམ་ཚོགས་པ་བཅུ་དགུས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོ་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད།
ཁ་ཅིག །གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་
རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་
ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཟློས་པ་སྤོང་བ་ལ།
1

རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ནི་སྒོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་
གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༡༤།

266

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
རིམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་སྔ་མ་འགོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་རྐྱང་པའི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་འགྲེལ་
བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་མཁྱེན་ཚོགས་ལམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དང༌། ལམ་ཤེས་ས་གཉིས་པ་ནས་དྲུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག །གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག །རྩེ་སྦྱོར་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་

སྟོད་འབའ་ཞིག །མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྨད་འབའ་ཞིག །སྐད་ཅིག་
སྦྱོར་རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར། ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་སྒོམ་ཞེས་ཟེར།
གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། གཞུང་འདིའི་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ཡང༌། བླ་མ་གསེར་གླིང་པས་གཞུང་གོང་མའི་འཇིག་རྟེན་པ་འོག་མ་ལ་སྦྱོར་ཞིང༌།
འོག་མའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཞེས་པ་གོང་མ་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས། དེ་ཡང༌། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། ཟག་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་ཞེས་སྦྱར་ལ།
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་

267

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་ལ་སྒོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་
གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམས་གྱིས་

སྐྱེ་བས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྦྱར་བའི་དོན་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་
པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་

གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་
བཀག་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་དེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་གཉིས་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ས་དང་པོ་

1

ནས་དྲུག་པའི་
བར་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་
ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་གསུམ་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ས་བདུན་པ་འབའ་

1 ག་༩༨་བ་༤་རྣམ་པ་དེས་དང་པོ། པ་༩༩་བ་༤་རྣམ་པ་དེ་ས་དང་པོ། ཀ་༡༢༥་བ་༢་རྣམ་པ་དེས།

268

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞིག་ཏུ་སྒོམ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་བཞི་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ལྔ་

པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྩེ་སྦྱོར་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་ཞིང༌། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་
ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དྲུག་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྨད་འབའ་

ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒོམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཡོངས་
གཅོད་ལ་དེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་དེ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ།1

ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་

1 ག་༩༩་ན་༣་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། པ་༡༠༠་ན་༣་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཀ་༡༢༦་ན་༢་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

269

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད། རྩེ་སྦྱོར་
གྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་གསུམ་པོ་དེ་ས་དགུ་པའི་དེ་གསུམ་ཡིན། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་
སྐབས་ཀྱི་དེ་གསུམ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་ས་བཅུ་པའི་དེ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྐབས་འདིའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།1

དེ་ལྟར་
འོག་ནས་འཆད་པའི་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྩེ་སྦྱོར་དང༌། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཇི་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཇི་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས། །
ཞེས་སོགས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།2

དེས་མཚོན་ནས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་མཐོང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༩༥༦་༡༠།
2 ག་༩༩་བ་༡་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་༡༠༠་བ་༡་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀ་༡༢༦་བ་༢་ཡིན་ཏེ།

270

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་དགུར་
འབྱེད་རིགས་པར་བསྟན་པར་ཐལ་བ་དང༌། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །ཞེས་སོགས་དྲོད་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་
པ་ལ། །ཞེས་སོགས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང༌། །ཞེས་སོགས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་

གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཞན་ཡང༌། དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོགས་
ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། འགྲེལ་ཆེན་ལས།1

སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་པ་དེ་བྱང་འཕགས་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མི་སློབ་
པ་དེ་ས་བརྒྱད་པ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༥༤༣་༡༥།

271

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་
གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང༌། བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་སྦྱོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒོ་གསུམ་དག་པ་དང༌། ཞིང་དག་པ་དང༌། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ལུང་སྟོན་པ་དང༌།
བདེན་འཛིན་གྱི་རློམ་པ་ཟད་པ་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི1

་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པར་
ཐལ། དག་དང་དེ་དག་མཚན་མ་མེད། །ཅེས་དང༌། ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་པ་དང་རློམ་པ་ཟད། །གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང༌། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་
ལམ2
་དེ་ཚོགས་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྩེ་

སྦྱོར་དེ་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།3

དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ནི་སྔོན་ཉིད་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་འདི་ལ་སྤོང་བར་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གིས་ཕྱིར་དགོངས་
པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
1 ག་༡༠༠་ན་༡་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་པའི། པ་༡༠༡་ན་༢་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པའི། ཀ་༡༢༧་ན་༤་རྣམ་པར་མི་རྟོག།
2 ག་༡༠༠་ན་༣་ཚོགས་ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་༡༠༡་ན་༣་ཚོགས་ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཀ་༡༢༧་ན་༦་ཚོགས་ལམ་དེ་ཚོགས་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༦༣༦་༡༤།

272

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ན་མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་

སྐབས་སུ་སྤངས་ཟིན་ནས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་མཐོང་

སྤང་རྟོག་པ་སྤོང་བ་མི་འཐད་ཅེས་པའི་རྩོད་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་ཀྱི་

མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས། ཞེས་པའི་རབ་མཐའ་དེ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས།1

རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་
སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱིས་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།2

དེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་ངུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། 3

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་

ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང༌། ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་ཟློས་སྤོང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༤༡་༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༡་༡༩།

273

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ།
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི།1

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་
ཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་གང་ལགས། རྟགས་ནི་གང་ལགས། མཚན་མ་ནི་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བདག་ཅག་གིས་བྱང་ཆེན་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །ཞེས་བགྱི་བར་འཚལ་བར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང༌།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་
བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་སྤྱིར་བསྟན་ནས།

དེ་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་འཆད་པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༤་༡། 2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༤་༢༠།

274

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདས་རྣམ་པ་ཅི་ཙམ་དང་རྟགས་ཅི་ཙམ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང༌། །སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
ཚོགས། །ཞེས་བཤད་ན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་
འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།1

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
འདུན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་

ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་
ནས་བཤད་པ་ལ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 2

དཔའ་བོ་གང་དག་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང༌། མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ། དེ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༨།

275

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང༌། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་དབང་རྟུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ།
དབྱེ་བ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས། རྟགས་དེས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པར་མཚོན་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད།
ཁ་ཅིག །དེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ས་བརྒྱད་པ་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

276

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་
ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཅིང༌། དེས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས།1

རིགས་རྒྱུད་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཡང་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པར་བརྗོད་མོད་ཀྱང༌། རང་གི་རྟོགས་པ་དང་འཚམས་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འདི་ལ་མེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དང༌། རང་ལ་དངོས་པོ་
ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་གཟུང་སླ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་

གདགས་པའི་གཞིར་མ་གྱུར་པས་ན་འདི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་མེད་
པར་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་ཕྲེང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དང་མཐུན་པར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌།2

གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་
ཞིག་རང་གིས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲོ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱང༌།
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པར་མི་བརྗོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ། ༨༧༤་༢།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༤༢་༡།

277

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྙིང་རྗེ་དང༌། །བཟོད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང༌། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི། །རིགས་
ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང༌། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
ཡང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་མི་བཞག་གོ །དེས་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་བཞག་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པོས་ནི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་དང༌། འབྲིང་པོས་མཐོང་ལམ་དང༌། དབང་པོ་ཇི་ལྟར་བུལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་1

རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་

ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཡང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཁོ་ན་རེ། དེས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་
ཐལ། དེ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་དེས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་

1 ག་༡༠༢་ན་༥་བརྒྱད་པ་ནས་འཐོབ་པར། པ་༡༠༣་ན་༦་བརྒྱད་པ་ནས། ཐོབ་པ་རྣམ། ཀ་༡༣༠་ན་༥་འཐོབ་པ།

278

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་དེས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་མ་
ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་པ་དེས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།1

དབང་པོ་ཇི་ལྟར་བུལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་
པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་མ་མྱོང་བར་ཐལ། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་དེས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་མ་མྱོང་
བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསལ་བ་ཁྱོད་རང་གི་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་དེས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་
དག་ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་མཐོང་ལམ་པ་
དབང་འབྲིང་གི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཐོབ་

1 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༤༢་༦།

279

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་རྒྱུན་
མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། བསམ་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་དང༌། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་
ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་
གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྟུལ་དེ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་
སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བའི་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་ན་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་དེས་དེ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊཱིཀ་པས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས།1

ཇི་སྲིད་ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་པར། །དེ་སྲིད་ཐེག་པ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༨༤། རྒྱུད་འབུམ་ཉ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། གསང་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། ༥༤༥་
༡༡།

280

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དམན་པས་འཇིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་

མི་མཚུངས་སོ། །
ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་
གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་

མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་

པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །
བཞི་པ་ནི། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཉི་ཤུ། མཐོང་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག །སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བརྒྱད་དེ་
ཞེ་བཞིར་ཡོད་དོ། །
ལྔ་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་

281

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཅན་དང་ལྡན་དེ། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བ་དང་མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུགས་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་

རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྟགས་འདི་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ལས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་

སྙད་འབྱུང་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ལྡན་

པ་ལས་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་གཉིས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་བར་མ་ཆད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་
རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱར་གསུངས་པ་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས་ཀྱང༌། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་དེ་དང་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་འབྱུང་ངེས་པར་དཔོག་པ་ཡིན་ཏེ། མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་རུང་དུ་ངེས་པ་ལྟར། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་སྔར་བཤད་པའི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ན། ད་ནི་བདག་གིས་

282

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་དུ་འཐོབ་པར་ངེས་སོ་སྙམ་དུ་བློ་
སྐྱེ་བ་དང༌། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་
རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་དུ་འདྲིས་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་བརྟགས་ཐུབ་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་ལས་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཙམ་ལ་དེའི་ངོ་བོར་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱི། འདི་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ། རྟོགས་པ་དམའ་བ་དག་
གིས་ནི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ལ་དཔོག་ན་འཁྲུལ་ཞིང༌། ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟོགས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ནང་གི་རྟོགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚམས་
སྦྱར་བ།1

དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་
བའི2
་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།3

དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
1 ག་༡༠༤་ན་༥་སྦྱར་བ། པ་༡༠༥་ན་༧་སྦྱར་བ། ཀ་༡༣༣་ན་༡་མཚམས་སྦྱར་བ་དང།
2 ག་༡༠༤་ན་༦་དྲི་བའི། པ་༡༠༥་ན་༧་དྲི་པའི། ཀ་༡༣༣་ན་༢་དྲི་བའི།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༡༢།

283

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པའི་རྟགས་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་དང་པོར་སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

རེ་ཤིག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 2

གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས3

་ངེས་

པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་
ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་དྲོད་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཉི་ཤུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༡༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༡༧།
3 ག་༡༠༤་བ་༢་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས། པ་༡༠༥་བ་༤་སོགས་པའི་རྣམ་པ་པ་ཉི་ཤུས། ཀ་༡༣༣་ན་༦་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམ་པ་
ཉི་ཤུས།

284

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་ནས། ཀུན་སྤྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དྲུག་གསུངས་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 1

ཡང་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་གོ །ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་
ནས་བཤད་པ་ལ།2

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་
ཡང༌། དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྟགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང༌། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་དང༌། སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་པ་ཟད་པ་དང༌། མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་དང༌། བདག་ཉིད་དགེ་བ་བཅུ་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང༌། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱིན་

སོགས་དྲུག་སྒོམ་ཞིང་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དགེ་བ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༢་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༣་༡༢།

285

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང༌། ཟབ་མོ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ་
དང༌། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་བྱམས་པས་ཟིན་
པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བར་ཆོད་འདོད་
ཡོན་ལ་འདུན་པ་དང༌། གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་བ་གཉིས་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བར་

ཆོད་སེམས་ཡུལ་ལ་སྡུད་པའི་གཉིད་དང༌། སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་རྨུགས་པ་སྟེ་གཅིག་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོའི་བར་ཆོད་རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་སྟེ་གཅིག་
དང༌། བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང༌། མ་རིག་པ་
དང་ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཉམས་སྨད་པའི་སྒོ་ནས་འཇོམས་པ་དང༌། སྤྱོད་ལམ་བཞི་ལ་དྲན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཆོས་གོས་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་
གཙང་བ་དང་བཅུ་གཅིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།1

རབ་འབྱོར་གྱིས་

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པ་ཇི་ཙམ་དང་རྟགས་ཇི་ཙམ་དང་མཚན་མ་ཇི་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་འདི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་མེད་པ། རྟགས་མེད་པ། མཚན་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་གང་གཟུགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས2

་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་དགེ་
སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པའོ། །བལྟ་བར་བྱ་བ་མཐོང་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༤་༢༠།
2 ག་༡༠༥་ན་༧་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར། པ་༡༠༦་བ་༢་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར། ཀ་༡༣༤་བ་༢་རྫོགས་བྱང་ལ་ཕྱིར།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༧་༡།

286

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་འདི་ལ་
ཕྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་དག་གི་ངོ་བོར་མི་བལྟ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟའོ། །1

རབ་འབྱོར་གང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ལོག་པར་
ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་

འབྱོར་གང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་

བསྐུལ་ཞིང་སྤྱོད་དོ། །བདག་ཉིད་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ལྡོག །ཅེས་སོགས་དང༌།

3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་གང་གི་ཚེ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་

ལ་གནས་པ་དང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
དུ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་དོགས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 5

རབ་འབྱོར་གང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལུས་ཀྱི་ལས་

འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ངག་གི་ལས་འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་ལས་

འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 6

རབ་འབྱོར་གང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
བྱང་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་དང་རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༧་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༧་༡༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༨་༡༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༠༩་༡༤།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༠་༡༤།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༡་༢།

287

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གནས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་
བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་འགྲོ་ཞིང་འོང་ཡང་འཁྲུལ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་མི་འགྲོ་སྟེ་འགྲོའམ་འོང་ན་ཡང་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་ཅིང་འོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་གོས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་
སྤྲོ་བ་མེད་པ་སྨད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། །ཞེས་པ་ནས། གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང༌། །ཞེས་པའི་བར་དང༌།4

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང༌། དམྱལ་བ་དང༌། ཡི་དྭགས་དང༌། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང༌། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་
བ་དང༌། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་དང༌། གླེན་པ་དང་ལྐུགས་པའི་དངོས་པོ་དང༌། ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པ་དང༌། སྙིང་རྗེས་བདག་དང་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་
གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་བྱམས་པས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང༌། སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༡་༨།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༡་༡༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༡་༢༡།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༣་༡༢།

288

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
པས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་གཉིད་དང་རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་དང༌། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཙང་སྦྲ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་
རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང༌། སེམས་ལ་གྱ་གྱུ་མེད་ཅིང་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་ལས་འདའ་བ་དང༌། རྙེད་བཀུར་ལ་མི་ལྟ་བར་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང༌། སྦྱིན་སོགས་དྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པས་དེ་དག་གི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྣ་སོགས་མེད་པ་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་
དག་པར་འདུས་ཤིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བར་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་དང༌། སེམས་
ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་འཚོལ་ཞིང་འདོད་པ་སྟེ་དྲུག་རིམ་
བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་གང་གི་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་སྟོང་
ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་གནས་ཤིང༌། ལུས་ལ་ཟ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་
ཆེན་དེའི་ལུས་ལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།2

དེ་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༢་༦།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༢་༢༠།

289

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེའི་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། ངག་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ལུས་མི་དྲང་བ་ཉིད་དང༌། ངག་མི་དྲང་བ་ཉིད་དང༌། སེམས་མི་དྲང་བ་ཉིད་དེ། ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་གྱ་གྱུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ཁེ་དང་བཀུར་སྟི་ལྷུར་ལེན་པ་མ་ཡིན། ཆོས་གོས་གསུམ་པའི་བར་དུ་ལྷུར་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་བྱང་ཆེན་ལ་སེར་སྣའི་སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་
གང་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་བློ་བརྟན་པ་ཡིན། གུས་པར་གཞན་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ཡིན། གཞན་ལ་ཆོས་གང་ཐོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན། ཞེས་
སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་བདུད་
སྡིག་ཏོ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་མང་པོར་སྤྲུལ་ནས་སེམས་
ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་རེ་རེ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་སྟོང་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༣་༡༦།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༤་༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༤་༨།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༤་༡༨།

290

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཕྲག་མང་པོ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་
བསྲེགས་ཤིང་བཙོ་བ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་གྱི་སེམས་མི་འཁྲུག་ཅིང་དོགས་པ་མེད་ཐེ་ཚོམ་མེད་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་ལུང་བསྟན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུས་ལ་སྲིན་བུ་རྣམས་མི་འབྱུང༌། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་དོན་དུ་དམྱལ་འཚོལ་དང༌། །ཞེས་དང༌། 1

དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་
མངོན་པར་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་
དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་གྱ་གྱུ་མེད་པ་དང༌། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་
སྒྲུབ་པས་དེ་དག་དང་འགལ་བ་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་
མེད་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་
འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་དང༌། འགྲོ་བ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམྱལ་བ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་
དྲུག་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། བདུད་ཀྱིས་དམན་

པའི་ལམ་དུ་དཀྲིས་ཀྱང་དཀྲིར་མི་ཐུབ་པ་དང༌། ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་སྟོན་པའི་བདུད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༤་༧།

291

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས་
འདི་སྐད་དུ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་འདི་ལྟར་བདག་གི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་
སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་
བས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་ཆོས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་བདུད་སྡིག་ཏོ་
ཅན་དགེ་སློང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས་འདི་སྐད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་འཁོར་བར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་མཐར་ཕྱིན་པར་
གྱིས་ཤིག །ཅེས་པ་ནས། བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་དེས་བྱང་ཆེན་ལ་ལམ་གྱི་གཟུགས་

བརྙན་སྟོན་ཏེ་གང་འཁོར་བར་སྤྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པས་ལམ་གྱི་གཟུགས་

བརྙན་ཡང་ན་རུས་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་བར་དུ་སྟོན་ཅིང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་དཀྲི་བར་མི་བཏུབ་དང༌། །ལམ་གཞན་ཉེ་
བར་སྟོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།3རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དཀྲིར་མི་བཏུབ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བདུད་
ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༦་༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༡༩་༡༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༤་༡༦།

292

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 1

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་འདི་སྙམ་དུ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསླབ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་ཤེར་ཕྱིན་

དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་དག་གིས་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལས་

ཡོངས་སུ་མི་ཉམས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། 2

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤྱོད་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གིས་དོན་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་འདི་དག་གིས། །དྲོད་དང་རྩེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང༌། །ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ཡི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག །ཅེས་དང༌།3 གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དྲོ་བ་དང༌། རྩེ་མོ་དང༌། བཟོད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་ཉི་ཤུ་
པོ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་
ལ་དྲོད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག །རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་དྲུག །བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་གཉིས། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༢༣་༡༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༤་༡༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༤་༢༡།

293

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། སྦྱོར་ལམ་
པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་
ལྡོག་པའི་རྟགས་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་དང༌། སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་པ་ཟད་པ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ཟད་པ། བདག་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ། 1

སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱིན་སོགས་བསྒོམས་ཤིང་དེ་
དག་གི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ། བྱམས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྡན་པ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་མི་
འགྲོགས་པ། མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་འཇོམས་པ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
དང་ལྡན་པ། གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང༌། སེམས་ལ་གྱ་གྱུ་མེད་པ་དང༌། སྦྱང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང༌། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། གཞན་དོན་དུ་དམྱལ་
བའི་སྡུག་བསྔལ་འཚོལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞན་བདུད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་དཀྲི་

1 ག་༡༠༨་ན་༤་ཆོས་ལ་སྦྱོར། པ་༡༠༩་ན་༦་ཆོས་ལ་སྦྱོར། ཀ་༡༣༨་ན་༥་ཆོས་ལ་སྦྱོར།

294

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བར་མི་བཏུབ་པ་དང༌། ལམ་ལྟར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་དུ་རྟོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གཅིག་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་
ཐལ། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་དྲོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ།
མཚམས་སྦྱོར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་འཆད་པ་ལ།1

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༥་༢།

295

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་མདོར་བསྟན་
གྱི

1

་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་
གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 2

སྡུག་བསྔལ་ལ་
སོགས་པ་བདེན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་པ་
དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་མཚན་ཉིད་
དེ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དྲི་བའི་ལན་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་

1 ག་༡༠༨་བ་༧་བསྟན་གྱིས། པ་༡༡༠་ན་༢་བསྟན་གྱིས། ཀ་༡༣༩་ན་༤་བསྟན་གྱི།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༥་༧།

296

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 1

སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་རྣམས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 2

རང་གི་མཚན་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་བདེན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྡུག་བདེན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་བདེན། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་དེ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།3

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་᪍་དང༌།
ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ཅི་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སླད་དུ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་

འབྱོར་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གོ4 །ཞེས་སོགས་དང༌།

5

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེའི་དྲུང་དུ་བདུད་སྡིག་ཅན་ཉེ་བར་འོངས་ཏེ་མོས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༥་༡༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༦་༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༢༤་༢༠།
4 ག་༡༠༩་བ་༡་ཕྱིར་ལྡོག་གོ། པ་༡༡༠་བ་༣་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གོ། ཀ་༡༤༠་ན་༡་ལྡོག་གོ།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༢༦་༡༠།

297

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་བཟློག་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་སེམས་བརྟན་པ་དང་སེམས་མི་གཡོ་
བ་དང་སེམས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་ལྡན་པས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱོད་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌།

1

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སླར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་བགྱིའམ། འོན་ཏེ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་བགྱི།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆེན་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་
འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །འགོག་པའི་བར་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་
པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཏོ། །འགོག་པའི་བར་གྱི་
སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང༌། །སེམས་བརྟན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །རྣམ་ལྡོག་བསམ་3

གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་ལག་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༢༨་༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༢༩་༡།
3 ག་༡༠༩་བ་༦་རྣམ་ལོག་བསམ། པ་༡༡༡་ན་༢་རྣམ་ལྡོག་བསམ། ཀ་༡༤༠་བ་༡་རྣམ་ལོག་བསམ།

298

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། 1

རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་

ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་རྟོག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་དང༌། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲུབས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དང༌། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཤེས་བཟོད་བཞིའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལ།

2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
ལྡན། དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལྷུར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། 3

།ཞེས་
སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་

གནས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
གཏོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། 5

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་
ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༦་༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༠་༦།
3 ག་༡༡༠་ན་༣་ལྷུར་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །པ་༡༡༡་ན་༥་ལྷུར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཀ་༡༤༠་བ་༥་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༡་༢༠།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༢་༢༠།

299

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བཀང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང༌།1

དེའི་སེམས་
བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི། །འདོད་ལ་སྤྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང༌། །རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་དང༌། །འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང༌། །ཞེས་དང༌།2

མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་ཡང་བ་དང༌།
སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་ཐབས་མཁས་པའི་མཐུས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང༌། ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་
པ་ཉིད་དང༌། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་ཤེས་བཟོད་བཞི་སྟོན་པ་ལ། 3

རབ་

འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་
རྣམ་པ་དེ་དག་དང༌། རྟགས་དེ་དག་དང༌། མཚན་མ་དེ་དག་བསྟན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་
བགྱིའོ། །ཞེས་གསོལ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སླད་ཉན་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་ཡིན་ཏེ།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི༨༣༣་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༦་༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༥་༥།

300

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཞེས་པ་ནས། ཕུང་པོའི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་གི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་དམན་པའམ་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། 1

རྐུན་པོའི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གང་ཡང་
འཕྲོག་པའམ་མི་འཕྲོག་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌།
2

དམག་གི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཉུང་ངུའམ་མང་པོར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། 3

གཡུལ་གྱི་

གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་
ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཕུང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང༌། །ཚོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འགྱེད། སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌།4

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་
དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༦་༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༦་༡༠།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༦་༧།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༦་༡༢།

301

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཞེས་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང༌། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་

སོགས་པ་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གཏམ་ལ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང༌། གཟུང་བ་འཛིན་པ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་དང་
རྟེན་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་འགྱེད་པ་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་རྗེས་སུ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་ལ་ལམ་བདེན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པ།1

དེ་
སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་ཅིང་སེར་སྣའི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་
མི་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་ན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་
བའམ་འགག་པའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་བྱང་ཆེན་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བདུད་
1 ག་༡༡༡་ན་༣་སྟོན་པ། པ་༡༡༢་ན་༦་སྟོན་པ། ཀ་༡༤༢་ན་༤་སྟོན་པ་ལ།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༣༨་༡༦།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༤༡་༡༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༤༢་༢༡།

302

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སྡིག་ཏོ་ཅན་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་བྱང་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་ཉེ་བར་འོངས་ནས་འདི་སྐད་དུ་རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཉན་ཐོས་
ཉིད་དུ་ལུང་བསྟན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། དྲིས་ཀྱང་ལན་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བའི་སོ་སོར་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེར་སྣ་ལ་སོགས་ལ། །སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དང༌། །གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང༌། །ཆོས་ནི་རྡུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད། །རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང༌། །ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་
བ། །ཞེས་དང༌།1

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་དང་འཆལ་
བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་
བཀག་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་
རྟོགས་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང༌། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གིས་2

གསུམ་ལ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང༌། གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །བློ་ལྡན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༧་༡།
2 ག་༡༡༡་བ་༢་རང་གི་ས་གསུམ་ལ། པ་༡༡༢་བ་༤་རང་གི་ས་གསུམ་ལ། ཀ་༡༤༢་བ་༥་རང་གི་ས་གསུམ་ལ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ་ལས། རང་གིས་གསུམ་ལ།

303

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དག་ཡིན། །ཞེས་དང༌།1

དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་

བསྡུས་པས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་པ་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་
མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་པའི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཚན་མར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་འདུ་
ཤེས་2

པ་ལྡོག་པ་སོགས་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་
མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༧་༩།
2 ག་༡༡༢་ན་༡་དེ་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས། པ་༡༡༣་ན་༣་དེ་དག་འདུ་ཤེས། ཀ་༡༤༣་ན་༥་དེ་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས།

304

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག་1

ཤེས་བཟོད་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་
ངག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མ་ངེས་ཏེ། ཆགས་སྡང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
མི་མཐུན་པར་སྟོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས།2

རང་གི་རང་
བཞིན་ཆགས་དང་སྡང་བྲལ་ཡང༌། །ཆགས་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་སྟོན་དང༌། །གདུག་པ་གདུལ་ཕྱིར་ཁྲོ་ལ་ཁྲོར་སྟོན་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གནས་དེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ།
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་གང་ཟག་གཞན་ངོར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་གི་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་མི་

རིག་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དངོས་དང༌། དབང་པོའི་རྣམ་
གཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་

1 ག་༡༡༢་ན་༢་དེ་མཉམ་གཞག། པ་༡༡༣་ན་༤་དེ་མཉམ་གཞག། ཀ་༡༤༣་བ་༡་དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༢༤༥་༣། དྲུངས་པའི་དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ།

305

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ལམ་པ་དབང་འབྲིང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་རྣམ་དག །མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་དེ་བཞི། འགོག་བདེན་གྱི་དེ་བཞི། ལམ་བདེན་གྱི་དེ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་
གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
ལས་ལྡོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དང༌། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱིན་
རླབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བདུད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལས་དབྱེ་བར་
མི་ནུས་པར་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པའི་ཆོས་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཤེས་རབ་སོགས་བསྒྲུབས་པས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་འདོད་པ་ལས་སེམས་ལོག་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྗེས་བཟོད་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་
གཟུགས་དང་འགོག་སྙོམས་ལ་འཇུག་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་ནུས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞིས་དྲངས་3

པའི་

རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་

3 ག་༡༡༢་བ་༥་རྗེས་ཤེས་བཞིས་དྲངས། པ་༡༡༣་བ་༦་རྗེས་ཤེས་བཞིས་དྲངས། ཀ་༡༤༤་ན་༦་རྗེས་ཐོབ་བཞིས་དྲངས།

306

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ལྕི་བ་དང་བྲལ་བས་ལུས་སེམས་ཡང་བའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང༌། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་སོགས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས་མངོན་ཞེན་མེད་པར་ཁྱིམ་གྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཤེས་
དང༌། ཁྱིམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རང་གཞན་དོན་དུ་ཁྱིམ་ན་མི་གནས་པར་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་1

ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་རྗེས་
བཟོད་དང༌། སེམས་མི་གཡེང་བ་དང་དབང་པོ་ཚང་བར་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་མི་བརྗེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་ངང་ཚུལ་
གྱིས་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་བུད་མེད་དབང་དུ་སྡུད་པ་སོགས་རྗེས་ཤེས་བཞིས་དྲངས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དངོས་
པོར་ཞེན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་ཕུང་སོགས་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དམན་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང༌། མཐོང་ལམ་གྱི་

རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་དགེ་བ་འཕྲོག་པས་རྐུན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་

གཏམ་ལ་དགེ་ཕྱོགས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་ཏུ་ངོ་བོར་ཞེན་པ་སོགས་སྔར་བཞིན་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་འཕྲོག་གམ་མི་འཕྲོག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་
པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོགས་དམག་ལྟ་བུའི་གཏམ་ལ་
མང་ཉུང་དུ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་སོགས་བཀག་པའི་འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དང༌། གནོད་

1 ག་༡༡༢་བ་༧་རྟགས་ཏུ། པ་༡༡༤་ན་༡་རྟག་ཏུ། ཀ་༡༤༤་བ་༢་རྟག་ཏུ།

307

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བྱེད་གཉེན་པོ་དང་གནོད་བྱ་སྤང་བྱ་གཉིས་སུ་གཡུལ་འགྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྡང་ངམ་བླང་དོར་དུ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་སོགས་སྔར་བཞིན་སོ་སོར་བཀག་པའི་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་དེ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཁོར་གསུམ་དང་བྲལ་
བར་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་སོགས་ལ་སྤང་བྱར་དངོས་པོར་ཞེན་པ་སོགས་སྔར་བཞིན་སོ་སོར་བཀག་པའི་ཆོས་བཟོད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་བས། རྟོགས་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་ཆོས་
ཆེན་པོ་ལྟ་ཞོག་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་དང༌། རང་གི་ས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་པ་གསུམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་རྗེས་བཟོད་དང༌། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞོལ་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་གཏོང་བ་དང་བདག་དང་
སྲོག་གཏོང་བའི་རྗེས་ཤེས་བཞིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
དྲུག་པོ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་དུ་
སྒྲུབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་

308

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁྱད་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ཏེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་
པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ1

་དེ་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
དེ་ལྟར་ཡང༌། རོང་ཊཱིཀ་པས། 2

རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་
གཉིས་ལས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་ནི་རྟགས་སུ་མི་བཟུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞན་ངོར་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྟགས་སུ་མི་འགོད་པ་3

མ་

ཡིན་ཏེ། རང་ངོར་གདོན་མི་ཟ་བར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། ཡང་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟགས་སུ་འགྱུར། ཞེས་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
འོ་ན། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་ནས་
སྐྱེས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱིས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་
ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་
1 ག་༡༡༣་བ་༢་བ། པ་༡༡༤་བ་༤་པ། ཀ་༡༤༥་བ་༢་བ།

2 མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག། ༣། རོང་སྟོན་གསུང་འབུམ་ག། །རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། དངོས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་རབ་གསལ།
༥༤༧་༡།
3 ག་༡༡༣་བ་༤་རྟགས་སུ་མི་འགོད་པ། པ་༡༡༤་བ་༦་རྟགས་སུ་མི་འགོད་པ། ཀ་༡༤༥་བ་༤་རྟགས་སུ་འགོད་པ།

309

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ་སྟེ། རོང་
ཊཱིཀ་པས། 1

མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་ལ་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་ནི་རྗེས་ཐོབ་
ཡིན་པས་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཡང་བཞེད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ་སོང༌།
གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་སོང༌། གཉིས་པ་ལ། དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འགྱེད། སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང༌། །ཞེས་བཤད་ན། དབང་པོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

1 མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག། ༣། རོང་སྟོན་གསུང་འབུམ་ག། །རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། དངོས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་རབ་གསལ། ༥༦༠་༨།

310

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འདི་ལ་དགག་བྱ་དབང་པོའི་ངོ་བོ།
ཁམས་གང་དུ་འགོག་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དབང་པོ། དབང་རྟེན།
དབང་ཡུལ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། བསྡུ་བ། སྒྲ་བཤད་པ། གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དབང་པོའི་ཐོབ་གཏོང༌། དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ། ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག །ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས། སྲོག་གི་དབང་པོ། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་པ། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་པོ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ།
ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་འདི་
མི་འགལ་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང༌། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡང་མི་འགལ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་མི་འགལ་
བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་

311

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ། འདོད་ན། ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པ་ཙམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོས་ཀྱང་མ་བསྡུས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་
མ་བསྡུས། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོས་ཀྱང་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཐ་དད་
གང་ཞིག །དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀུན་བཏུས་དང༌། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཛོད་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཤེས་རབ་ཡིན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།

312

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཇིག་ལྟ་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་པ་ཡིན་ན་དྲན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་ཡིན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དད་པ་ཡིན་ན་དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ན་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ལུས་ཤེས་1

འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་ཞིག །སིམ་
པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བདེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཤེས་2

འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་
ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། ལུས་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །ལུས་ཤེས་3

འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་གང་ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་
བ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་ཤེས་

1 ག་༡༡༥་ན་༥་ལུས་ཤེས། པ་༡༡༦་ན་༦་ལུས་ཤེས། ཀ་༡༤༧་བ་༤་འདུ་ཤེས།
2 ག་༡༡༥་ན་༦་ལུས་ཤེས། པ་༡༡༦་ན་༧་ལུས་ཤེས། ཀ་༡༤༧་བ་༥་འདུ་ཤེས།
3 ག་༡༡༥་ན་༧་ལུས་ཤེས། པ་༡༡༦་བ་༡་ལུས་ཤེས། ཀ་༡༤༧་བ་༦་འདུ་ཤེས།

313

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་

པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།1

སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་
དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུས་ཚོར་གང་ཞིག །སིམ་པར་མྱོང་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་སྔ་མ་དེས་ཁེགས། གཉིས་པ་ལ། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ། སྲོག་དབང་གི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྲོག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ན་དྲོད་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུས་དབང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་

ཕོར་མཚོན་པར་བྱེད་པ། ཕོའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དེ་མོར་མཚོན་པར་བྱེད་པ། མོའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཚན་གཉིས་2

པའི་ཕོའི་དབང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༨་༡༨།
2 ག་༡༡༥་བ་༦་མཚན་གཉིས། པ་༡༡༦་བ་༧་མཚན་ཉིད་གཉིས། ཀ་༡༤༨་བ་༡་མཚན་གཉིས།

314

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

1

ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཕོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་དེས་རིགས་འགྲེའོ། །
གཞན་ཡང༌། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཕོའི་དབང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་རྡུལ་དྭང་བ་མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་
མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭང་བའམ། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་
དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དང་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ།

1 ག་༡༡༥་བ་༦་མོའི་དབང་པོའི། པ་༡༡༦་བ་༧་ཕོའི་དབང་པོའི། ཀ་༡༤༨་བ་༡་མོའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན།

315

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མིག་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་
དང༌། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་ལྟ་བུ། དེས་དབང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །
རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོའི་1

རྣམ་རིག་དེ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་
ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོན་གཅིག །ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་ཕོར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཕོའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་མོར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པ། མོའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ། སྲོག་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། ལུས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་གང་རུང་གིས་སས་བསྡུས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་པར་མྱོང་བ། ཚོར་བ་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལུས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌། སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་གཉིས་ཡོད། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་པར་མྱོང་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་སོགས་

1 ག་༡༡༦་ན་༦་བོ། པ་༡༡༧་ན་༧་བོ། ཀ་༡༤༩་ན་༣་བོ།

316

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྔ། ལུས་ཚོར་གང་ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། ཚོར་བ་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཚོར་གང་
ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད1

་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་གང་ཞིག །སིམ་པར་
མྱོང་བ། ཡིད་བདེ་བའི་2

དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཚོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་གདུང་བར་
མར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དད་པའི་དབང་པོ་
ཡིན་ན་དད་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དད་པ་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ཁྱབ། དད་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་
བསྡུ་ན་བཞིར་འདུ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་རྟེན། ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བ། སྐྱེས་པའི་གནས་པ། གནས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཞིར་འདུ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་
བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་བཞིར་འདུ་སྟེ། རྣམ་བྱང་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་དང༌། ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བ། སྐྱེས་པའི་གནས་པ། གནས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བཞིར་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལྔ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
དོན་ལྔ་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
1 ག་༡༡༦་བ་༤་ཡན་ཆད། པ་༡༡༧་བ་༥་མན་ཆད། ཀ་༡༤༨་བ་༣་ཡན་ཆད།
2 ག་༡༡༦་བ་༥་ཡིད་བདེའི་དབང་པོའི། པ་༡༡༧་བ་༦་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་། ཀ་༡༤༩་བ་༣་ཡིད་བདེའི་དབང་།

317

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཡིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕོ་མོའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྲོག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་1

ནས་མ་ཤི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་
པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་2
བསྡུས་པའི་ཚོར་བ་ལྔ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བས་བསྡུས་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡིད་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་ཏེ་དགུ་ལ། དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང༌། མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང༌། སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷག་
1 ག་༡༡༧་ན་༣་སྐྱེས། པ་༡༡༨་ན་༤་སྐྱེས། ཀ་༡༥༠་ན་༤་སྐྱེ།
2 ག་༡༡༧་ན་༤་ཀྱི། པ་༡༡༨་ན་༥་ཀྱིས། ཀ་༡༥༠་ན་༤་ཀྱི།

318

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང༌། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང༌། མཛོད་ལས།1

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་
དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དྲུག །ཕོ་ཉིད་མོ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ལུས་ལ་ཕོ་དབང་མོ་
དབང་དག །རིགས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་
ཕྱིར། །སྲོག་དང་ཚོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔར་འདོད་དོ། །མྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང༌། །ཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་
དང་ཀུན་ཤེས་དང༌། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བཅུ་བཞིར་གྲངས་
ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་
སོགས་དབང་པོ་དྲུག་བཞག །དེར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་
དབང་པོ་དང༌། དེར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཞག །བདེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ལ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་ལ་འཇུག་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཞག །དེར་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། དེར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། རྣམ་བྱང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང༌། མཛོད་ལས། 2

ཡང་

ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༨་༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༨་༡༤།

319

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ལྡོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ཐོབ་གཏོང་བཤད་པ་ལ།
ཐོབ་ཚུལ། གཏོང་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས།
1

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །རྙེད་དེ་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན། །དེ་ཡིས་དྲུག་
གམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད། །གཟུགས་ན་དྲུག་གོ་གོང་མར་གཅིག །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་

དབང་པོ་གཉིས་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་
གཉིས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་

དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་དབང་པོར་སོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པའི་མཚན་མེད་ཀྱི་རྫུས་

སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་དྲུག་གསར་དུ་རྙེད་དེ།
མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། སྲོག་དབང་སྟེ་དྲུག་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་
པའི་མཚན་བཅས་ཀྱི་རྫུས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་

པོ་བདུན་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་པོ་ལྔ། སྲོག་གི་དབང་པོ། ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་དབང་པོ་སྟེ་བདུན་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཁམས་པའི་མཚན་གཉིས་པའི་རྫུས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱད་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ།
སྲོག་གི་དབང་པོ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩་༡༠།

320

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་དྲུག་
གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། སྲོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་དྲུག་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། 1

རྣམ་སྨིན་གྱི་

དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་གི་དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་རྙེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས།2

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྲོག་དང་
ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཉིད། །འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། །འདོད་པར་བཅུའམ་དགུའམ་བརྒྱད། །རིམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། གཟུགས་མེད་པའི་གང་ཟག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཆི་སེམས་ཀྱིས་

འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་གསུམ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་འཆི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པའི་མཚན་གཉིས་པའི་རྫུས་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཆི་སེམས་
ཀྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་བཅུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ།3

ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གསུམ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་ཅིག་ཅར་4

དུ་
1 ག་༡༡༨་ན་༤་སྲིད་ཀྱི་སྐབས། པ་༡༡༩་ན་༦་སྲིད་སྐབས། ཀ་༡༥༡་བ་༣་སྲིད་ཀྱི་སྐབས།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩་༡༢།
3 ག་༡༡༨་བ་༡་དབང་པོ་དང་པོ་ལྔ། པ་༡༡༩་བ་༢་དབང་པོ་ལྔ། ཀ་༡༥༢་ན་༡་དབང་པོ་དང་པོ་ལྔ།
4 ག་༡༡༨་བ་༡་ཅིག་ཅར། པ་༡༡༩་བ་༣་ཅིག་ཅར། ཀ་༡༥༢་ན་༡་ཅིག་ཆར།

321

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འགག་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཁམས་པའི་མཚན་བཅས1

་ཀྱི་རྫུས་སྐྱེས་དེས་འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་
དགུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་པོ་ལྔ། ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གསུམ། ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་དབང་པོ་གཅིག་སྟེ་དགུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པའི་མཚན་མེད་ཀྱི་རྫུས་སྐྱེས་དེས་འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་བརྒྱད་
ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་
གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་དེས་འཆི་
བའི་ཚེ་དབང་པོ་བཞི་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་
ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་དགེ་སེམས་
ཀྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་དགུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཅིག་2

ཅར་དུ་འགག་པ་གང་ཞིག3།དེའི་སྟེང་དུ་སྲོག་ཡིད་ལུས་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་

དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།4 འོ་ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་ཅེ་ན། མཛོད་ལས།5འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་དག་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

1 ག་༡༡༨་ན་༡་བཅས། པ་༡༡༩་བ་༣་གཅིག། ཀ་༡༥༢་ན་༢་བཅས།
2 ག་༡༡༨་བ་༤་ཅིག་ཆར། པ་༡༡༩་བ་༥་ཅིག་ཅར། ཀ་༡༥༢་ན་༥་ཅིག་ཆར།
3 ག་༡༡༨་བ་༤་འགག་པ་གང་ཞིག། པ་༡༡༩་བ་༦་འགག་པ་གང་ཞིག། ཀ་༡༥༢་ན་༥་འགག་པའི་ཕྱིར།
4 ག་༡༡༨་བ་༤་དགུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་༡༡༩་བ་༦་དགུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀ་༡༥༢་ན་༥་ལྔ་
ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ནོ། །
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩་༡༥།

322

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཐོག་མ་རྒྱུན་ཞུགས་དང༌། ཐ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དབང་པོ་དགུ་དགུས་འཐོབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སོགས་
དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་དབང༌། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། །རྗེས་བཟོད་བར་ཆད1

་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། །ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་
དབང་པོ་སྟེ་དགུས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་
བུ་ནི། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་དབང་སྟེ་དྲུག །བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིད་
བདེའི་དབང་པོ་སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང༌། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། མི་སློབ་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་དང༌། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དངོས་གཞི་
སྙོམས་འཇུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་དང༌། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན། སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་
དབང་པོ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་

1 ག་༡༡༨་བ་༦་རྗེས་བཟོད་བར་ཆད་མེད། པ་༡༢༠་ན་༡་རྗེས་བཟོད་བར་ཆད་མེད། ཀ་༡༥༢་བ་༡་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད།

323

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམས་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དད་སོགས་
དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་
འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་1

ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་

གི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དད་སོགས་ལྔ། ཡིད། བཏང་སྙོམས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་
ཡོད་དེ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཡིད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ངོ་

བོར་གྱུར་པའི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། རྗེས2

་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་

བོར་གྱུར་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་རིམས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འོང་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་

སྔོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དད་སོགས་ལྔ། ཡིད། བཏང་སྙོམས།3

ཡིད་བདེ། སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག །རྗེས4

་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་

1 ག་༡༡༩་ན་༥་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས། པ་༡༢༠་ན་༦་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས། ཀ་༡༥༣་ན་༡་འཇིག་རྟེན་པའི།
2 ག་༡༡༩་ན་༦་རྗེས་བཟོད། པ་༡༢༠་བ་༡་རྗེས་བཟོད། ཀ་༡༥༣་ན་༣་ཆོས་བཟོད།
3 ག་༡༡༩་བ་༡་བཏང་སྙོམས། ཡིད་བདེ། པ་༡༢༠་བ་༣་བཏང་སྙོམས། ཡིད་བདེ། ཀ་༡༥༣་ན་༥་བཏང་སྙོམས། སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་
དབང་པོ།
4 ག་༡༡༩་བ་༡་རྗེས། པ་༡༢༠་བ་༣་རྗེས། ཀ་༡༥༣་ན་༥་ཆོས།

324

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་
དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ལ། ངེས་ལྡན་དང༌། སྲིད་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མཛོད་ལས།1

བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་
ལྡན། །བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང༌། །མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྔ་དང་ལྡན། །ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལྡན། །བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན། །བརྒྱད་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། །དབང་པོར་ལྡན་ལ་བཅུ་གཅིག་ལྡན། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་དེ་གསུམ་ག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བཞི་དང་
ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་དང་དབང་པོ་གཉིས་གང་རུང་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་པོ་

2

བཞི་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་
ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། མིག་སོགས་གང་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩་༡༧། 2 ག་༡༡༩་བ་༦་པོ་དང་པོ་བཞི་པོ། པ་༡༢༡་ན་༡་པོ་དང་པོ་བཞི་པོ། ཀ་༡༥༣་བ་༥་དབང་པོ་ལྔ་པོ།

325

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རུང་གཅིག་སྟེ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ། ལུས་དབང་ཁོ་རང་སྟེ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བདུན་དང་
ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་

དབང་པོ། ཡིད་བདེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང༌། ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མ་བདུན་དང༌། དེ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། ཀུན་ཤེས་ལྡན་
པའི་དབང་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དད་སོགས་ལྔ། ཡིད། ཡིད་བདེ། བདེ་བའི་དབང་པོ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་
སྟེ་གདགས་གཞིའི་དབང་པོ་དགུའི་སྟེང་དུ། སྲོག་གི་དབང་པོ། ཁོ་རང་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། གདགས་གཞིའི་དབང་པོ་དགུ །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། སྲོག་གི་དབང་པོ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། ཁོ་རང་དང་
ལྡན་པས་1

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས།2

དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སྲོག་
ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་དགེ་རྣམས་དང༌། །མང་པོར་ལྡན་ལ་བཅུ་དགུ་སྟེ། །དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་

1 ག་༡༢༠་ན་༤་པའི། པ་༡༢༡་ན་༦་པས། ཀ་༡༥༤་ན་༥་པའི།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༠་༡།

326

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཏོགས་སོ། །མཚན་གཉིས་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་སྲིད་དེ། ཚོར་བ་སོགས་ལྔ། ལུས་སྲོག་ཡིད་དབང་སྟེ་
བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་སོ་སྐྱེ་འགའ་ཞིག་ལའང་དབང་
པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་སྲིད་དེ། དད་སོགས་ལྔ། བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་
ལྡན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་ཕལ་ཆེ་བ་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་པ་སྲིད་དེ། དྲི་
མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
གཙོ་བོར་མཚན་གཉིས་པའི་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་གཉིས་པ་ཡིན་ན་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བཅས་ཀྱི་འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
དབང་པོ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་པ་སྲིད་དེ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་གཅིག །དྲི་མེད་ཀྱི་
དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་སྟེ་གཞན་བཅུ་བདུན་རྣམས་དང་ལྡན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
བརྒྱད་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་བཤད་པ་ལ། མཛོད་ལས་གསུངས་
ཚུལ། ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཉི་ཁྲི་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྡུ་བ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་དགུ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་1

པའི་སྒོམ་ལམ་དུ་
གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ནི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ནི་
ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་འཇོག་གོ །དད་སོགས་དགུ་ཡང༌། དད་པ། བརྩོན་

1 ག་༡༢༠་བ་༣་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་བའི། པ་༡༢༡་བ་༥་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི། ཀ་༡༥༤་བ་༥་འཇིག་རྟེན་པའི།

327

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ། ཡིད། ཡིད་བདེ། ཚོར་བ་བདེ་བ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས།1

མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་
ལ་དགུ །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་དང་པོ་བཅོ་ལྔས་བསྡུས་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་དགུ་པོ་དེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ། མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་
པོར་འཇོག་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།2

མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བའི་3

ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་དབང་
བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་

ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་མི་སློབ་ལམ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། 4

།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྤྱོད་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་དད་སོགས་ལྔ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་
ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་ས་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་དད་སོགས་ལྔ་ཀུན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་དང༌། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ། ས་བཅུ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༨་༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༦། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་༢༡།
3 ག་༡༢༠་བ་༦་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ། པ་༡༢༢་ན་༡་སྦྱོར་བའི་མཐོང་ལམ། ཀ་༡༥༥་ན་༣་སྦྱོར་བའི་ལམ།
4 ག་༡༢༠་བ་༧་ཞེས་གསུངས། པ་༡༢༢་ན་༢་ཞེས་ཞེས་གསུངས། ཀ་༡༥༥་ན་༤་ཞེས་གསུངས།

328

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་1

ལྔ་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་འཇོག་སྟེ། ཉི་ཁྲི་ལས།2
དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སློབ་པའི་གང་ཟག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་སྣང་བ་མེད་ཅིང་འདུལ་
བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང༌།3 དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སློབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ཏེ། ཞེས་དང༌།4

དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།
མི་སློབ་པའི་གང་ཟག་དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་

སོགས་ལྔ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནས་

བཟུང་སྟེ། སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་གྱིས་བསྡུས་པའི་དད་
སོགས་ལྔ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྔ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་འཇོག་སྟེ། བསྡུ་བ་ལས།5

མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྩོན་

1 ག་༡༢༡་ན་༢་སོགས་ལྔ་པོ་དེ། པ་༡༢༢་ན་༤་སོགས་ལྔ་པོ་དེ། ཀ་༡༥༥་ན་༦་དེ་སོགས་ལྔ་པོ།
2 ཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༣༩་༢༠།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༤༠་༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༦། ཉི་ཁྲི་ཀ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༥༤༠་༨།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༢༢༤་༢༡།

329

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ལ་འདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་མི་སློབ་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་བར་གྱི་དབང་པོ་ལྔའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་
དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།1

མི་ཤེས་
པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐག་རིང་ཞིང་
འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་2

པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ།
དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་མི་རིང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་3

འདས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དད་སོགས་ལྔ་དང་
པོ་དང༌། ས་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་དེ་གཉིས་པ་དང༌། ས་བཅུ་པ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༢༢༦་༡༠།
2 ག་༡༢༡་བ་༢་རྟོགས། པ་༡༢༢་བ་༥་རྟོག། ཀ་༡༥༦་ན་༣་རྟོག། །
3 ག་༡༢༡་བ་༣་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི། པ་༡༢༢་བ་༥་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི། ཀ་༡༥༦་ན་༤་འཇིག་རྟེན།

330

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

1

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་མོས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ས་ནི་དང་པོར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལས་གཞན་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། དབང་རྟེན་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་

དབང་པོ་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་དབང་ཡུལ་ནི། གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཡུལ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ངར་འཛིན་པའམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། དེའི་འཁོར་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའམ་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོའི་སྒྲས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་དང་བསྒྱུར་2

བྱ་རུ་རྟོགས་པ་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་གང་དུ་འཇོག་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ཁམས་
ན་ཡུལ་དྲུག་ཀ་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་མ་གཏོགས་ཡུལ་བཞི་ཡོད། གཟུགས་མེད་ན་ཆོས་ཁམས་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །དབང་པོའི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་ཁམས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་ཚང་བར་ཡོད།
གཟུགས་ཁམས་ན་ཕོ་མོ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༤། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྡུ་བ། ༢༤༤་༩། 2 ག་༡༢༡་བ་༧་བསྒྱུར་བ། པ་༡༢༣་ན་༣་བསྒྱུར་བྱ། ཀ་༡༥༦་བ་༣་བསྒྱུར་བ།

331

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རྣམས་མ་གཏོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་ཡོད། གཟུགས་
མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་མ་གཏོགས་
སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།1དྲི་མེད་མ་
གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །ཕོ་མོའི་དབང་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང༌། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། དེར་དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ།
དེར་དྲི་མེད་གསུམ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ཏེ་བདུན་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོའི་མཚོན་ཚུལ་ལ། དབང་པོ་དེ་གྲོང་གི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲོང་དེས་སྐྱེ་བོའི་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟེན་དེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། གྲོང་ཁྱེར་དེས་གྲོང་གི་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དབང་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་

དབང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཡུལ་དེ་གྲོང་རྡལ་གྱི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཡོད་དེ། གྲོང་རྡལ་དེ་སྐྱེས་བུས་འཇུག་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དབང་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་སོགས་
ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲས་སྟོན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༩། མངོན་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩་༦།

332

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་ལ་གང་ཟག་གི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་བསྒྱུར་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མ་ལ་
ཡ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང༌། ཁྱིམ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གྲོང་དང༌། བཟོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་དང༌། ཚོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི་གྲོང་རྡལ་དང༌། རིགས་བཞི་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྗོངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་ནི། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་
རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཤེས་བཟོད་གཞན་བཅོ་ལྔ་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །

གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་
པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམས་དང་བསྟུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་འཆད་པ་ལ།1

དེའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། ཞར་བྱུང་དང༌། དཀྱུས་མའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༧་༡༩།

333

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཁྱད་པར་དང༌། ཁྱད་གཞིའི་སྒོམ་ལམ་དང༌། དེའི་རབ་དབྱེ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོར་བསྟན་དང་བསྟུན་ན་དང་པོར་རྟགས་འཆད་རིགས་ནའང་དེ་དག་གི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཁྱད་པར་ཅན་སྒོམ་ལམ་ངེས་པ་ལ་དེའི་ཁྱད་པར་ངེས་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་ལས། 1

ཁྱད་པར་དང་

ནི་ཁྱད་པར་གཞི། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། །བཟུང་ནས་དེ་དག་བསྡམ་2

བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །དཔེར་དབྱུག་ཅན་བཞིན། ཞེས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་བློས་མ་བཟུང་བར་ཁྱད་པར་ཅན་དབྱུག་པ་ཅན་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 3

ལུགས་
ལས་ཁྱད་པར་མ་བཟུང་བར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རེ་
ཤིག་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།4

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང༌། ཟབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཟབ་པ་

རང་གི་ངོ་བོ་དང༌། ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།5

དེ་
ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༩༧། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༥༣༩་༡།
2 ག་༡༢༣་ན་༡་བསྡོམས། པ་༡༢༤་ན་༣་བསྡམས། ཀ་༡༥༨་ན་༡་བསྡོམས།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༧་༢༠།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༢།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༤༧་༡༨།

334

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གང་དག་དང་རྟགས་གང་དག་དང་མཚན་མ་གང་དག་གིས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བགྱིས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་
རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་རྣམས་བསྐལ་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་སྟོན་པར་སྤྱོད་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་གང་
ལ་གནས་ཤིང་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བ་དང༌། ཞེས་
པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པའི་
གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། 1

ཟབ་མོ་ཉིད་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་
རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཞུ་བར་སེམས་པ་ནི་ལེགས་སོ། །རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །འདི་ནི་མཚན་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་དང༌།3

སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 4

གསོལ་པ།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༦།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༤༨་༡༨།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༦།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༡་༡༣།

335

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་པ་ནས།
གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་མེད་ལ་གཟུགས་ལས་གུད་ན་ཡང་
དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང༌། །སྐུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང༌།1

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་མེད་ལ།
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་ཟབ་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ། སྨོན་པ་མེད་པ། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། ཞི་བ། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ་རྣམས་འདིར་བསྟན་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་དང་

བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་དེ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བསྟན་ནས་ད་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༢།

336

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྒོམ་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་བསྟན་
པས་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་

སྟོན་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཕན་ཡོན་གསུམ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།2

དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་

ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གནས་བར་བགྱིའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཇི་
ལྟར་ཉེ་བར་གནས་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པས་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་

པའི་གནས་པ་ཟབ་མོ་འདི་དག་ལ་སེམས་པར་ཡང་འགྱུར། འཇལ་བར་འགྱུར། ངེས་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་དང༌།3

དེ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། དེ་དེ་བཞིན་དུ་
ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད། དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་དང༌། 4

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཞིག་གིས་བུད་མེད་གཟུགས་བཟང་ཞིང་མཛེས་པ་བལྟ་ན་སྡུག་པ་འགའ་ཞིག་དང་དུས་བཏབ་པ་5

ལ། བུད་མེད་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞིག་
སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་ ོ

1 དཔེ་སྡུར་མ་མ་བསྟན། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༤་༤།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༤་༩།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༤་༡༧།
5 ག་༡༢༤་ན་༥་བཏབ་ལ། པ་༡༢༥་ན་༧་བཏབ་པ་ལ། ཀ་༡༥༩་བ་༣་བཏབ་ལ།

337

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དོན་བཤད་པ་ལ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།1

ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་
དངོས་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། འཇལ་བ་དང་ངེས་པར་རྟོག་པ་དག་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོས་པའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་

སྐབས་སུ་བསམ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་བཞིན་པའི་ཞི་གནས་དགུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇལ་བ་དང༌། སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དགུ་པོ་དེ་འབྱེད་པ་
དང༌། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་

སྐབས་སུ་རྟོགས་ཟིན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༡༠།

338

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུམ་པ་དེའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང༌། ཕྱེ་བ་ལ་རྩོད་པ་
སྤང་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད། ཅེས་དྲི་བའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དགུ་དང༌། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་དགུ་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང༌། གཉེན་པོ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་གཉིས་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བས་བསྐལ་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དཀོན་
མཆོག་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
དེ་བས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་
དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང༌། ཅིག་ཤོས་ཆུང་ངུའི་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། 4

རབ་

འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བས་བསྐལ་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་
གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་འདུག་ཅིང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཡོན་ཕུལ་ན། ཞེས་སོགས་དང༌།

5

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༡༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༦་༡།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༦་༨།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༦་༡༦།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༧་༣།

339

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་དང༌། ཅིག་ཤོས་ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།

1

རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག་བསྐལ་
པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་འདུག་ཅིང་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། ཞེས་སོགས་དང༌།
2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་
གཅིག་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང༌། ཅིག་ཤོས་འབྲིང་གི་ཆུང་ངུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།

3

རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག་བསྐལ་
པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 4

བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་
བུ་མོ་གང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་གཅིག་གནས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང༌། ཅིག་
ཤོས་འབྲིང་གི་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། 5

རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཤེར་
ཕྱིན་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆེན་གང་ཞིག་གིས་བསྐལ་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༧་༡༠།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༧་༡༦།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༨་༦།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༨་༡༠།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༨་༢༡།

340

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གནས་ཏེ། དྲན་ཉེ་བཞི་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 1

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་

པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་
བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་ཏེ་དྲན་ཉེ་བཞི་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་འབྲིང་གི་ཆུང་ངུ་དང༌། ཅིག་ཤོས་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།

2

རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་གིས་བསྐལ་
པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་གནས་ཏེ་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དེ་དང༌། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་
བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ་
ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དེ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ་དང༌། ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།

4

རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་དང་

བྲལ་བ་གང་ལ་ལས་བསྐལ་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་གནས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་དང་བཅས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༥༩་༡༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༠་༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༠་༡༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༡་༥།

341

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་1

བསྔོ་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་

པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་

ཟབ་མོ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཆུང་ངུའི་འབྲིང་དང༌། ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།

3

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་
བརྟགས་པའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ན། དེ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་
བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལགས།
ཞེས་སོགས་དང༌། 4

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་
ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའམ་སྐྱོན་མེད་པར་འཇུག་པའམ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དང༌། གཉེན་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། 5

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དག་ལ་གནས་ཤིང་ཇི་ལྟ་ཇི་
ལྟར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ། ཞེས་སོགས་ནས། བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཉེན་པོ་ཤུགས་ལ་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་

1 ག་༡༢༥་བ་༣་བསྔོ་ན། པ་༡༢༦་བ་༦་བསྔོ་ན། ཀ་༡༦༡་བ་༢་བསྔོ་བ་ན།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༡་༡༢།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༡་༢༡།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༢་༩།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༢། ༢༡།

342

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 1

བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང༌། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་2

བ་དང༌། སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་
ལ་རྩོད་པ་སྤོང་3

བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 4

མུན་པ་ཤིན་5

ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྣང་བ་ཆུང་
ངུས་སེལ་6

ལ། ཆུང་ངུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཆེན་པོ་དང༌། འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུའི་
བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། 7

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད། ཚིག་དོན་དངོས་དེ་འཆད་པ་ལ།8

དེ་
ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་གྲངས་བཞིན་དུ། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ས་དགུ་དག་ཏུ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༡༧།
2 ག་༡༢༦་ན་༢་སྤང་བ་དང་། པ་༡༢༧་ན་༤་སྤོང་བ་དང་། ཀ་༡༦༢་ན་༢་སྤང་བ།
3 ག་༡༢༦་ན་༢་སྤོང་། པ་༡༢༧་ན་༤་སྤོང་། ཀ་༡༦༢་ན་༢་སྤང་བ།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༡༩༨་༡༨།
5 ག་༡༢༦་ན་༢་བཞིན་དུ། པ་༡༢༧་ན་༤་ཤིན་ཏུ། ཀ་༡༦༢་ན་༢་ཤིན་ཏུ།
6 ག་༡༢༦་ན་༢་སེལ་ལ། པ་༡༢༧་ན་༤་སེལ་བ་ལ། ཀ་༡༦༢་ན་༢་སེལ་ལ།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༡༧།
8 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༢།

343

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི་རིམ་བཞིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་
དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ནས། དེ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོའི་བར་དགུར་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་དགུར་གྲངས་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་1

དབྱེ་བའི་རྣམ་པ་དགུར་འབྱེད་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒོམ་སྤང་
གི་གཉེན་པོར་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྒོམ་ལམ་དགུར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་སྤང་བྱ་དགུའི་གཉེན་པོར་གྲངས་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་དགུར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་2

རྣམས་རེ་རེ་
ཞིང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་དེ་དག་
གི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ3

་ཞིང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམས་ནས་སྐྱེ་བས། སྤང་བྱ་ཆེ་རིམས་ནས་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་ཆུང་ངུ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་མི་དགོས། ཆེན་པོ་ཆུང་ངུས་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྡེའུ་ནི་འཛུབ་མོ་རེས་ཀྱང་གཏོང་ནུས་ལ་རི་

1 ག་༡༢༦་ན་༦་པོའི། པ་༡༢༧་བ་༢་པ་འི། ཀ་༡༦༢་བ་༡་པོའི།
2 ག་༡༢༦་བ་༡་ཆུང་ངུ་རྣམས། པ་༡༢༧་བ་༣་ཆུང་རྣམས། ཀ་༡༦༢་བ་༣་ཆུང་ངུ་རྣམས།
3 ག་༡༢༦་བ་༡་རེ་དང་། པ་༡༢༧་བ་༤་རེ་ཞིང་། ཀ་༡༦༢་བ་༣་རེ་ཞིང་།

344

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བོ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན།1སྐྱོན་མེད་དེ། སྤང་དཀའ་སླ་ལ་ཆེ་ཆུང་2

དུ་འཇོག་ན་དེ་ལྟར3

་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ནི་དྲི་མ་ཕྲ་རགས་ལ་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བར་
འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྲུས་མཁན་གྱིས་གོས་ཀྱི་དྲི་མ་རགས་པ་སྔོན་ལ་བསལ་ནས་
ཕྲ་བ་རྗེས་སུ་སེལ་བ་དང༌། མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རགས་པ4

་ནི་སྣང་བ་ཆུང་ངུ་སྒྲོན་
མེའི་འོད་ཀྱིས་ཀྱང་སེལ་ལ། མུན་པ་ཆུང་ངུ་ཕྲ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཉི་
འོད་ལྟ་བུས་སེལ་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལ་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བས་
དགུར་ཕྱེ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་དབྱེ་བས་དེར་མི་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒོམ་
སྤང་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་དེ་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་
ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། 5

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ནི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་རྒྱན་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱེ་

6

བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། གཉེན་པོའི་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། བྱེད་
པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྩོད་7

ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་
དང༌། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གྲངས་མེད་སོགས་སུ་ཉེ་བར་མཚོན་

1 ག་༡༢༦་བ་༣་སྐྱེན། པ་༡༢༧་བ་༥་སྐྱོན། ཀ་༡༦༢་བ་༥་སྐྱོན།
2 ག་༡༢༦་བ་༣་ཆུང་དུ་། པ་༡༢༧་བ༥་ཆུང་དུ། ཀ་༡༦༢་བ་༥་ཆུང་ངུ་།
3 ག་༡༢༦་བ་༣་ལྟར། པ་༡༢༧་བ་༥་ལྟར། ཀ་༡༦༢་བ་༥་ལྟ།
4 ག་༡༢༦་བ་༤་གསལ་བ་ནི་སྣང་བ་ཆུང་ངུ་སྤྲོན་མའི། པ་༡༢༧་བ་༦རགས་པ་ནི་སྣང་བ་ཆུང་ངུ་སྒྲོན་མེའི། ཀ་༡༦༢་བ་༦་རགས་པ་ནི་
སྣང་བ་ཆུང་ངུ་སྒྲོན།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༨་༡༧།
6 ག་༡༢༦་བ་༦བྱེ། པ་༡༢༨་ན་༡ཕྱེ། ཀ་༡༦༣་ན་༣་ཕྱེ།
7 ག་༡༢༦་བ་༦རྩོད་ལན། པ་༡༢༨་ན་༢་རྩོད་པ་ལན། ཀ་༡༦༣་ན་༣་རྩོད་ལན།

345

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གྲངས་མེད་ལ་རྩོད་པ་དངོས་གཉིས་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ།

1

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲངས་མ་མཆིས་པ་དང་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་ཚད་མ་མཆིས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་མཆིས། ཐ་དད་དུ་བགྱི་བ་གང་ཞིག་མཆིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བགྲང་བར་ཉེ་བར་མི་འགྲོའ། །ཞེས་ ོསོགས་དང༌། 2

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ན་གཟུགས་ཀྱང་
གྲངས་མ་མཆིས་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་ཚད་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། 3

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམ་པ་
རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང༌། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཚད་མེད་པར4

་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་
ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དབྱེ་བ་ནི་གྲངས་
རྣམ་པ་དགུ་ལས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བསོད་
ནམས་གྲངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད་ཚད་མེད་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༣་༦།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༣་༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༥།
4 ག་༡༢༧་ན་༣་པར། པ་༡༢༨་ན་༥་པར། ཀ་༡༦༣་བ་༡་པ།

346

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སྟེ། འབྲས་བུའི་མང་ཉུང་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ།

1

ཇི་ལྟར་ཇི་
ལྟར་2

བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གྲངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད་ཚད་
མེད་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒོམ་ལམ་དགུས་ཤེར་ཕྱིན་དང་

མ་བྲལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་
དོ། །ཞེས་ཇི་ལྟར་ན་གྲངས་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལན་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 3

བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་
ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བར་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ། དེས་ལས་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།
གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཉི་སྣང་དུ་རྩོད་པ་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་ལན་དུ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ལེའུ་བརྒྱད་མ། རྣམ་གྲོལ་སྡེ། ཤེར་སྒྲོན། ཤནྟི་པ། ཟླ་འོད་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་
བཤད། འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་དང་རཏྣ་ཀིརྟིས་རྩོད་པ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༣་༣།
2 ག་༡༢༧་ན་༥་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར། པ་༡༢༨་ན་༧་ཇི་ལྟར། ཀ་༡༦༣་བ་༣་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༤་༡༦།

347

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཁོང་ནས་བཏོན་ཏེ་བཞི་ཀ་ལན་དུ་མཛད་ལ། འདི་ལྟར་ན་སྒོམ་ལམ་ཐ་མར་གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་ནི། 1

རབ་འབྱོར་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བགྲང་བར་ཉེ་བར་མི་འགྲོའ། །གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་ ོ བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་ལ་ཚད་མི་དམིགས་པའོ། །ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཚད་བཟུང་བར་མི་ནུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུས་2

པའི་ལན་དུ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང༌། གང་གིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་
རྣམ་གྲངས་དེ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ།3

སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་
པ་དེ་ནི་མི་བས་ཏེ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས། ཚད་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཟད་པ་མི་དམིགས། གྲངས་ཀྱང་མི་དམིགས། གཞལ་བ་ཡང་མི་དམིགས། ཚད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བས་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བགྱི་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲངས་མེད་སོགས4

་ཀྱི་ཁྱད་པར་

མེད་པས། དོན་དང་ཡི་གེའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་པར་མི་ནུས་པར་བརྩད་པ་དེ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༣་༨།
2 ག་༡༢༧་བ་༥་ཞེས་ཞུས་པའི། པ་༡༢༨་བ་༧་ཞེས་པའི། ཀ་༡༦༤་ན་༦་ཞེས་ཞུས་པའི།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༤་༡༡།
4 ག་༡༢༨་ན་༡་གྱི། པ་༡༢༩་ན་༣་གྱི། ཀ་༡༦༤་བ་༢་ཀྱི།

348

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བསྡུས་པ་ནི། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གྲངས་མེད་སོགས་སུ་བརྗོད་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ན་
འགལ་བ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། 1

གྲངས་མེད་པ་དང༌།
གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཚད་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་

ནི། དོན་དམ་པར་ན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དོན་གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་

བོར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཇི་སྐད་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བཞེད་པས་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་སོགས་
འབྱུང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལ་དགུར་གྲངས་མ་ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སྒོམ་ལམ་དགུ་
པོ་རེ་རེས་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་འབྱིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་སོགས་མི་བསྐྱེད་2

པའི་

རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ལ་དགུར་གྲངས་མ་ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༡༠།
2 ག་༡༢༨་ན་༦་སོགས་མི་བསྐྱེད། པ་༡༢༩་བ་༡་སོགས་མི་བསྐྱེད། ཀ་༡༦༥་ན་༢་སོགས་བསྐྱེད།

349

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་ཐེག་
ཆེན་གྱི

1

་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱས་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྲོ་བ་
སྐྱེས་ནས་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་གཉེན་ལ་ཉམས་ཐོབ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་

དེ་ལ་གོམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་སྐྱེ་བོ་བློ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།2

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པ་མ་ཡིན་
ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་དམན་པའི་ངོར་
དོགས་པ་བསུ་བར། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་རྩོད་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། 3

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་ལ་

1 ག་༡༢༨་ན་༦་ཐེག་ཆེན་གྱི། པ་༡༢༩་བ་༢་ཐེག་ཆེན་ཐེག་ཆེན་གྱི། ཀ་༡༦༥་ན་༣་ཐེག་ཆེན་གྱི།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༩༩་༡༨།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༥་༤།

350

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་ན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཡང་འཕེལ་བ་
དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།1

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་

གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་

ན་དེ་ཉིད་དང༌། གཞན་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྒོམ་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་
གཉེན་པོ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྲལ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བས་ན་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་བོར། རྣམ་པར་
བྱང་བ་ནི་ཅི་ཞིག་2

འཐོབ་སྟེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་པས་ཉེ་བར་འགོད་པར་མི་
བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་

པ་དང༌། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པའི་དངོས་པོར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་
དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
གཉིས་པ་ལ། ལན་དངོས་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་བོར་ཐོབ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༢།
2 ག་༡༢༨་བ་༧་འཐོབ། པ་༡༣༠་ན་༢་ཐོབ། ཀ་༡༦༥་བ་༦་འཐོབ།

351

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མཚན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། སྣང་ཚོད་དུ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང༌། རང་བཞིན་ལ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་ནི་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་
སུ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། 3

གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཇི་ལྟ་བུ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞེད། །ཅེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། གཞུང་དེ་རྣམས་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།4

ཇི་ལྟར་
ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཙམ་
གྱིས། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་
པར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༦་༡༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༦༧་༡༥།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༡།

352

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམས་པས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་
དུ་བཞེད་པས་དེའི་ཚེ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
པ་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་
ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་འཕེལ་
བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་
བྱའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ནུས་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ། རྒྱན་སྣང་དུ་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དུ་མཛད་
ནས། ཕྱི་མ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་གྱི་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ་

353

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྦྱར་ཏེ་སོ་སོར་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་ནི་རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་པོའི་གོང་དུ་བླངས་ནས་དཔེ་དང༌། བཞི་པ་གཉིས་པའི་གོང་དུ་བླངས་ནས་དོན་དུ་མཛད་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན། བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། རྐང་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་
པ་ནི།1

ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་
བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །
གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ནི།2

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་

ཞེས་པའོ། །བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་ནི།3

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང༌། ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་ནི། དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཡང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་དུ་འདོད་ལན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ།
དཔེ་འགོད་པ་དང་དོན་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།4

ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་
མེད་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། 5

བསྒོམས་པས་གློ་བུར་གྱི་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི།6

དོན་དམ་པར་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
གསུམ་པ་ནི།7

དེའི་ཚེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༢།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༧།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༡།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༦།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༨།
7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༡༩།

354

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དོན་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྔར་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ན། དེས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་
བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ།
དེས་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པར་མ་ཟད་དོན་དམ་པར་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་སྒོམ་སྤང་གི་
གཉེན་པོ་དགུར་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི

1

་སྒོམ་ལམ་དེས་
དོན་དམ་པར་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ནི་སྔ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་

1 ག་༡༣༠་ན་༧་ཐེག་ཆེན་གྱི། པ་༡༣༡་བ་༣་ཐེག་ཆེན་གྱིས། ཀ་༡༦༨་ན་༡་ཐེག་ཆེན་གྱི།

355

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་དུ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་གཞན་དོན་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་
སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས།2

གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱའམ། འོན་ཏེ་སླད་མ་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འགྲོགས་ན། ཇི་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཚོགས་སུ་འགྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པར་ནི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ནི་སྔ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། 3

སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པའི་
སེམས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོ་དང་རྩ་བར་རྒོལ་བ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་མཐའ་དཔྱད་པར་དགོངས་ནས་གཉིས་ཁ་
བསྐངས་ནས་བཞིར་མཛད་དོ། །
འདི་ལ་ཡང་ཐལ་བ་འགོད་པ་དང༌། རྟགས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།4
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༠་༢༠།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༠་༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡༡།

356

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བརྟགས་པ་དང༌། སྐད་ཅིག་དུ་མ་ལ་བརྟགས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 1

སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པའི་
སེམས་རེ་རེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། རེ་རེས་བྱང་ཆུབ་པར་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེད་པ་དང༌། རིམས་ཅན་སྐྱེད་པ་ལ་བརྟགས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 2

འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་
པར་བྱེད་པ་སྣང་བའི་སེམས་ཅིག་ཆར་བྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 3

བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་
ཀྱི་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སེམས་བྱུང་བ་སྔ་
ཕྱིར་གྱུར་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་འཇིག་པས་ན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ལམ་དུས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༦།

357

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སེམས་སྐད་ཅིག་སྔ་
མ་ཁོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེ་འདྲའི་སེམས་སྔ་ཕྱི་རྣམས་འཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ས་བཅུ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་བཅུ་ལ་བྱེད་དེ། སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས།1

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ས་བཅུ་པོ་འདི་ལ་
སློབ་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ས་བཅུ་པོ་དེ་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་གི་ས་ནས་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་སའི་བར་བདུན་དང༌། 2

རང་རྒྱལ་དང་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ་ལ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་ཅིང༌། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་ས་བཅུ་པོ་
དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་
སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱའོ། །
ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་དེས་
ཐ་སྙད་དུ་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པའི་དཔེར། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༢་༡༩།
2 ག་༡༣༡་ན་༧བདུན་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ། པ་༡༣༢་བ་༢་བདུན་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ། ཀ་༡༦༩་ན་༤་བདུན་དང། རང་རྒྱལ། སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༢༧༢་༤།
བདུན་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༢།
ལས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་ནས་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་བར་ས་བདུན་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཅས་
བཅུར་བྱས་སྣང་།

358

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ། དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཚོགས་པས་དེ་མི་འཐོབ། དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་རིམས་ཀྱིས་བྱུང་བས་ཀྱང་དེ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ན་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་འཐོབ་
ན་སྔ་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་

ཅིག་ཅར་1

དུ་འཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།2

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་3

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་
བསྐྱེད་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་4

དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

གྲུབ་སྟེ། དེ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ལ་ནུས་པ་འཇོག་པ་དང༌། ཕྱི་མས་ནུས་པ་དེ་གསོས་
འདེབས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་ཟེར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མར་མེའི། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གང་རུང་

རེ་རེ་ཁོ་ན་དང༌། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དང་རིམས་ཀྱིས་སྐྱེས་ནས་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་འཚོགས་པ་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་ན་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པར་བརྩད་པ་
1 ག་༡༣༡་བ་༤་ཅི་ཆར། པ་༡༣༢་བ་༦་ཅིག་ཆར། ཀ་༡༦༩་བ་༢་ཅིག་ཆར།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྣང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ། ༡༥༣༣་༡༥།
3 ག་༡༣༡་བ་༤་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། པ་༡༣༢་བ་༧་ཞེས་གསུངས་པའི། ཀ་༡༩་བ་༣་ཞེས་འབྱུང་བའི།
4 ག་༡༣༡་བ་༥་ཅིག་ཆར། པ་༡༣༢་བ་༧་གཅིག་ཆར། ཀ་༡༦༩་བ་༤་ཅིག་ཆར།

359

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

དེ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་

འབྱོར་དོན་འདི་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཁྱེད་ལ་དཔེ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ལ་ལས་དོན་དཔེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། འབྲུ་མར་གྱི་མར་མེ་འབར་བས་སྙིང་པོ་ཚིག་པར་འགྱུར་ན། མེ་ལྕེ་དང་པོ་དང་འཕྲད་པས་སྙིང་པོ་དེ་འཚིག་གམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།3

ཇི་ལྟར་མེ་ལྕེ་དང༌།
ཞེས་སོགས་གསུངས། རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང༌། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
དེ་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་

ནི། །ཞེས་དང༌།4

ཇི་ལྟར་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་འཕྲད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ། རང་གི་
རྒྱུས་ཕན་ཚུན་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་པ་དང་ཕྲད་པ་བསྐྱེད་པས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། བསྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༠་༡༧།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡༤།

360

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

འགྱུར་བས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་དང༌།1

ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་
དཔེ་ཁོ་ནས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་བཤད། དང་པོ་ལ་ཡང༌། དཔེ་འགོད་པ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལྟོས་མེད་དུ་མི་བསྲེགས་པ་དང༌། ལྟོས་ནས་བསྲེགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོས་མི་བསྲེགས་པ་དང༌། གཉིས་པས་མི་བསྲེགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།2

ཇི་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི།3

དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྕེ་དང༌།
ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་
སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། བསྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི། 4

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཚེ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་
པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྟགས་

གཅིག་པུར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིས་
ཀ་འཕྲད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་དེས་བྱས་པ་མཐུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན། དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་དམིགས་པས་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བ་ཡོད་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༢་༡༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡༤།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༡༧།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༡་༢༡།

361

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དོ། །ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི།1

དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ཀྱང་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྙིང་པོ་མི་བསྲེགས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་ཀྱང་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྙིང་པོ་མི་བསྲེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་བ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལྷུར་ལེན་པས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དངོས་པོ་ཚད་ཡོད་པ་ཞིག་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱིས་དབེན་པ་ལྷག་པར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྣང་བའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད།
གཞུང་དོན་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བདེན་པར་མེད་ན། དེ་གཉིས་བསྡོམས་པས་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རིམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རང་འབྲས་སྐུ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་སྲེག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དཔེའི་སྒོ་ནས་ལན་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འགག་ཟབ་པ་སོགས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མར་མེ་སྐད་ཅིག་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༢་༧།

362

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་རྫོགས་པར་སྲེག་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་རྫོགས་པར་སྲེག་པ་མར་མེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

མར་མེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་རྫོགས་པར་སྲེག་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བའམ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། མར་མེ་དང་སྡོང་བུ་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་དུ་འཐད་དེ། མར་མེ་རིམས་ཀྱིས་

སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྡོང་བུ་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བསྲེགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་སྔ་ཕྱི་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རང་འབྲས་སྐུ་
གསུམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལྟོས་ནས་སྡོང་བུ་སྲེག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རང་འབྲས་སྐུ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་
དཔེར། མར་མེ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཀྱུས་མའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་སྔར་མིང་ཙམ་བྱུང་བའི་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡུལ་ཆོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

དང༌། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་

363

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

སྒོམ་
པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡུལ་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་བ་ཟབ་པ། འགག་པ་ཟབ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ། ཤེས་བྱ་
ཟབ་པ། ཤེས་པ་ཟབ་པ། སྤྱོད་པ་ཟབ་པ། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟབ་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་པ་བརྒྱད་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།2

གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ལྟར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བ་མ་ལགས། ཞེས་སོགས་དང༌། 3

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་སྐྱེ་བ་དེ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་
ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ནར་གནས་པར་འགྱུར་རམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ནར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 5

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་
སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༢་༡༦།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༣་༧།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༤་༡།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༤་༦།
5 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༤་༡༣།

364

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 1

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་

འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།

2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་ལྟར་
སྤྱོད་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་
སྤྱོད་པ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌།

3

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་

སྤྱོད་པ་དེ་གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། གསོལ་བ། དེ་ནི་གང་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་བ་
མ་མཆིས་པའི་དོན་དམ་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། 4

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་པ་ཡིན། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་
འདི་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་བྱའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞིག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་

ལ་སྤྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ལ་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་

པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༤་༢༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༥་༢།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྡུར་མ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༥་༡༢།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༥་༢༡།

365

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་ལ། ཟབ་མོའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་རྟོགས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 5

སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སྒོམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང༌། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
འགག་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་དང༌།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཤེས་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྤྱོད་པ་དང༌། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང༌། ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི། 6

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་
ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པས་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བླ་མེད་རྫོགས་
བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་སོགས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་

5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༢་༢༠།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༣་༡༡།

366

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང༌། སྤྱོད་པའི་ཟབ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྐྱེ་བའམ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཟབ་པ་དང༌། འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་དང༌། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་དང༌། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་དང༌། ཤེས་པ་ལ་ཟབ་པ་དང༌། བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་ཟབ་པ་དང༌། གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་དང༌། ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་
བཞག་སྟེ། དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང༌། མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་བློ་ངོར་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པས་དེ་
དག་མི་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་མཐར་འཛིན་ཅན་གྱི་བསམ་

གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱད་དུ་ཡོད། ས་བརྒྱད་པའི་རྗེས་

367

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་དང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འཚོགས་པ་སོགས་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱེད། དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མིན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ཙམ་ཉིད་ནས་འགག་ཟིན་པས་སླར་ཡང་དགག་ཏུ་མེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་དུ་འགག་པ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་གནས་

སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྙིང་རྗེས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་དོན་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱིན་སོགས་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་རྣམ་པ་དྲུག་རྗེས་
སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

368

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱིན་

སོགས་ལ་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་
དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱང་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པའོ་ཞེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར1

། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་དབང་རྣོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་
གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༡༣༥་བ་༡་ཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། པ་༡༣༦་བ་༤་མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཀ་༡༧༤་བ་༥་མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར།

369

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཞན་ཡང༌། དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་ཐལ། དེས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །
གསུམ་པ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ལ།1

སློབ་པ་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་ཚོགས་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེས་སྒོམ་པའི་
ལམ་གྱི་རིམས་པ་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། རྟེན་ཞིང་དེ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་
ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་ལ་ཟབ་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་
ནས།2

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་སྨྲས་སོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་རྨི་ལམ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ན་ཅི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་
ཤཱ་རིའི་བུ་གལ་ཏེ་ཉིན་པར་བསྒོམས་པས་རྣམ་པར་འཕེལ་ན་རྨི་ལམ་ན་བསྒོམས་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་སྙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༣་༡༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༧་༡༠།

370

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང༌། །
ཞེས་བཤད་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་སོགས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ།1

སློབ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐོབ་པ་སངས་

རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་
ལ། 2

འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང༌། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཀླན་ཀ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །སྲིད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་དང༌། 3

འཁོར་
བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས་སྣང་བརྙན་ཙམ་གྱི་དངོས་
པོ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
དག་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལས་མེད་པ་དང༌།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༣་༡༥།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༣་༡༩།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༣་༡༩།

371

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འབྲས་བུ་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ལུགས་དང་འགལ་བ་དང༌། རྨི་ལམ་ན་ལས་བསོགས་1

པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཀླན་ཀ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ལས་མེད་ལ་སོགས་ཀླན་
ཀ་ཡི། །ཞེས་དང༌།2རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་

སོགས་པ་མེད་པས། གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་དང༌།3

ཞེས་བྱ་བའི་ཀླན་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི། ཞེས་
སོགས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང༌། དོན་མི་འཐད་པ་དང༌། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང༌། དཔེ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང༌། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་མེད་
པར་འཇིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། 4

གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་སྣ་
ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་ལ། དཔེ་འགོད་པ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི།5

ཇི་ལྟར་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་སུས་ཀྱང་སུ་ཡང་བསད་པ་ཡང་མེད6

།

མ་བསད་པ་ཡང་མ་ཡིན། སུས་ཀྱང་སུའི་ནོར་བླངས་པ་ཡང་མེད། མ་བླངས་པ་ཡང་

1 ག་༡༣༦་ན་༧་ལས་སོགས། པ་༡༣༧་བ་༢་ལས་སོགས། ཀ་༡༧༦་ན་༢་ལས་ལ་སོགས་པ།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༢།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༤།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༦།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༥།
6 ག་༡༣༦་བ་༤་བསད་པ་ཡང་མེད། པ་༡༣༧་བ་༦་བསད་པ་ཡང་མེད། ཀ་༡༧༦་ན་༦་བསད་པ་ཡང་མེད་ན།

372

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱུན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ། གསོད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། 1

དངོས་པོ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་
པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ལ་ཡང་། ལུང་གཞན་གྱིས་དང༌། མདོ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 2

གཞན་

ཡང༌། རྨི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་དཔེ་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི།3

དེ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ནི་
སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཀྱེ་མ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ། ཞེས་བཤད།
གསུམ་པ་ནི།4

དེའི་ཕྱིར་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༡༣།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༡༦།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༡༨།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༤་༢༡།

373

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

འདས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད། དེ་དག་ནི་གསེར་ཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཞུང་དོན་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་
གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྲིད་ཞི་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
རྨི་ལམ་བཞིན་ནོ། །དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་ཉིན་པར་ལས་གསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་བཞིན། ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་སུན་འབྱིན་ཡང་

དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་པས་ཁྱོད་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྐབས་འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཀླན་ཀ་སྤང་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་
གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད།
ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་

374

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

མངོན་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། 1

ས་

གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ།
ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག །དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༡༣༧་ན་༧་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། པ་༡༣༨་བ་༢་འདོད་ནུས་ཏེ། ཀ་༡༧༧་ན་༦་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

375

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་ལ། ལས་འབྲས་མེད་པ་དང༌། ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་དང༌། རྨི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་ཀླན་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 1

ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་རྨི་ལམ་དུ་ལས་གང་གི་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལ་སོགས་པའམ་འབྲི་

བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་ན། སྟོང་པ་དང་
རྟེན་འབྱུང་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིན་པར་ཡང་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་
འབྲས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་བཞིན།
གཉིས་པ་ནི། 2

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཇི་ལྟར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་
སོགས་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་གྱི་ཆོས་གང་
ལ་ཡང་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་
པར་རྟོག་ན་དེ་ལ་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
དོན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུའི་སུན་འབྱིན་དེ་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོད་ལན་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱབ་པ་མེད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྨི་ལམ་བདེན་པར་མེད་པས་དེའི་ཆོས་ལ་
དོན་དམ་པར་འབྲི་འཕེལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྨི་ལམ་ན་ཡང་སྤྱོད་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༨་༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༨་༣།

376

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

པ་ལས་སད་ནས་ཡི་རང་ན་འབྲི་འཕེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱབ་པ་དང་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །
གཉིས་པ་ལ། རྩོད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 1

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ།

ཉིན་པར་སྲོག་བཅད་པ་དང་རྨི་ལམ་ན་སྲོག་བཅད་པ་དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་དེ་ལ་ཇི་སྐད་ཟེར་ཞེས་རྩོད་པའི་སྐབས་ཕྱེ་བ་དང༌། ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། འོ་ན་རྨི་ལམ་ན་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་སོགས་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་ཡོད་
པར་ཐལ། སད་རྨི་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྨི་ལམ་དུ་དགེ་སློང་གིས་
མི་བསད་པ་རྨིས་པས་སྡོམ་པ་ཉམས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། 2

སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་
སྐྱེད་དེ་ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་

སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
དོན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུའི་སུན་འབྱིན་དེ་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་གིས་མི་བསད་པས་སྡོམ་པ་ཉམས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཅས་པའི་

དབང་གིས་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་དུ་བསླབ་པ་མ་བཅས་པའི་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༨་༧། 2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༨་༡༡།

377

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བར་འདྲ་ཡང་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་ན། དགེ་
སློང་དུ་མི་རུང་ལ། མ་སྐྱེས་ན་ཆད་ལས་ཀྱི་བསླབ་པ་བྱིན་ནས་དགེ་སློང་དུ་འཇོག་པ་
བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།1

ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་ན། དེ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེས་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དོན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་
པ། རབ་འབྱོར་སད་རྨིས་གཉིས་སུ་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
གཉིས་པ་ནི། 2

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་མཚན་
མར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེས་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དོན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། མདོ་དང་འགལ་
བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལས་དང་སེམས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ལ། ལས་དང་སེམས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 3

ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༩་༢།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༩་༥།
3 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༩་༨།

378

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་རྨི་ལམ་དུ་སྦྱིན་པ་བྱིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
དོན་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་ན་རེ། རྨི་ལམ་དུ་བྱང་སེམས་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་

བསྒོམས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོས་ན་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྨི་ལམ་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་ལས་ལམ་དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
གཉིས་པ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་དོན་གྱིས་བཏབ་ཟིན་པ་དང༌། བྱམས་པ་
ལ་ཁ་འཕང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་འདིར་ལན་དངོས་
སུ་མི་འདེབས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་ལན་གོང་དུ་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།1

ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་ན། འདི་
ལ་དྲིས་ཤིག་དང་འདིས་ལན་ལྡོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
ཁ་ཅིག །བྱམས་པས་ལན་དངོས་སུ་མ་བཏབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
2

རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་བཏབ་པ་ལྟར་བྱམས་པས་ཀྱང་བདག་གིས་ནི་གང་ལ་ལན་
ཀློན་པ་དང༌། གང་གིས་ལན་ཀླན་པ་དང༌། གང་ལ་ལན་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྤྱིར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། རྨི་ལམ་དུ་ཡང་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༧༩་༡༤།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༨༠་༡༧།

379

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

དང༌། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང༌། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་བཞི་རིམས་བཞིན་སྦྱོར། བསྟན་བཅོས་སུ་ཀླན་ཀ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་

1

ལན་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཀླན་ཀའི་གཙོ་བོ་ལས་ལམ་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པས་ལན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོ་ནུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།2

དེ་ནས་
ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་

ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་དང་ཡང་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་བཀྲེས་པ་
རྣམས་མཐོང་ཞིང༌། སེམས་ཅན་སྐོམ་པ་དང་གོས་ངན་པ་དང༌། ཟས་དང་གོས་དང་མལ་ཆས་ཕོངས་པ་དག་མཐོང་ན་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་
སྲིད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་དགའ་བོའི་སྲིང་མོ་འདི་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་དོན་
དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།

1 ག་༡༣༩་ན་༦་གསུམ་གྱིས། པ་༡༤༠་ན་༧་གསུམ་གྱིས། ཀ་༡༧༩་བ་༦་གསུམ་གྱིས།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༧། ཉི་ཁྲི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༨༨༢་༡༠།

380

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང༌། །ཞིང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ནི། །
ཞེས་བཤད། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་འཆད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྒོམས་པས་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 1

གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་
པར་སྒོམ་པ་ནི་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས། དེའི་འོག་
ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།2
སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པ་
གཉིས་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་དང༌། རྡོ་བ་དང་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་ལྷའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་དང༌། གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་ལ་
སོགས་པའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༢།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༦།

381

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།
ཕྱིར། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྣོད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་དང༌།
བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཅིག །དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་གཟུགས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཆོས་སྐུའི་ལག་
རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ལ་ཡང༌། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་

འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།1

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་
བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་
པར་འཇུག་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་འདྲིས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་
བྱང་ཆོས་རྣམས་བསྒོམ་པར་བགྱི། ཞེས་པས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བསྟན་ནས།

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༡༤་༡༨།

382

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་སྟོན་པ་ལ།1

དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།

ཞིང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ནི། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །
ཞེས་བཤད་ན། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་དག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ནི་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། 2

རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་
དག་པ་བསྒྲུབས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་པས་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།

3

བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང༌། སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དང༌།
ཡུལ་ཅན་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་དང༌། སོ་སོའི་དབྱེ་བ། ཡུལ་དང་དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དོན་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༡༥་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༧།

383

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང༌། བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་ཏེ་བཅུ་དང༌། ལེ་མངས་སུ་མཐར་གནས་དགུ་དང༌། སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྙིང་
རྗེས་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་རང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཉམས་ལེན་སྔར་བཤད་པ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།1
མཉམ་པར་མ་བཞག་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྙིང་རྗེ་འཇུག །བར་སྐབས་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལས་ཡོངས་མི་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཅུ་ཡོད་པའི་
དང་པོ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒལ་བའི་ཐབས་མཁས་དེ་སྟོན་
པ་ལ། 2

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་དཔའ་བ་དང་རྟུལ་ཕོད་པ་
དང༌། རྩལ་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང༌། གཟུགས་མཛེས་པ་དང་བྱད་བཞིན་བཟང་ཞིང་ཁོ་ལག་བཟང་པོ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་འཕོང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་མཚོན་ཆ་སྲ་བ་ཐོགས་པ་རྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཟོའི་གནས་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་རིགས་པ། འགྲོ་བ་མང་
པོའི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྡུག་པ་ནི་བྱ་བ་གང་དང་གང་རྩོམ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་རྙེད་པ་
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཤེར་ཕྱིན་སྡུད་པ། ༢༦་༡།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༡༩་༣།

384

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དགྲ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། 1

བར་

ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒལ་བས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མི་གནས་པར་གནས་པའི་དེ་སྟོན་པ་ལ། 2

རབ་

འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་ནི། བར་སྣང་ལ་རྒྱུ་ཞིང་ས་ལ་མི་ལྟུང་སྟེ། ནམ་མཁའ་བར་སྣང་ལ་གནས་ཀྱང་དེ་ལ་གནས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་གནས། ཞེས་དང༌།3

ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་
པར་བསྒོམས་པས་མི་གནས་པར་གནས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕང་པའི་དེ་ནི། 4

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་འཕོང་རྩལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར་བ་འཕོང་
རྩལ་བསླབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེས་མདའ་གནམ་དུ་འཕང་སྟེ་མདའ་གཞན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མདའ་སྔ་མ་དེ་ས་ལ་ལྟུང་དུ་མ་བཅུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཞེས་དང༌།5

སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྔོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བྱེད་པ་
དང༌། ཞེས་གསུངས།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༧།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༠་༢༠།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༨།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༡་༡༡།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༩།

385

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བཞི་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི།1

དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ཚེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་སློབ་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སློབ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སློབ་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་

སློབ་པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་བར་མ་དོར་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་དང༌། །ཞེས་དང༌། 2

དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་
ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
ལྔ་པ་3

མ་ཆགས་པའི་དེ་ནི། 4

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གང་གི་ཚེ་འདི་ལྟ་
སྟེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
བར་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མ་ཆགས་པ་དང༌། ཞེས་
དང༌།5

ཆོས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། དྲུག་པ་མི་དམིགས་པའི་དེ་ནི། 6

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་འདི་སྙམ་དུ་
འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་
དང༌། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། སྡུག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༢་༦།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༡།
3 ག་༡༤༡་བ་༣་ལྔ་པ་མ་ཆགས་པའི་དེ་ནི། པ་༡༤༢་བ་༥་ལྔ་པ་མ་ཆགས་པའི་དེ་ནི། ཀ་༡༨༢་བ་༥་ལྔ་པ་ལ་མ་ཆགས།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༣་༥།
5 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༢།
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༥་༡༠།

386

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དག་གི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་དམིགས་དང༌། །ཞེས་དང༌། 1

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་དེ་ནི། 2

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་སྟེ། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་མའམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཚན་མ། ཞེས་དང༌། 3

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
བརྒྱད་པ་སྨོན་པ་མེད་པའི་དེ་ནི། 4

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་5

འདི་སྙམ་དུ་
སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྨོན་ལམ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྨོན་ལམ་ཟད་པ་དང༌། །ཞེས་དང༌། 6

རྣམ་པར་

ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས།
དགུ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། 7

རབ་འབྱོར་གང་8

བྱང་

ཆེན་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་བྱང་ཆོས་འདི་དག་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་རྟགས་དང༌། ཞེས་དང༌།9དྲི་བ་

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༣།
2 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༧་༡༡།
3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༤།
4 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༢༨་༨།
5 ག་༡༤༡་བ་༧་བྱང་ཚེ། པ་༡༤༣་ན་༢་བྱང་ཚེ། ཀ་༡༨༣་ན་༤་བྱང་ཚེ།
6 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༥།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༣༠་༡།
8 ག་༡༤༢་ན་༡་འབྱོར་བྱང་ཆེན། པ་༡༤༣་ན་༣་འབྱོར་བྱང་ཆེན། ཀ་༡༨༣་ན་༥་འབྱོར་བྱང་ཆེན།
9 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༦།

387

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྔོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་
དང༌། ཞེས་གསུངས།
བཅུ་པ་ཡུལ་ཚད་མེད་པ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། 1

གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལྟ་བུ་མཆིས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་ཡོད་དེ། ཞེས་
པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་དང་དེ་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཚད་མེད་པ། །ཞེས་དང༌། 2

ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་3

གསུངས།

བཞི་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་དང༌།4

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཅུར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་དང༌། བྱང་ཆོས་སྡེ་ཚན་བདུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བདུད་བཞི་
བཅོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༢༨། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༣༡་༡༩།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༧།
3 ག་༡༤༢་ན་༤་ཞེས་གསུངས། པ་༡༤༣་ན་༦་ཞེས་དང་། ཀ་༡༨༣་བ་༣་ཞེས་གསུངས།
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༢། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༦་༨།

388

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། བདུད་བཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ། མི་གནས་པར་གནས་པའི་སྦྱོར་བ། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཇི་
ལྟར་བཏབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕང་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པར་མ་ཆགས་པའི་སྦྱོར་བ། མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ། མཚན་མ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ། སྨོན་ལམ་ཟད་པའི་སྦྱོར་བ། སྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བརྒྱད་པོ་དེས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང་བཅུར་ཡོད།
ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་སྤྲུལ་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་
བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་སྤྲུལ་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། སྔར་བཞིན་ནོ། །
ཁ་ཅིག །འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་རྩའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་
ནས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བདུད་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ། བདུད་བཞིར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན།

389

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

སྒྲ་དོན། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཚམས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ།
ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
གང་ཞིག །གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་
སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཆ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་གང་ཞིག །བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་ཡིན་པ་དེ། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའི་བདུད་དུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། ཉན་སར1

། དེ་ལ་ཕུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པའི་ཟུར་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉོན་
མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་2

སེམས་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྣམས་
ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༣། སེམས་ཙམ་ཛི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༣༠༩་༧།
2 ག་༡༤༣་ན་༤་གཙོ་སེམས་དང། པ་༡༤༤་ན་༥་གཙོ་སེམས་དང། ཀ་༡༨༤་བ་༥་གཙོ་བོ་སེམས་དང།

390

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

གཞན་ཡང༌། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་པ་དང༌། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
ས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་སྤངས་1

པས་ཁྱབ་ལ།

འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ན། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང༌། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། འཆི་
བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
ས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་གང་རུང༌། ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་
ལུས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་

1 ག་༡༤༣་ན་༤་གཙོ་སེམས་དང། པ་༡༤༤་ན་༥་གཙོ་སེམས་དང། ཀ་༡༨༤་བ་༥་གཙོ་བོ་སེམས་དང།

391

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་

བོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྩ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ།
དེ་གང་ཞིག །སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཆའི་རིགས་སུ་གནས་པ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ལྟ་བུ།
དེ་གང་ཞིག །བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང༌། འདོད་ལྷའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་ལྟ་བུ། འདིས་བར་དུ་གཅོད་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ང་རྒྱལ་ཕྲག་དོག་གི་མདའ་ལྔ་སོ་སོར་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་དང༌། མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དང༌། མདའ་ལྔ་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང༌། ཉན་སར། དེ་ལ་ཕུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེ་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་

392

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

བརྩོན་པ་དེ་དག་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱ་བའི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷའི་བུ་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པ་དག་ཉེ་བར་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷའི་བུའི་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི་བདུད་དེ་ལ་བཞིར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་དང༌། གང་གིས་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང༌། འཆི་བའི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང༌། དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་སར།1

དེ་ལ་གང་འཆི་བ་དང༌། གང་གིས་འཆི་བ་
དང༌། འཆི་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང༌། བར་ཆད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་གིས་འཆི་བ་ལས་
ཡང་དག་པར་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདུད་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པས་ན་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །
བཞི་པ་ལ། གསེར་ཕྲེང་ལས།2

ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
དང༌། འཆི་བའི་བདུད་ལ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་ས་དང་པོ་ནས་མེད་ཀྱང་
ཡིད་ལུས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་ལྡོག་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང༌། ཕུང་པོའི་བདུད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་དང༌། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་ཇི་སྲིད་འཇུག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོད་དོ། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༣། སེམས་ཙམ་ཛི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༣༠༩་༡༥།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཚ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ༣༡༢་༣།

393

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

རྒྱུད་བླ་མར་ཡང༌། 1

འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། །འཆི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཐུབ་པའི་སྐུ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང༌། རང་ལུགས་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཁས་བླངས་ཏེ། དེ་ཡང༌། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་
རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས།2

ཐེག་པ་དམན་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་
ལས་འདས་ཤིང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་
ཐོབ་ནས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་
བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་
1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༥༩་༡༥།
2 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༨༣་༥།

394

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། དེར་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

དེར་འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། དེར་འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་བྱེད་ཀྱི་འཆི་བདག་གི་བདུད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཕུང་པོའི་
བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།3

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་
ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདས་ཤིང༌། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ནའོ། །ཞེས་དང༌། 4

ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ནས་ཀྱང་འབད་པས་བསྒྲུབས་ན། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ལུས་ལེན་ནུས་མོད་ཀྱི་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་
དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་པས་ཁྱབ། ཕུང་
པོའི་བདུད་བཅོམ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ལུང་འདི་དག་གི་དོན་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་

3 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༥༨༣་༦། 4 སྐུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༣༣༥་༤།

395

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

དམན་པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་
སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་
ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་

དབང་བའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བླང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་ཞིང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་
སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་
པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་པ་གང་ཞིག །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱང་བཅོམ་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་དམ་བཅའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ།
རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་1

བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

1 ག་༡༤༥་བ་༡་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས། པ་༡༤༦་བ་༣་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས། ཀ་༡༨༨་ན་༡་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཡིད་ཆེས།

396

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་

མཐའ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཚེ་འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
བོར་ཞིང་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་
སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཞེ་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་བདུན་པ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐུ་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་སྔར་གྱི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །
ཁ་ཅིག །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཞེ་ནས་དད་པ་ཐོབ་ན་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་པས་ཁྱབ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་ན་འཆི་བདག་
གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་པས་ཁྱབ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་ན་ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་
རྙེད་པའི་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་དང་པོ་པས་མ་ངེས། གསུམ་པ་ལ་ས་

397

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།1

དེ་ཡི་
ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང༌། །ཞེས་དེ་འདྲའི་ས་དང་པོ་པ་དེས་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།

རྒྱུད་བླ་མར།2

འཕགས་པས་འཆི་དང་རྒ་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་
བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། བདུད་བཞི་མངོན་གྱུར་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་ཀྱིས་བར་

ཆད་བྱ་བར་ནུས་པ་སོགས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་

དག་པར་རྒལ་བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ཀླུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༦༠། དབུ་མ་འ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥་༡༤།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༧༠། སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༩༤༢་༤།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་
ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྡུར་མ་ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྲུན་གནང་མཁན་
བཅས།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།
ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།
སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།
དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྡུར་གནང་མཁན།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།
དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་འོག །ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐོས་ཞིབ་བསྡུར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།
ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།
སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པ།
དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭ།
ཡིག་ཆར་དྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཚོལ་མཁན་དང་དེབ་སྒྲིག་པ།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྲྭ་དང་འདུལ་གསར་འོག་མའི་འཛིན་གྲྭ་བཅས་ནས་ལུང་འཚོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།
ལས་དུས།

ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་ཪིང་།
འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྲུན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་།
ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་གློག་ཀླད་ཐོག་དཔེ་བསྡུར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།